

KAUPPA- KORKEAKOULU

1952—1953

HELSINGISSÄ 1953

KAUPPA-
KORKEAKOULUN

Kauppiakorkeakoulu

KAUPPA- KORKEAKOULU

KERTOMUS LUKUVUODESTA

1952—1953

TOIMITTANUT

KORKEAKOULUN REHTORI

HELSINGISSÄ 1953

KAUPPA-
KORKEAKOULUN
KIRJASTO

ANTTI AGATON TULENHEIMO

* 4. XII. 1879 † 3. IX. 1952

ANTTI TULENHEIMO

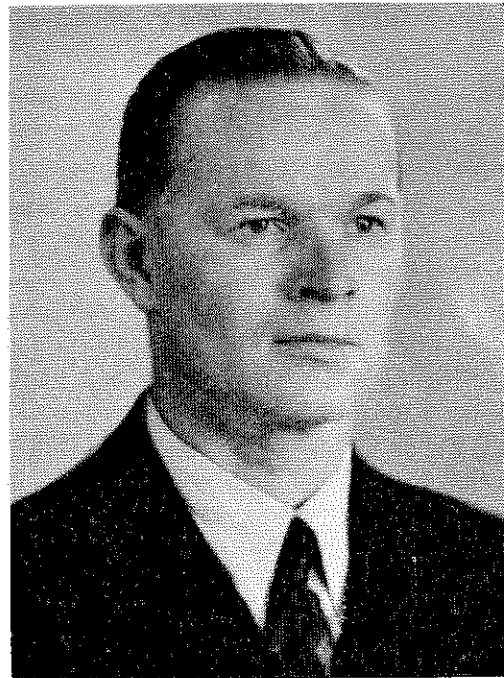
Syyskuun 3 päivänä 1952 vaipui kuolon uneen Kauppakorkeakoulun kansleri, professori, molempien oikeuksien tohtori Antti Agaton Tulenheimo. Hän oli kuollessaan 73-vuotias.

Kun Kauppakorkeakouluun keväällä 1950 perustettiin kanslerinvirka, Helsingin yliopiston kansleri Tulenheimo suostui laajennetun opettajaneuvoston pyyntöön, että hän toistaiseksi ja enintään kahdeksi vuodeksi hoitaisi korkeakoulun ylimmän hallitusmiehen tehtäviä. Toimikauden mentyä umpeen toukokuun 20 p:nä 1952 korkeakoulun hallitus laajennetun opettajaneuvoston yksimielisen päätöksen mukaisesti ja kansleri Tulenheimon ilmoitettua siihen suostuvansa, päätti jatkaa hänen toimikauttaan toukokuun 31 p:ään 1954.

Kauppakorkeakoululle oli suuri etu, että korkeakoulun ylimmän hallintoelimen ensimmäiseksi haltijaksi saatiin kansleri Tulenheimo, jolla oli pitkäaikainen kokemus hallinnollisella, yhteiskunnallisella ja taloudellisella alalla ja joka humanisena, tinkimättömän oikeamielisenä ja horjumattoman asiallisena henkilönä nautti yleistä arvontoa. Lyhyen kanslerinkautensa aikana korkeakoulussa hän loi korkean virkansa hoitamiseksi kestävä pohjan ja vankat perinteet.

Kauppakorkeakoulu on säilyttävä kiitollisessa muistissa kansleri Tulenheimon arvokkaan työn korkeakoulun hyväksi.

Valtuuskunnan kevätkokouksen yhteydessä maaliskuun 19 p:nä 1953 paljastettiin kanslerinvirastossa taiteilija Tauno Miesmaan maa-laama kansleri Tulenheimon muotokuva. Valtuuskunnan jäsenten lisäksi oli tilaisuudessa läsnä kansleri Tulenheimon omaisia, opettajaneuvoston jäseniä sekä Kauppätieteiden kandidaattiyhdistyksen, Ekonomiliiton ja Kauppakorkeakoulun ylioppilaskunnan edustajia. Paljastuspuheen piti nykyinen kansleri O. W. Louhivuori. Omaisten puolesta esitti kiitokset vainajan tytär, varatuomari Päivikki Tulenheimo-Sohlberg.

ERIK JOHAN ÅBERG

* 15. XII. 1904 † 24. I. 1953

ERKKI ÅBERG

Tammikuun 24 p:n aamuna sammui odottamatta Kauppakorkeakoulun laboraattorin Erik Johan Åbergin elämänliekki.

Erkki Åberg, joka oli syntynyt joulukuun 15 p:nä 1904, liittyi jo nuorukaisena, kohta päätettyään koulunkäyntinsä, siihen laitokseen, josta oli tuleva hänen toinen »kotinsa». Kolmen ja puolen vuosikymmenen ajan hän yhtäjaksoisesti pysyi Kauppakorkeakoulun laboratorion palveluksessa, ensin harjoittelijana, sittemmin assistenttina ja lopuksi laboraattorina. Monet kymmenet oppilaspolvet saivat vuosien mittaan hänen johdollaan perehtyä kauppakemian ja tavaraopin käytännöllisiin laboratoriotöihin. Hän ei ollut vain taitava töiden ohjaaja, vaan myös oppilaittensa isällinen ystävä, joka vaatimattomalla ja rauhallisella käytöksellään saavutti kaikkien luottamuksen ja arvonannon.

Laboraation ulkopuolellakin Erkki Åberg teki Kauppakorkeakoululle palveluksia. Niinpä hän monien vuosien aikana huolehti korkeakoulun lukujärjestyksistä, joiden valmistaminen vaati taitoa, joustavuutta ja järjestelykykyä.

Laboraattori Åbergin kuollessa Kauppakorkeakoulu menetti uskollisen ystävän, jonka muisto on valoisa säilyvä korkeakoulun piirissä.

I. Hallinto, opettajat sekä viran- ja toimenhaltijat.

Hallinto.

Kauppakorkeakoulun kansleri.

LOUHIVUORI, OSKARI WILHO, FT., KTT. h. c., Senaattori, Professori. 84; 52.

Valtuuskunta.

Puheenjohtaja: NIKLANDER, KARL ALWAR, Kauppaneuvos, Suomalaisen Liikesivistysrahaston valitsema. 75; (16) 50.

Varapuheenjohtaja: WALDEN, JUUSO WALFRID, Ekon., Vuorineuvos, Kotkan kauppakamarin valitsema. 07; 50.

AHLQVIST, ARMAS, VT., Ekon., Pankinjohtaja, Jyväskylän kauppakamarin valitsema. 97; 50.

GRUNDSTRÖM, JOHN, KTT. h. c., Vuorineuvos, Suomalaisen Liikesivistysrahaston valitsema. 77; (28) 50.

HARIMA, SAMULI ALBERT, Kauppaneuvos, Suomalaisen Liikesivistysrahaston valitsema. 79; 50.

HILDÉN, KAARLO THORSTEN OSKAR, FT., Professori, Kauppakorkeakoulun rehtori. 93; (39) 50.

HIRVONEN, EINO, KTK., KTT. h. c. Pääkonsuli, Suomalaisen Liikesivistysrahaston valitsema. 02; (48) 51.

HUSA, IISAKKI HELMER, Kauppaneuvos, Kemin kauppakamarin valitsema. 94; 50.

HUTTUNEN, OSKARI, Kauppaneuvos, Suomalaisen Liikesivistysrahaston valitsema. 65; (38) 50.

INKEROINEN, EINAR ILMARI, KTM., Toimitusjohtaja, Suomalaisen Liikesivistysrahaston valitsema. 03; 50.

JÄRVINEN, KYÖSTI NESTOR, FM., VTT., KTT. h. c., Professori, Keskuskauppakamarin valitsema. 69; (20) 50.

KAUPPI, KALLE, FM., MOT., Professori, Kauppakorkeakoulun vararehtori. 92; 52.

KAUPPINEN, AULIS PIETARI, KTM., Johtaja, Suomalaisen Liikesivistysrahaston valitsema. 03; 50.

KUOSMANEN, JUHO, Kauppaneuvos, Suomalaisen Liikesivistysrahaston valitsema. 87; 50.

KURIKKA, HEIKKI ARTTURI, Kauppaneuvos, Etelä-Pohjanmaan kauppakamarin valitsema. 87; 51.

LIPSAANEN, ERKKI AUGUST, Ekon., Toimitusjohtaja, Porin kauppakamarin valitsema. 11; 50.

LUUMI, VÄINÖ OLAVI, Ekon., Apulaisjohtaja, Suomalaisen Liikesivistysrahaston valitsema. 01; 51.

MONONEN, JUSSI, Kauppaneuvos, Lahden kauppakamarin valitsema. 88; 50.

MÄLKÄÄ, AARNE, Johtaja, Länsi-Uudenmaan kauppakamarin valitsema. 00; 53.

NUOTIO, NILLO, VT., Toimitusjohtaja, Turun kauppakamarin valitsema. 96; 50.

ORELMA, ARTTURI AUGUST, Kauppaneuvos, Vaasan kauppakamarin valitsema. 88; 50.

RAIKKALA, ARMAS ARVI WILHO, Ekon., Kauppaneuvos, Suomalaisen Liikesivistysrahaston valitsema. 96; 50.

REENPÄÄ, HEIKKI, Ekon., Toimitusjohtaja, Suomalaisen Liikesivistysrahaston valitsema. 96; (36) 50.

RIISLA, YRJÖ OSSIAN, Vuorineuvos, Helsingin kauppakamarin valitsema. 89; 51.

RUUSKANEN, LAURI PIETARI, Kauppaneuvos, Tampereen kauppakamarin valitsema. 93; 50.

TAKKI, UUNO KRISTIAN, KTK., LaL., KTT. h. c., Suomalaisen Liikesivistysrahaston valitsema. 01; (47) 50.

TAMMENOKSA, JUKKA, Kauppaneuvos, Lappeenrannan kauppakamarin valitsema. 06; 50.

TOIVONEN, AARNE LEONARD, Ekon., Kauppaneuvos, Oulun kauppakamarin valitsema. 94; 50.

VARTAINEN, OSMO JOHANNES, Ekon., Konsuli, Kuopion kauppakamarin valitsema. 10; 50.

WIHURI, ANTTI TAAVETTI, Merenkulkuneuvos, Suomalaisen Liikesivistysrahaston valitsema. 83; (38) 50.

VIRKKUNEN, MATTI SAMULI, VT., Kansallis-Osake-Pankin pääjohtaja, Suomalaisen Liikesivistysrahaston valitsema. 08; 50.

VIRTANEN, ARTTURI JULIUS, Ekon., Toimitusjohtaja, Suomalaisen Liikesivistysrahaston valitsema. 90; 50.

Hallitus.

Puheenjohtaja: HIRVONEN, EINO, KTK., KTT. h. c., Johtaja. 02; (46) 50.

Varapuheenjohtaja: GRUNDSTRÖM, JOHN, KTT. h. c., Vuorineuvos. 77; (28) 50.

CALONIUS, OLLI SAKARI, Ekon., Toimitusjohtaja. 11; 50.

HELENIUS, LAURI SAKARI, TKT. h. c., Dipl.ins., Vuorineuvos. 87; 50.

HILDÉN, KAARLO THORSTEN OSKAR, FT., Professori, Kauppakorkeakoulun rehtori. 93; (39) 50.

KAUPPI, KALLE, FM., MOT., Professori, Kauppakorkeakoulun vararehtori. 92; 52.

KIRVES, LAURI KALERVO, KTM., Toimitusjohtaja. 14; 50.

SAARINEN, SEVERI MIKAEL, Ekon., Johtaja. 05; 50.

VIRKKUNEN, MATTI SAMULI, VT., Kansallis-Osake-Pankin pääjohtaja. 08; 50.

Rehtori.

HILDÉN, KAARLO THORSTEN OSKAR

Professori

Opettajaneuvoston, Laajennetun opettajaneuvoston ja Opettajakunnan puheenjohtaja.

Rehtori lokakuun 18 p:stä 1952.

Vararehtori.

KAUPPI, KALLE

Professori

Vararehtori lokakuun 29 p:stä 1952.

Kauppakorkeakoulun kannatusosakeyhtiö.

Johtokunta.

Puheenjohtaja Alwar Niklander, jäsenet herrat John Grundström, Osk. Huttunen, O. W. Louhivuori, Eino Hirvonen, Matti Virkkunen, Kaarlo Hildén, Kalle Kauppi ja Lauri Kirves.

Opettajakunta.

Varsinaiset professorit.

KIVIKOSKI, ERNST ENSIO, FT. (Talousmatematiikka). 91; 28.

KAUPPI, KALLE, FM., MOT. (Kauppa-oikeus). 92; 29.

RANINEN, HUUGO VALTER, KTL., LaT. (Kauppa- ja liikkeenhoito-oppi). 99; 39.

HILDÉN, KAARLO THORSTEN OSKAR, FT. (Talousmaantiede). 93; (21) 46.

SAARIO, MARTTI KAARLO, KTT. (Liikelaskentaoppi). 06; 48.

HEINÄNEN, BERNHARD (PEKKA), FT. (Kauppakemia ja tavaraoppi). 04; 50.

TAMMINEN, MIKKO KUSTAA, FT. (Kansantaloustiede) 13; 50.

VIHMA, VÄINÖ GÉZA, LaT (Kauppaoikeus). 07; 52.

Liikelaskentaopin toinen professorinvirka on täyttämättä. Vt. VIRKKUNEN, HENRIK, KTT., Dosentti. 17; 51.

Kauppa- ja liikkeenhoito-opin toinen professorinvirka on täyttämättä.

Kansantaloustieteen toinen professorinvirka on täyttämättä.

Dosentit.

KAITILA, ESA HEIKKI, FT., Professori. (Liikelaskentaoppi). 09; 46.

VIRKKUNEN, HENRIK, KTT. Vt. professori. (Liikelaskentaoppi). 17; 52.

HEINO, REINO RIKHARD, KTT. (Kauppa- ja liikkeenhoito-oppi). 06; 52.

Lehtorit.

HILDÉN, BROR ERIK, FM. (Saksankieli). 84; 38.

RANTAVAARA, IRMA IRENE, FT. (Englanninkieli). 08; 45.

PENTTILÄ, ERKKI AULIS, FM. (Englanninkieli). 08; 48.

LOUHIJA, JARI ALBIN, FM. (Kotimainen kauppakirjeenvaihto). 08; 48.

TERÄS, JALMARI JOHANNES, FM. (Saksankieli). 07; 49.

HAKAMIES, REINO SEVERI, FT. (Ranskankieli). 17; 50.

VIRTANEN, UNTO KALERVO, KTT. (Kirjanpito). 10; 50.

PUUKARI, ARVO MAURI JOHANNES, KTL. (Myynti- ja mainosoppi). 12; 53.

KASKIMIES, MAURI MIKA KULLERVO, KTL. (Liikkeenhoito-oppi). 19; 53.

Venäjänkielen lehtorinvirka on täyttämättä. Sitä on hoitanut LYYTINEN, ARVO ERKKI, Eversti evp. 91; 49.

Opettajat.

KALLIONIEMI, SOLMU OUTERI, FK. (Pikakirjoitus). 13; 36.

HANGASJÄRVI, RUTH ANNA KATARINA. (Konekirjoitus). 99; 45.

MATTILA, KAARLO SAKARI, FT. (Talousmatematiikka ja tilastotiede). 15; 45.

GOLDTHWAIT-VÄÄNÄNEN, HELEN MARY, BA. (Englanninkieli). 05; 49.

VAIVIO, FEDI LENNART, KTL. (Kansantaloustiede ja finanssioppi). 27; 50.

ALANEN, AULIS JOHANNES, FT., Dosentti. (Taloushistoria). 06; 51.

ERÄMETSÄ, ERIK HARALD, FT. (Englanninkieli). 19; 51.

PEITSO, JUKKA TAPANI, FM., MA. (Espanjan- ja portugalinkieli). 17; 51.

CARTER, ROLAND, BA. (Englanninkieli). 24; 51.

VON WILLEBRAND, CARL-AUGUST JOSEPH CURTSON, FK. (Saksankieli). 23; 51.

VIERIKKO, ERKKI (Espanjankieli). 24; 51.

NORKO-TURJA, ELVI SIRKKA-LIISA, FM. (Englanninkieli). 11; (49) 52.

HONKO, JAAKKO OLAVI, KTL. (Liiketaloustiede). 22; 52.

KURVINEN, AUVO, FT. (Englanninkieli). 16; 52.

HEIKONEN, ARVO RAFAEL, LaT., Professori. (Kauppaoikeus). 92; (49) 53.

TARKKIAINEN, TUTTU VILJO, FL., Professori. (Valtio- ja yhteiskuntaoppi). 12; 53.

KAUKKO, JOHANNES, FT., Lehtori. (Talousmaantiede). 93; 53.

LEHTO, EINAR ENSIO, KTM. (Liikelaskentaoppi). 11; 53.

AUTTO, AIMO AULIS, KTM. (Liikelaskentaoppi). 21; 53.

JALOVAARA, LAURI VEIKKO, Ekon. (Suomalainen kauppakirjeenvaihto). 21; 53.

AHLSTEDT, KARL LEO, KTM. (Kauppa- ja liikkeenhoito-oppi). 29; 53.

RINNE, EILA ELSA KAARINA, KTM. (Kauppa- ja liikkeenhoito-oppi). 29; 53.

Täysin palvelleet, eläkkeellä olevat opettajat.

JÄRVINEN, KYÖSTI NESTOR, FM., VTT., KTT. h. c., liiketaloustieteen professori. 69; täysinpalv. 39.

KOIVISTOINEN, JOHANNES, FM., venäjänkielen lehtori. 72; täysinpalv. 42.

KEKKONEN, SAIMA, konekirjoituksen opettaja. 79; sai eläkkeen 45.

FORSBERG, NAIMA VIKTORIA, englanninkielen lehtori. 84; täysinpalv. 48.

STIGELL, RICHARD VILHELM, FT., kauppakemian ja tavaraopin professori. 80; täysinpalv. 50.

Viran- ja toimenhaltijat.**Korkeakoulun sihteeri ja taloudenhoitaja.**

TARPILA, OLLI PERTTI, VT. 19; 51.

Kanslerin sihteeri.

KASKIMIES, MAURI MIKA KULLERVO, KTL. 19; (49) 50.

Kanslia.

TASKINEN, ELLI. 06; 50. Kamreeri.

MÄKIPÄÄ, SYLVI. 05; 50. Kanslisti.

VAINIO, TAIMI. 25; 50. Kanslisti.

KAARTOTIE, ARJA. 19; 52. Kanslisti.

Kirjasto.

VIRTANEN, NIILLO PAAVO, FM. Kirjastonhoitaja. 05; 52.

NURKKALA, AINO LEMPI LAHJA. Kirjaston amanuenssi. 04; 27.

KAINULAINEN, JOHANNES KULLERVO, FM. Kirjaston amanuenssi.
13; 53.**Laboratorio.**

JUTILA, JUKKA HELJO, FM., assistentti. 23; 50.

KAINULAINEN, YRJÖ, laboratoriomestari. 16; 53.

Vahtimestarit.

NURMI, AARNE ANSHELM, ylivahtimestari. 96; 50.

KOSKINEN, JALMARI ADOLF. 87; 37.

II. Yleisiä tietoja.**Opetusohjelma.**

Syyslukukaudella 1952 saatettiin voimaan korkeakoulun uusi opetusohjelma, joka melkoisesti poikkeaa aikaisemmin noudatetusta luku- suunnitelmasta. Yksityiskohtaisia tietoja siitä sisältyy rehtorin avajaispuheeseen, joka on painettu tähän vuosikertomukseen ja johon tässä viitataan. Vain eräisiin yleisiin periaatteisiin on syytä tässä kiinnittää huomiota.

Uudessa opetusohjelmassa, joka vahvistettiin keväällä 1952, on lähdetty siitä, että oppilaiden tulee voida alusta saakka ryhtyä opiskelemaan niitä aineita, joihin heidän taipumuksensa lähinnä viittaavat ja jotka tulevat olemaan keskeisiä heidän vastaisessa elämäntehtävänsään. Monta ainetta käsittävästä peruskurssista on luovuttu. Toinen olennainen muutos on se, että jako yleiseen ja kieli- ja kirjeenvaihtajalinjaan on poistettu. Pohjimmainen syy tähän muutokseen oli se, että ekonomin tutkinnon katsottiin edellyttävän perusteellisempia tietoja kaupallisissa aineissa kuin kirjeenvaihtajalinjalla oli vaadittu ekonomin tutkinnon suorittamiseksi ja ekonomin oppiarvon saavuttamiseksi. Uuden opetusohjelman mukaan jokaiseen aineyhdistelmään tulee sisältyä vähintään 8 ainetta, joista neljässä on suoritettava pitkä kurssi ja neljässä lyhyt kurssi. Edelleen on määrätty, että yhdistelmän aineisiin tulee — joko pitkänä tai lyhyenä oppijaksona — sisältyä seuraavat keskeiset kaupalliset aineet: kansantaloustiede, liikelaskentaoppi, kauppa- ja liikkeenhoitooppi sekä kauppaoikeus. Muiksi aineiksi voidaan valita korkeakoulussa edustetut kielet sekä talousmatematiikka, kauppakemia ja tavaraoppi, talousmaantiede, tilastotiede, valtio- ja yhteiskuntaoppi, taloushistoria sekä myynti- ja mainosoppi. Koska on pidetty asianmukaisena, että jokaisella oppilaalla on ainakin perustietoja matematiikassa, tilastotieteessä, kemiassa ja tavaraopissa sekä talousmaantieteessä, on määrätty, että mikäli mainitut aineet eivät sisälly ekonomin tutkinnon aineyhdistelmään, niissä on suoritettava kaksi lukukautta käsittävä »esikurssi». Niinikään on suomenkielisessä kauppa-

kirjeenvaihdossa suoritettava yhden lukukauden kurssi. Vähintään kahteen pitkään oppijaksoon, joka ei ole kieli, tulee liittyä osanotto seminaariharjoituksiin.

Katsoen siihen, että uuden opetusohjelman mukaan kieliin ja edellä mainituista syistä poistettiin ja koska toisaalta liike-elämässä jatkuvasti tarvitaan kieliä hyvin taitavia sihteereitä ja kirjeenvaihtajia, joilla on tyydyttävät pohjatiedot kaupallisissa aineissa, herätettiin jo syksyllä 1952, uuden lukusuunnitelman tultua voimaan, kysymys, olisiko ekonomin tutkinnon rinnalle perustettava toinen tutkinto, jonka suorittamisessa pääpaino olisi kieliopinnoissa. Kysymyksen harkitsemista varten opettajaneuvosto asetti toimikunnan, johon valittiin prof. *Kalle Kauppi* puheenjohtajana, dosentti *Henrik Virkkunen*, lehtori fil. tri *Reino Hakamies* ja lehtori fil. tri *Irmä Rantavaara*. Toimikunnan lausunto valmistui helmikuussa 1953, jolloin se joutui opettajaneuvoston käsiteltäväksi. Kokouksessaan maaliskuun 20 p:nä opettajaneuvosto pääpiirtein yhtyen toimikunnan tekemään ehdotukseen, päätti lausua käsityksensä, että ekonomin tutkinnon rinnalle olisi perustettava pääasiallisesti kieliopinnoihin perustuva loppututkinto. Kansleri hyväksyi opettajaneuvoston ehdotuksen huhtikuun 24 päivänä.

Hyväksytyt ehdotukset mukaan voidaan syksystä 1953 alkaen korkeakoulussa suorittaa ekonomin tutkinnon ohella ns. kirjeenvaihtajan tutkinto. Ekonomin tutkinnon tavoin uusi tutkinto vaatii normaalisti kolme lukuvuotta. Jotta opiskelijat mahdollisimman aikaisessa vaiheessa saisivat sen pohjan, jota he vieraiden kielten taloudellista sanastoa ja käsitteistöä opiskellessaan myöhemmin tarvitsevat, on kaupallisten aineiden opiskelu sijoitettu kahteen ensimmäiseen lukuvuoteen siten, että painopiste on ensimmäisen lukuvuoden osalla. Kielten opiskelu aloitetaan jo ensimmäisen lukuvuoden alussa, mutta keskittyy varsinaisesti toiseen ja kolmanteen lukuvuoteen. Varsinaisiin erikoisaineisiin kuuluu pitkä kurssi ruotsinkielessä sekä vähintään kahdessa valinnaisessa vieraassa kielessä. Suomenkielessä ja suomalaisessa kauppa- ja kirjeenvaihdossa on neljä ensimmäistä lukukautta käsittävä kurssi, jossa tyyliopin ja oikeakielisyysoopin lisäksi annetaan opiskelijoille pohja myös vieraiden kielten kauppa- ja kirjeenvaihdon opiskeluun. Kieliopinnojen lisäksi opiskelijain on kolmen lukuvuoden ajan seurattava harjoituksia pikakirjoituksessa ja suoritettava siinä hyvää taitoa osoittava tutkinto. Myös konekirjoituksessa vaaditaan hyvä taito eli melkoista parempi kuin se, jonka perusteella ekonomin tutkinnon suorittaja voi saada konekirjoitustaidostaan merkinnän todistukseensa.

On syytä uskoa, että uusi tutkinto on omiaan avaamaan entistä suuremmat mahdollisuudet korkeakoulun opiskelijoille valita aineyhdistelmiä, jotka vastaavat heidän harrastuksiaan ja tulevaa elämäntyötään sekä samalla antamaan maan talouselämälle päteviä työntekijöitä. Se voinee lisäksi vähentää ehkä piankin ilmenevää, varsinaisten ekonomien liikatuotannon vaaraa.

Kanslerin virka.

Kanslerin viran tultua avoimeksi kansleri Tulenheimon kuoleman johdosta laajennettu opettajaneuvosto kokoontui syyskuun 30 p:nä suorittamaan ehdollepanon kanslerin viran täyttämiseksi toukokuun 31 p:nä 1957 päättyväksi toimikaudeksi. Suhteellista vaalitapaa käyttäen laajennettu opettajaneuvosto asetti ensimmäiselle ehdokassijalle korkeakoulun rehtorin prof. *O. W. Louhivuoren* ja toiselle sijalle prof. *Kalle Kaupin*. Kokouksessaan lokakuun 2 p:nä korkeakoulun hallitus valitsi kansleriksi prof. *O. W. Louhivuoren*. Esittelyssä valtioneuvostossa lokakuun 10 p:nä Tasavallan presidentti vahvisti vaalin.

Rehtorin ja vararehtorin virat.

Sen johdosta, että rehtori, prof. Louhivuori oli valittu korkeakoulun kansleriksi ja Tasavallan presidentti vaalin vahvistanut, laajennettu opettajaneuvosto kokoontui lokakuun 16 p:nä suorittamaan virkaehdotuksen rehtorin viran täyttämiseksi rehtorinkauden jäljellä olevaksi ajaksi, joka päättyy toukokuun 31 p:nä 1954. Suhteellista vaalitapaa käyttäen laajennettu opettajaneuvosto asetti ehdolle vararehtorin, prof. *Kaarlo Hildénin*, prof. *Kalle Kaupin* ja prof. *Pekka Heinäsen* tässä mainitussa järjestyksessä. Päätöksellään lokakuun 18 p:nä kansleri nimitti rehtoriksi prof. *Kaarlo Hildénin*.

Vararehtorin tultua nimitetyksi rehtoriksi laajennettu opettajaneuvosto kokoontui lokakuun 23 p:nä suorittamaan ehdollepanon vararehtorin toimen täyttämiseksi toukokuun 31 p:nä 1954 päättyväksi toimikaudeksi ja asetti tällöin ensimmäiselle sijalle prof. *Kalle Kaupin*, toiselle prof. *Ensio Kivikosken* ja kolmannelle prof. *Pekka Heinäsen*. Päätöksellään lokakuun 29 p:nä kansleri nimitti vararehtoriksi prof. *Kalle Kaupin*.

Korkeakoulun hallinto.

Valtuuskunta on kokoontunut kolme kertaa.

Syyskokouksessa marraskuun 4 p:nä 1952 valtuuskunta käsittelee talousarvion vuodeksi 1953 ja valitsi hallituksen jäseneksi tammikuun

1 p:nä 1953 alkavaksi kolmivuotiskaudeksi erovuorossa olevan jäsenen kauppatiet. tri *Eino Hirvosen*. Valtuuskunta päätti maalauttaa korkeakoulun ensimmäisen kanslerin Antti Tulenheimon muotokuvan sijoitettavaksi kanslerin virkahuoneeseen.

Vuosikokouksessaan maaliskuun 19 p:nä valtuuskunta valitsi puheenjohtajakseen uudelleen kauppaneuvos *Alvar Niklanderin* ja varapuheenjohtajakseen samoin uudelleen vuorineuvos *J. W. Waldenin*. Hallituksen vuosikertomus ja tilit hyväksyttiin ja hallitukselle myönnettiin vastuuvapaus. Vuoden 1953 tilejä tarkastamaan valittiin professori KHT Martti Saario, johtaja, kauppat.maisteri KHT Tyko Vanhala sekä kauppat.maisteri KHT Olle V. Salmi, jonka tehtävänä on toimia myös numerotarkastajana. Varatilintarkastajiksi valittiin johtaja, kauppat.maisteri Aulis Kauppinen ja kauppaneuvos Arvi Raikkala. Virallisten asiain jälkeen rehtori teki selkoa Kauppakorkeakoulun piirissä vuoden aikana sattuneista huomattavista tapahtumista, erityisesti kosketellen valmistunutta uutta asuintaloa sekä korkeakouluun perustettavaa kirjenvaihtajan tutkintoa ja tämän merkitystä.

Valtuuskunta on sitäpaitsi kokoontunut ylimääräiseen kokoukseen toukokuun 22 p:nä käsittelemään opettajaneuvoston ja hallituksen ehdottamia perussääntöihin tehtäviä muutoksia, jotka lähinnä ovat aiheutuneet uudesta kirjenvaihtajan tutkinnosta. Valtuuskunta hyväksyi ehdotetut muutokset, jotka nyt tulevat käsiteltäviksi toisessa valtuuskunnan kokouksessa, joka pidetään kesäkuun 6 päivänä, sekä sen jälkeen valtioneuvoston vahvistettaviksi.

Valtuuskunnan kokoonpanossa on tapahtunut kertomusvuoden aikana seuraavia muutoksia: Valtuuskunnan syyskokouksessa todettiin, että perussääntöjen mukaan olivat erovuorossa herrat *S. A. Harima, Osk. Huttunen, Juho Kuosmanen, Erkki Lipsanen, Yrjö Manner, Lauri Ruuskanen, Uno Takki* ja *Matti Virkkunen*. Asianomaiset järjestöt valitsivat erovuorossa olleet uudelleen valtuuskunnan jäseniksi paitsi Länsi-Uudenmaan kauppakamariipiiri tehtailija *Yrjö Mannerin* sijaan johtaja *Aarne Mälkiän*.

Hallitus on kertomusvuoden aikana kokoontunut 8 kertaa.

Opettajaneuvosto on lukukausiensa aikana kokoontunut joka perjantai ja pitänyt lisäksi muutamia ylimääräisiä kokouksia, mm. kesäloman aikana.

Laajennettu opettajaneuvosto on kokoontunut kolme kertaa suorittaakseen ehdollepanon kanslerin, rehtorin ja vararehtorin virkojen täyttämiseksi.

Virat ja toimet.

Kauppaoikeuden toisen professorinviran haltija, prof. *Väinö Vihma*, joka oli saanut nimityksensä heinäk. 29 p:nä 1952, astui virkaansa marraskuun 4 p:nä pitämällä korkeakoulun juhlasalissa julkisen esitelmän aiheesta »Eräitä ajankohtaisia kauppaoikeudellisia kysymyksiä».

Kansantaloustieteen professorinvirka, josta prof. *O. W. Louhivuori*, tultuaan nimitetyksi korkeakoulun kansleriksi, erosi marraskuun 15 p:nä, julistettiin haettavaksi marraskuun 21 p:nä 1952. Hakuaajan päättyessä joulukuun 22 p:nä, osoittautui, että virkaa ei kukaan ollut hakenut. Tämän johdosta opettajaneuvosto päätti kanslerille esittää, että viran täyttäminen jätettäisiin vastaiseksi. Tähän ehdotukseen kansleri suostui.

Prof. *Kaarlo Hildénin* tultua nimitetyksi rehtoriksi ja saatua tämän johdosta vapautuksen osasta opetusvelvollisuuttaan, opettajaneuvosto kokouksessaan joulukuun 5 p:nä määräsi lehtori, fil.tri *Joh. Kaikon* kevätlukukauden alusta antamaan opetusta talousmaantieteessä.

Avoimna olleiden liikkeenhoito-opin ja myynti- ja mainosopin lehtorinvirkojen hakijat, kauppat.lis. *Arvo Puukari*, kauppat.lis. *Mika Kaskimies* ja fil.maist. *Väinö Peltosen* pitivät säädetyt näyteluennot syyskuun 19 ja 26 p:nä. Sen jälkeen kun kansleri lokakuun 16 p:nä oli vahvistanut sanottujen virkojen kelpoisuusehdot opettajaneuvosto kokouksessaan lokakuun 17 p:nä 1952 julisti hakijat Kaskimiehen ja Puukarin päteviksi liikkeenhoito-opin lehtorinvirkaan sekä hakijat Kaskimiehen, Peltosen ja Puukarin päteviksi myynti- ja mainosopin lehtorinvirkaan. Hakija Puukarin myöhemmin peruutettua hakemuksensa ensinmainittuun virkaan ja hakija Kaskimiehen jälkimmäiseen virkaan, opettajaneuvosto kokouksessaan lokakuun 24 p:nä suoritti virkaehdotuksen ja asetti liikkeenhoito-opin lehtorinvirkaan ehdolle ainoan jällellä olevan kelpoiseksi julistetun hakijan, lis. Kaskimiehen sekä ehdolle myynti- ja mainosopin lehtorinvirkaan ensimmäiselle sijalle lis. Puukarin ja toiselle sijalle maist. Peltosen. Marraskuun 11 p:nä 1952 tekemällään päätöksellä kansleri nimitti tammikuun 1 p:stä lukien liikkeenhoito-opin lehtoriksi kauppat.lis. *Mauri Mika Kullervo Kaskimiehen* ja myynti- ja mainosopin lehtoriksi kauppat.lis. *Arvo Lauri Johannes Puukarin*.

Kokouksessaan lokakuun 10 p:nä 1952 opettajaneuvosto suoritti ehdollepanon kirjastonhoitajan viran täyttämiseksi ja asetti ehdolle fil.maist. *N. P. Virtasen*, fil.maist. *Nils Berndtsonin* ja fil.maist. *Taimi Terän* tässä mainitussa järjestyksessä. Lokakuun 18 p:nä 1952 tekemällään päätöksellä kansleri nimitti korkeakoulun kirjastonhoitajaksi fil.maist. *Niilo Paavo Virtasen*.

Ylimääräiseksi amanuenssiksi kirjastoon tammikuusta 1953 alkaen on otettu fil.maist. *Johannes Kullervo Kainulainen*.

Antamaan opetusta kauppaoikeudessa kevätlukukaudella 1953 opettajaneuvosto on määrännyt prof. *A. R. Heikosen*, lukuvuodeksi 1953—54 prof. *A. R. Heikosen*, prof. *Ilmari Melanderin* ja lakit.tri, varatuomari *K. A. Telarannan*.

Valtio- ja yhteiskuntaopin kuulustelut hoiti syyslukukaudella 1952 prof. *Lolo Krusius-Ahrenberg*. Syystä, että opettajaneuvosto katsoi aiheelliseksi järjestää tässä aineessa myös luentoja ja harjoituksia, eikä prof. *Krusius-Ahrenberg* katsonut voivansa muiden töittensä takia ottaa niistä huolehtiakseen, opettajaneuvosto määräsi prof. *Tuttu Tarkiaisen* kevätlukukaudesta 1953 alkaen hoitamaan valtio- ja yhteiskuntaopin koko opetuksen. Prof. *Tarkiaisen* nauttiessa sairauslomaa maaliskuun 23 p:stä lukukauden loppuun tointa hoiti opettajaneuvoston määräyksen nojalla fil.tri *Olavi Seithari*.

Lehtori, kauppat.tri *Unto Virtasen* saatua nuorille tieteenharjoittajille tarkoitetun valtion apurahan v:ksi 1953 ja anottua virkavapautta sanotuksi ajaksi, opettajaneuvosto kokouksessaan joulukuun 19 p:nä määräsi kauppat.maisterit *Aimo Aution* ja *Einar Lehdon* yhteisesti hoitamaan liikelaskentaopin lehtorille kuuluvat opetustehtävät.

Kauppa- ja liikkeenhoito-opin opetus- ja tutkimusassistentteiksi tammikuun 1 p:stä 1953 lukien on määrätty kauppat.maisterit *Karl Leo Ahlstedt* ja *Eila Elsa Kaarina Rinne*.

Dosentti *Reino Heino* on nauttinut virkavapautta tieteellisten töiden takia kevätlukukauden 1953.

Englanninkielen opettaja *Mr. Roland Carter*, BA, joka kahden vuoden ajan on suurella antaumuksella hoitanut englanninkielen opetusta kolmannen lehtorinviran väliaikaisena haltijana, erosi kevätlukukauden 1953 päättyessä siirtyäkseen takaisin Englantiin. Opettajaneuvoston virkaehdotuksen mukaisesti kansleri helmikuun 17 p:nä tekemällään päätöksellä nimitti uudeksi englannin kielenopettajaksi ja tämän kielen kolmannen lehtorinviran väliaikaiseksi hoitajaksi syyskuun 1 p:stä 1953 lukien *Mr. Philip Frank Binhamin*, BA.

Antamaan opetusta englannin kielessä syyslukukaudella 1953 on määrätty fil.maist. *Laina Nurminen*.

Opettajaneuvoston ehdotuksen mukaisesti kansleri toukokuun 19 p:nä tekemällään päätöksellä määräsi fil.kand. *C.-A. von Willebrandin*, joka kahden vuoden ajan on ylimääräisenä opettajana osallistunut saksankielen opetukseen, hoitamaan kolmatta saksankielen lehtorinvirkaa syyskuun 1 p:stä 1953 alkaen toistaiseksi.

Antamaan opetusta saksankielessä syyskuun 1 p:stä 1953 lukien opettajaneuvosto on määrännyt fil.lis. *Kaj B. Lindgrenin*.

Antamaan opetusta ranskankielessä syyskuun 1 p:stä 1953 lukien opettajaneuvosto on määrännyt fil.maist. *Elsa Puuska-Jäntin* ja fil.maist. *Kaisu Puuska-Joen*.

Opettajaneuvoston määräyksen nojalla on korkeakoulun espanjankielen opettaja fil.maist. *Jukka Peitso* antanut kuluneen lukuvuoden aikana opetusta myös portugalinkielessä.

Antamaan opetusta suomenkielisessä kauppakirjeenvaihdossa kevätlukukaudella 1953 opettajaneuvosto on määrännyt ekonomi *Lauri Jalovaaran*.

Antamaan opetusta ruotsinkielisessä kauppakirjeenvaihdossa syyslukukaudesta 1953 alkaen on määrätty lehtori *M. Sevelius* ja fil.maist. *A. V. Nenonen*.

Entiseen tapaan on Italian kulttuuri-instituutti kuluneenakin lukuvuonna toimeenpannut italia- ja suomenkielisen alkeis- ja jatkokurssit korkeakoulun oppilaille. Opettajana on toiminut fil.maist. *Aune Vappula*.

Kansleriksi nimittämisen johdosta prof. *O. W. Louhivuori* anoi vapautusta promoottorin toimesta. Kokouksessaan lokakuun 31 p:nä 1952 opettajaneuvosto valitsi promoottoriksi vuoden 1954 loppuun asti prof. *Kaarlo Hildénin*.

Korkeakoulun kamreeriksi on nimitetty kanslisti nti *Ellen Taskinen*.

Valtion apurahat tieteenharjoittajille.

Sen johdosta, että prof. *Kaarlo Hildén*, joka oli saanut varttuneille tieteenharjoittajille tarkoitetun valtion apurahan v:ksi 1951—53, oli kanslerille ilmoittanut rehtoriksi nimittämisen takia siitä luopuvansa, julistettiin stipendi haettavaksi 1. 12. 52—31. 12. 53 väliseksi ajaksi. Opettajaneuvoston ehdotuksen mukaisesti kansleri päätti antaa apurahan prof. *Kalle Kaupille*.

Kauppakorkeakoululle osoitetut, nuorille tieteenharjoittajille tarkoitetut apurahat v:ksi 1953 kansleri myönsi joulukuun 12 p:nä tekemällään päätöksellä lakit.lis., kauppat.kand. *Aimo Aaltoselle*, kauppat.lis. *Jaakko Hongolle*, fil.maist. *Jukka Jutilalle*, ekonomi, MBA. *Meeri Saar-salmelle*, kauppat.lis. *Fedi Vaiviolle* ja kauppat. tri *Unto Virtaselle*.

Valtion opintolainarahasto.

Valtion opintolainarahaston neuvottelukunnassa on korkeakoulua edustanut syyslukukaudella prof. *Kaarlo Hildén*, varamiehenään prof. *Pekka Heinänen*, kevätlukukaudesta alkaen prof. *Heinänen*, varamiehenään prof. *Mikko Tamminen*.

Korkeakoulun opintolainlautakunnassa olivat syyslukukaudella opettajakunnan edustajina prof. *Hildén* puheenjohtajana, varamiehenään prof. *Heinänen*, sekä prof. *Raninen*, varamiehenään tri *Irma Rantavaara*. Prof. *Hildénin* tultua rehtoriksi ja pyydettyä tehtävästä vapautusta opettajaneuvosto valitsi v:ksi 1953 lautakunnan puheenjohtajaksi prof. *Ranisen* ja hänen varamieheksensä tri *Rantavaaran* sekä toiseksi opettajakunnan edustajaksi prof. *Heinäsen* ja hänen varamieheksensä prof. *Väinö Vihman*.

Kauppakorkeakoulujen yhteistoiminta.

Niinkuin edellisessä vuosikertomuksessa on mainittu, sovittiin periaatteessa Svenska Handelshögskolanin kanssa siitä, että mainitun ruotsinkielisen kauppakorkeakoulun kauppakemian ja tavaraopin opetus tapahtuisi Kauppakorkeakoulussa ja tämän opettajavoimien johdolla. Sopimus tästä yhteistoiminnasta allekirjoitettiin lokakuun 31 p:nä 1952, ja syyslukukaudesta alkaen ovatkin Svenska Handelshögskolanin kemian ja tavaraopin opiskelijat seuranneet luentoja ja laboratorioharjoituksia Kauppakorkeakoulussa.

Göteborgin kauppakorkeakoulun uuden talon vihkiäisissä lokakuun 24—25 p:nä Kauppakorkeakoulua edusti kansleri *O. W. Louhivuori*. Edustettuina olivat myös Svenska Handelshögskolan i Helsingfors ja Handelshögskolan vid Åbo Akademi. Kansleri *Louhivuori* esitti Suomen kauppakorkeakoulujen tervehdyksen ja ojensi yhteisenä muistolahjana Riihimäen Lasi Oy:n valmistaman komean maljakon.

Turun kauppakorkeakoulun vihkiäisjuhlassa lokakuun 25 p:nä Kauppakorkeakoulua edusti rehtori *Kaarlo Hildén*, joka tervehdyspuheessaan toivotti onnea uudelle korkeakoululle ja jätti muistolahjana kristallisen kukkamaljakon.

Maaliskuun 13 p:nä Tukholman kauppakorkeakoulun liikelaskentaopin professori *Gerhard Törnqvist* luennoi Kauppakorkeakoulun opiskelijoille aiheesta »Några huvudlinjer i marknadsforskningens utveckling».

Maaliskuun 30 p:nä Antwerpenin kauppakorkeakoulun professori, Belgian kansantaloudellisen keskuskomitean yleissihteeri *Charles Roger*, piti Kauppakorkeakoulussa luennon aiheesta »Benelux problems».

Kauppakorkeakoulun valtuuttamana prof. *Kalle Kauppi* osallistui International Association of University Professors and Lecturers (IAUPL) yhteenliittymän 6:nteen kokoukseen Amsterdamissa huhtikuun 6—11 p:nä. Kokouksesta ja siinä käsitellyistä kysymyksistä prof. *Kauppi* on vuosikertomusta varten antanut seuraavan selonteon:

International Association of University Professors and Lecturers (I.A.U.P.L.), joka toimii maailman yliopistojen professorien vapaana, riippumattomana järjestönä, oli lähettänyt Kauppakorkeakoulun kanslerille, prof. *O. W. Louhivuorelle* kutsun, jossa häntä pyydettiin osallistumaan mainitun järjestön 6:nteen konferenssiin. Kun kutsun saaja, jo silloin kansleriksi siirtyneenä, ei halunnut lähteä sanottuun kokoukseen ja harkittaessa kysymystä jonkun muun lähettämistä sinne Kauppakorkeakoulun edustajana päädyttiin myönteiseen tulokseen, joutui allekirjoittanut ottamaan osaa konferenssiin, joka pidettiin pääsiäisloman aikana 6—11 päivinä huhtikuuta Amsterdamissa, tuon erikoislaatuisen kaupungin vanhan, kunnallisen yliopiston suojissa.

Kokouksessa, joka jäsenluvultaan oli suunnilleen Helsingin Yliopiston suuren konsistorin kokoinen, käsiteltiin sellaisia kiintoisia kysymyksiä kuin akateemisen vapauden problemaa, teollisuuden piirissä harjoitettavan tieteellisen tutkimuksen ja korkeakoulujen puitteissa suoritettavan tutkimustyön keskinäistä suhdetta sekä paremman vuorovaikutuksen aikaansaamista niiden kesken, eri maiden korkeakoulujen välillä tapahtuvaa luennoitsijain vaihtoa, niinkään eri maissa suoritettujen akateemisten tutkintojen keskinäisen arvosuhteen määrittämistä sekä yliopistonopettajain taloudellista ja yhteiskunnallista asemaa. Lisäksi oli ohjelmassa itse järjestön toiminnan organisointia koskevia asioita.

Alustuksissa ja keskustelujen puheenvuoroissa esitettiin arvokkaita ja mielenkiintoisia näkökohtia, ja kävi ilmi, että järjestö oli ennättänyt (ensimmäinen konferenssi oli pidetty 1945) suorittaa erinäisistä asioista varsin kunnioitettavan määrän aineiston keruuta ja tutkimustyötä. Välitön kosketus eri puolilta maailmaa tulleiden professorien kesken yksityisten keskustelujen muodossa oli virallisen ohjelman ohessa erittäin arvokas puoli kokouksen tuottamaa hyötyä.

Kokouksen jälkeen prof. *Kauppi* osallistui Antwerpenin kauppakorkeakoulun 100-vuotisjuhlaan huhtikuun 11—14 p:nä. Tilaisuudessa prof. *Kauppi* esitti adressin muodossa Kauppakorkeakoulun tervehdykset ja onnentoivotukset sekä ojensi juhlivalle oppilaitokselle muistolahjan.

»Studia Generalia»-luentosarja.

Syyslukukaudella jatkettiin edellisenä keväänä aloitettua »*studia generalia*»-luentosarjaa, jonka tarkoituksena on perehdyttää korkeakoulun oppilaat yleissivistyksellisiin kysymyksiin sekä tieteen saavutuksiin heidän omien opintoalojensa ulkopuolelta. Syyslukukauden kuluessa sarja käsitti seuraavat luennot: piispa *Eino Sormunen*, Tekniikan aikakauden vaikutus henkiseen kulttuuriin, Suomen Akatemian jäsen *Rolf Nevalinna*, Avaruuden ja ajan käsitteet nykyisen maailmankuvamme pohjana, dosentti *Aune Lindström*, Eräitä uusia taidesuuntia, prof. *Jaakko Rahola*, Kone ja ihminen, dosentti *Eino E. Suolahti*, Renesanssi ja humanismi, ja prof. *Edwin Linkomies*, Kreikan ja Rooman sivistysperintö.

Luennot herättivät edelleen oppilaiden parissa suurta kiinnostusta. Myönteisten tulosten johdosta luentosarjaa valmistava toimikunta, johon opettajaneuvoston valitsemina jäseninä ovat kuuluneet prof. *Hildén* puheenjohtajana, prof. *Heinänen* ja filtri *Erämetsä* sekä Ylioppilaskunnan valitsemina jäseninä ylioppilaat Heikki Löyttyniemi, Terttu Suvilehto ja Eero Järvinen, katsoi olevan syytä jatkaa sarjaa lukuvuonna 1953—54.

Stenroth-puolisoiden lahjoittaman tontin käyttö.

Tontille Kammionkatu 13 — Topeliuksenkatu 7 rakennettu opettajakunnan asuintaloksi tarkoitettu uutisrakennus valmistui vuosien 1952—53 vaihteessa. Varsinaisten rakennustöiden lopputarkastus pidettiin tammikuun 2 päivänä 1953, jolloin rakennus vastaanotettiin urakoitsijalta Otto Wuorio Oy:ltä. Asukkaat muuttivat taloon välittömästi tämän jälkeen. Talossa on kaikkiaan 42 asuinhuoneistoa, joista opettajien ja virkailijoiden hallussa on 25. Lisäksi on talossa 9 asuinhuonetta käsittävä oppilasasuntola, missä asuu 17 korkeakoulun miesopiskelijaa.

Saadakseen aikoinaan tontilla olleelle vanhalle rakennukselle purkamisluvan korkeakoulun oli ostettava mm. 4 huonetta käsittävä huoneisto Vironkatu 9 A 11, johon sijoitettiin talosta purkamisen takia poismuuttamaan joutuvia vuokralaisia. Tämän huoneiston vapautuessa tammikuussa 1953 korkeakoulun käyttöön se muutettiin oppilasasuntolaksi, johon on sijoitettu 10 naisopiskelijaa. Molemmat oppilasasuntolat on luovutettu Kauppakorkeakoulun Ylioppilaskunnan hallintaan ja on niiden avulla saatu tuntuvaa helpotusta korkeakoulun opiskelijoiden asuintilanteeseen.

Lahjoitukset.

Kauppakorkeakoulu on saanut vastaanottaa seuraavat lahjoitukset: Kansallis-Osake-Pankki 5.000.000:—, Oy. Grafica Ab. 100.000:—, Eevi ja Eemil Tannisen Säätiö 400.000:—, Kilpiä Oy. 400.000:—, Suomen Yhdyspankin Riemujuhlarahasto 100.000:—, Teollisuuspallo Oy. 500.000:—, Helsingin Osake-Pankki 151.841:—, Viipurin ent. kauppakoulu 82.936:—, Ekonominaiset r.y. 5.000:—, Helsingin Mylly Oy. 100.000:—, Talous-Osakekauppa Oy. 25.000:—, Vakuutusosakeyhtiö Pohjola 200.000:— ja Ent. Viipurin kauppakamari 82.936:—. Svenska Celluloid AB:n toimitusjohtaja T. Mårtenson, Gislaved, Ruotsi, on ennen lahjoittamiensa 7.500 kruunun lisäksi asettanut

kanslerin käytettäväksi Kauppakorkeakoulun oppilaiden Ruotsissa tapahtuvia jatko-opintoja varten 2.500 kr.

Tavaraopin opetuksessa käytettäväksi on laboratorioon hankittu farinograafi kaikkine erikoislaitteineen Leipurien Tukku Oy:n lahjoitettua varat tarkoitukseen. Muista lahjoituksista mainittakoot Weilin & Göös Oy:ltä saadut paperi- ja kartonkinäytteet sekä SOK:lta saatu näyttekokoelma.

Kauppakorkeakoulu pyytää esittää arvoisille lahjoittajille kunnioittavat kiitöksensä.

Stipendivarat.

Senaattori Otto Stenrothin rahasto. Testamentissaan marraskuun 5 päivältä 1934 senaattori Otto Stenroth ja hänen puolisonsa Anna Stenroth määräsivät Kauppakorkeakoululle omaisuuden, johon sisältyi tontti ja talo N:o 7 Topeliuksenkadun varrella sekä pankki- ja teollisuusosakkeita. Varoista on testamentin määräysten mukaisesti muodostettu Senaattori Otto Stenrothin rahasto. Sen pääoma, joka nyttemmin on kokonaisuudessaan sijoitettu edellämainittuun tonttiin ja sille rakennettuun uuteen asuinrakennukseen, on vahvistettu 15 milj. markaksi. Kokouksessaan maaliskuun 12 päivänä 1953 Kauppakorkeakoulun hallitus vahvisti rahaston säännöt, joiden sisällöstä testamentissa jo oli yksityiskohtaisia määräyksiä. Sääntöjen mukaan rahaston tuotosta myönnetään apurahoja eteville Kauppakorkeakoulu opiskelijoille, jotka pitempiaikaisen ulkomaillaoleskelun kautta haluavat täydentää ja laajentaa tietojaan ja tämän jälkeen palaavat kotimaahan antautuakseen täällä jollekin liike-elämän tai liike-elämää edistävälle alalle. Oleskelun ulkomailla on kestettävä yleensä vähintään kaksi vuotta. Apurahat julistetaan haettaviksi kahden kuukauden kuluessa maaliskuun alusta lukien, ja niiden myöntämisestä päättää Kauppakorkeakoulun kansleri. Apurahan saajan on palattuaan kotimaahan työskenneltävä kotimaassa vähintään viisi vuotta. Vahvistaessaan rahaston säännöt hallitus samalla päätti, että kuluvana vuonna ei vielä apurahoja julisteta haettaviksi.

Seuraavassa esitetään muiden rahastojen suuruudet 1. 1. 1953 siihen saakka kertyneine korkoineen. Miten korkovaroja on stipendeinä jaettu vuonna 1953, selostetaan jällempänä, luvussa VII.

Professori W. Bonsdorffin rahasto oli 1.594.850:— ja korot 154.205:— Rahastosta jaettiin tänä keväänä 10.000:— palkintona laudaturtutkielmasta, julistettiin haettavaksi 78.000:— ja jaettiin 68.000:—.

Herman Otto Geselliuksen stipendivahaston pääoma oli 47.875:— ja korot 7.414:—.

Rudolf Geselliuksen stipendirahaston pääoma oli vuoden vaihteessa 33.915: — ja korkovarot 5.962: —.

Helsingin Yleisen Ravintoyhdistyksen rahaston pääoma oli 97.858: — ja kertyneet korot 14.779: —. Näistä on tänä keväänä julistettu haettavaksi 14.000: —, mikä summa jaettiin.

Donavan Hjelmmannin stipendirahasto oli vuoden vaihteessa 4.303: —.

Kauppaneuvos Osk. Huhtusen stipendirahaston pääoma oli 127.301: — ja kertyneet korot 10.795: —. Rahastosta julistettiin tänä keväänä stipendinä haettavaksi 10.000: —, mikä summa jaettiin.

Kansallis-Osake-Pankin 40-vuotismuistorahaston pääoma oli 4.500.000: —. Rahaston korkovarot olivat 107.628: —, joista julistettiin haettavaksi ja jaettiin 72.000: —.

Kauppakorkeakoulun Naistoimikunnan keräyksen stipendirahasto, pääoma 2.000.000: —. Rahaston korkovarot olivat 178.333: —.

Kauppakorkeakoulun opettajien stipendirahaston pääoma oli 100.000: — ja korkovarot olivat vuoden vaihteessa 5.477: —. Näistä julistettiin tänä keväänä korkeakoulun opettajien haettavaksi 5.000: —, mikä summa jaettiin.

Kilpiä Oy:n rahaston pääoma 1.000.000: — ja korot 101.679: —, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 90.000: —.

Aleksanteri Konkosen lahjoitusrahaston pääoma oli 150.000: —. Rahaston korot olivat 9.997: —, joista julistettiin haettavaksi ja jaettiin 9.000: —.

Konttoritekniikan palkintorahaston pääoma oli 16.300: — ja kertyneet korot 3.458: —.

Maanviljelysneuvos Alfred Kordelinin stipendirahaston pääoma oli 272.698: — ja korot olivat 19.810: —, joista tänä keväänä julistettiin haettavaksi ja jaettiin 19.000: —.

Kauppaneuvos Juho Lallukan muistorahaston pääoma oli vuoden vaihteessa 94.722: — ja stipendeiksi käytettävät korot 6.508: —. Korkovaroista julistettiin tänä keväänä stipendinä haettavaksi ja jaettiin 6.000: —.

Kauppaneuvos K. H. Lehtisen stipendirahaston pääoma oli 143.225: — ja korot 16.501: —. Rahastosta julistettiin tänä keväänä stipendinä haettavaksi ja jaettiin 16.000: —.

Kauppaneuvos I. Lindforsin rahasto, pääoma 2.000.000: — ja korot 180.000: —, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 162.000: —.

Kauppaneuvos P. A. Luostarisen stipendirahaston pääoma oli 500.000: — ja korkovarot 30.133: —, joista tänä keväänä julistettiin stipendinä haettavaksi ja jaettiin 30.000: —.

Kauppaneuvos Otto A. Malmin stipendirahaston pääoma oli vuoden vaihteessa 31.205: — ja käytettävissä olevat korot 2.509: —.

Oy Mars Ab:n stipendirahaston pääoma oli 240.984: —. Rahaston korot olivat 48.886: —, joista tänä keväänä julistettiin stipendeinä haettavaksi ja jaettiin 48.000: —.

Tukkukauppias S. Mäntysen rahaston pääoma oli 500.000: — ja korkovarot 138.264: —. Korkovaroja ei vielä voida käyttää.

Olga J. Nissisen stipendirahasto oli vuoden vaihteessa 45.117: —.

Anni ja Samuli Pajarisen rahasto oli vuoden vaihteessa 71.674: —.

Gustav Pauligin stipendirahaston pääoma oli 550.000: — ja korot 32.358: —. Julistettiin stipendinä haettavaksi ja jaettiin 32.000: —.

Pohjolan stipendirahaston pääoma oli 33.232: — ja korot 4.856: —, joista tänä keväänä 4.000: — julistettiin stipendinä haettavaksi ja jaettiin.

Kauppaneuvos Juhani Santaholman rahaston pääoma oli vuoden vaihteessa 58.992: — ja korkovarot 5.076: —, joista tänä keväänä julistettiin stipendinä haettavaksi ja jaettiin 5.000: —.

Elin ja Evert Viktor Sellgrenin stipendirahaston pääoma oli 119.749: — ja kertyneet korot 12.767: —.

Kauppaneuvos A. Sergejeffin stipendirahaston pääoma oli 2.424.823: —. Korkovarot eivät vielä ole korkeakoulun käytettävissä.

Oy G. W. Sohlberg Ab:n stipendirahaston pääoma oli 49.640: — ja korkovarot 13.634: —. Julistettiin stipendinä haettavaksi 13.000: —, mikä summa jaettiin.

Otto ja Anna Stenrothin rahaston pääoma oli 3.418.623: —.

Suomen Yhdyspankin Riemujuhlarahaston pääoma oli 817.347: — ja korkovarot 58.715: —. Rahastosta julistettiin tänä keväänä matkastipendinä haettavaksi ja jaettiin 58.000: —.

Eevi ja Emil Tannisen Säätiön stipendirahaston pääoma 400.000: —, joka julistettiin haettavaksi ja jaettiin.

Talous-Osakekaupan stipendirahaston pääoma oli 275.719: — ja käytettävissä olevat korot 15.501: —. Koroista julistettiin haettavaksi 15.000: —, mikä jaettiin.

Tampereen Säästöpankin rahaston pääoma oli 6.785: — ja korot 1.512: —.

Oy Sörnäs Stevedoring Ab:n myöntämät stipendivarat mk 100.000: —.

Knut Wallinin stipendirahaston pääoma korkoineen oli vuoden vaihteessa 28.060: —. Korkovaroista julistettiin haettavaksi 3.000: —, mikä summa jaettiin.

Pankinjohtaja Birger Wegeliuksen rahasto oli vuoden vaihteessa 96.105: — ja korot 6.265: —. Rahastosta julistettiin tänä keväänä 6.000: — stipendinä haettavaksi.

Weilin & Göösin stipendirahasto oli vuoden vaihteessa 1.538.985: — ja korkovarot 108.571: —. Rahastosta jaettiin palkintoina seminaari-kirjoituksista 108.000: —.

Kirjasto.

Syyslukukaudella 1952 laadittiin toimintasuunnitelma korkeakoulun kirjaston uudelleen järjestelyä varten. Uudelleen organisoiminen pantiin alkuun kevätlukukauden alussa 1953. Suunnitelman toteuttamisen on ajateltu kestävän n. 3—4 vuoden ajan. Siihen sisältyy koko kirjavaraston uudelleen luokittelu UDK:n mukaisesti, korttiluetteloiden uudelleen laatiminen sekä eräiden uusien työ- ja kirjallisuuspalvelumuu-
tojen käytäntöön otto.

Lukuvuoden päättyessä oli kirjastossa suoritettu mm. seuraavat uudelleen järjestelyä koskevat työt: 1) laadittu kirjavaraston ja käsi-kirjaston kirjojen ryhmittelyä varten hyllysystematiikka, joka käsittää n. 150 luokkaa, 2) pantu alulle uuden päluettelon ja aineenmukaisen luettelon laatiminen — yhteiskortistojen, jotka sisältävät kirjaston omien korttien lisäksi myös kirjaston huoneistoon sijoitettujen Kauppakorkeakoulun Ylioppilaskunnan ja Suomalaisten Kemistien Seuran kirjastojen kirjoista laaditut kortit, yhteensä n. 3200 luettelokorttia, joihin on merkitty hyllysignumin ohella myös UDK-luokan numero, 3) laadittu asiahakemisto uutta aineenmukaista luetteloa varten, 4) otettu käytäntöön pohjoismaisten aikakauslehtiartikkelien luettelo, johon skandinavisten kauppakorkeakoulujen kirjastot ovat lähettäneet kortteja, yhteensä n. 700 luettelokorttia, 5) järjestetty uudelleen kirjavaraston ja lukusaliin kurssikirjallisuuden osastot, 6) järjestetty korkeakoulun opettajien keskuudessa aikakauslehtikierto, jossa oli osallisena 108 aikakauslehteä ja 21 tilaajaa, 7) laadittu kirjastoon jatkuvasti saapuvia aikakauslehtiä varten acme-kortistot, 8) ryhmitelty kirjavaraston aikakauslehdet uudelleen.

Kirjojen luettelointi on tapahtunut käytäntöön otettujen uusien luetteloimisohjeiden mukaisesti. Kirjatilaukset on suoritettu uuden kirjatilauuskortiston avulla. Monistettuja uutuuksiluetteloita on lukuvuoden aikana julkaistu 3 numeroa.

Lukuvuoden 1952—1953 aikana on kirjaston hankintaluetteloon merkitty 1301 nidettä, joista lahjoina saatuja on 632. Lahjakirjoista on suuri osa hankittu USA:n Suomen lainan apurahoista myöntämän \$ 1.500 määrärahan avulla. Lahjoittajista mainittakoon myös erityisesti Tukholman, Göteborgin, Kööpenhaminan, Bergenin ja St. Gallenin kauppakorkeakoulut. Muut huomattavimmat lahjoittajat ovat olleet:

Erva-Latvala Oy, Harvard University, Kirjavälitys Oy, Kooperativa Förbundet, Kustannusosakeyhtiö Tammi, Liiketaloustieteellinen Tutkimuslaitos, kauppat.tri Jorma Pohjanpalo, Princeton University, ekonomisti L. V. Saile, Suomen Pankki, Suomen Ulkomaankauppaliitto, Suomi-Kiina Seura, United States Information Service, Åbo Akademi.

Kuten aikaisemminkin ovat myös monet virastot, kauppakamarit, kauppaoppilaitokset, liitot, yhdistykset, yhtiöt ja laitokset lähettäneet kirjastolle ilmaiseksi vuosikertomuksiaan ja juhla-julkaisujaan.

Lahjoittajille korkeakoulu esittää tässäkin yhteydessä kunnioittavat kiitoksensa.

Kirjaston koko nidospäämäärä oli lukuvuoden lopussa n. 27.000 nidettä.

Laaditun tilaston mukaan on lukuvuonna 1952—1953 annettu 3.284 kotilainaa; edellisenä lukuvuonna vastaava määrä oli 2.700. Tämän lisäksi on kirjaston teoksia lainattu korkeakoulun suojissa käytettäväksi. Käyntejä lukusalissa on nimikirjan mukaan ollut 7.740.

Kirjaston lainaustoimisto on ollut avoinna arkipäivisin klo 9—16 ja lukusali klo 9—20, paitsi aattoina, jolloin molemmat ovat olleet avoinna klo 9—14.

Vakinaisen henkilökunnan lisäksi ovat kirjastossa ylimääräisinä kirjastoapulaisina toimineet koko lukuvuoden ylioppilas *Pirkko Neuvonen* sekä tammikuun 1 p:stä 1953 lähtien fil.kand. *J. K. Kainulainen*. Ylimääräisinä virastotyöntekijöinä ovat olleet tammikuun 21 p:stä 1953 lähtien fil.kand. *Rae Murhu* ja hra *Olli Nisula* sekä helmikuun 26 p:stä 1953 lähtien hra *Olavi Paloheimo*.

Korkeakoulun opettajainhuoneeseen on tilattu pääkaupungin päivälehtiä ynnä koti- ja ulkomaisia aikakauslehtiä.

Lukusaliin ovat lukuvuoden 1952—1953 aikana tulleet seuraavat 178 aikakauslehteä, joista tähdellä merkityt ovat lahjaksi saatuja:

The Accountant, Acta Chemica Scandinavica, Advanced Management, Affärsökonomi, Affärsökonomisk Revy, Affärsvärlden, *Aika ja Mies, The American Economic Review, Annonsören, Applied Statistics, *Arkkitehti, *Asutustoiminnan Aikakauskirja, Balans, *Bank of Finland: Monthly Bulletin, *Bankvärlden, Bedriftsökonomen, *Bulletin d'Information Bibliographique & Documentaire Recherches, *Bulletin of the Public Affairs Information Service, *Burroughs Clearing House, The Canadian Journal of Economics & Political Science, *City, *Current Literature, *Danish Foreign Office Journal, Det Danske Marked, Defensor Legis, Deutsche Nationalbibliographie, Econometrica, Economica, Economic Geography, The Economic Journal, The Economist, Ekonomen, *Ekonomi, Ekonomiska Samfundets Tidskrift, Ekonomisk Tidskrift, *Elanto, *Finnish Trade Review, *Ford-Uutiset,

Fortune, *Globen, Handelsvidenskabeligt Tidsskrift, Harvard Business Review, *HOK, *Hotelli- ja Ravintolalehti, Industria, Industrielle Organisation, *Industrieförbundets Meddelanden, International Financial News Survey, International Financial Statistics, The International Law Quarterly, International Political Science Abstracts, Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik, The Journal of Accountancy, The Journal of the American Statistical Association, The Journal of the Institute of Actuaries, The Journal of Marketing, The Journal of Political Economy, Journal of Retailing, *Kangaskauppias, *Kansallis-Osake-Pankki: Kuukausikatsaus, *Kansallis-Osake-Pankki: Taloudellinen Katsaus, Kansamme Talous, Kansantaloudellinen Aikakauskirja, Kirjasto-lehti, Kommersiella Meddelanden, *Kongressikello, *Konsumentbladet, Kontorsvärlden, *Kotiteollisuus, Kulturgeografi, *Kuluttajain Lehti, Kyklos, *Köpmanen, Lakimies, The Law Quarterly Review, Liiketaito, *Liiketaloudellinen Aikakauskirja, *Maataloustieteellinen Aikakauskirja, *Mainostaja, The Manchester School of Economic and Social Studies, Mercator, *Merenkulkuhallituksen Tiedonantoja, *Metos-Uutiset, *Metsälehti, Metsätaloudellinen Aikakauslehti, *Midland Bank Review, Mitteilungen der Vereinigung Schweizerischer Versicherungsmathematiker, Mundo Hispanico, Myyjä ja Myymälä, *Myyntimiehet, *Myyntipakkaus, NACA-Bulletin, *Nahka ja Kenkä, The National Geographic Magazine, Nationaløkonomisk Tidsskrift, *Netherlands Industrial and Commercial, *Neuvostoliitto, *Nordisk Försäkringstidskrift, *Nordiskt Immateriellt Rättsskydd, Office Management and Equipment, Der Organisator, *Osuuskaupalehti, *Osuusliike, Oxford Economic Papers, Paperi ja Puu — Papper och Trä, Pikakirjoituslehti, *Pirkkä, Printers' Ink, Public Finance, The Quarterly Journal of Economics, *Rakennustaito, *Rautatieliikenne, Reklam-nyheterna, The Review of Economic Studies, The Review of Economics and Statistics, Revue Française de Science Politique, *Sairaalatalous, Schweizerische Zeitschrift für Volkswirtschaft und Statistik, Skandinavisk Aktuarietidskrift, *Skandinaviska Banken: Kvartalsskrift, *Sosiaalinen Aikakauskirja, Sosiaalinen Aikakauslehti, Sovjetskaja Torgovlja, Statsøkonomisk Tidsskrift, Suomen Asetuskokoelma, Suomen Asetuskokoelman Sopimussarja, Suomen Kemistilehti, *Suomen Kirjakaupalehti, *Suomen Laivasto, Suomen Lehdistö, Suomen Puutalous, *Suomen Työ, *S.V.T. Pankki-tilasto, *S.V.T. Ulkomaankauppa, Svensk Bokhandel, *Svensk Handel, Svensk Juristtidning, Svensk Trävarutidning, Svenska Handelsbanken: Index, Den Svenska Märknaden, *Svenska Turistföreningens Tidning, *Säästöpankki, *Talous ja Koti, Talouselämä, Tehostaja, Teknillinen Aikakauslehti, Teollisuusliitto tiedoittaa, Terra, Things English, Think,

Tide, Tidskrift för Dokumentation, Tidskrift utgiven av Juridiska Föreningen i Finland, Tidsskrift for Rettsvitenskap, *Tiklas, *Tilastokatsauksia, *Työn Äärestä, *Työtoveri, *Ulkoasiainministeriön Taloudellisia Tiedoituksia, *Unesco Bulletin for Libraries, *Unitas, Die Unternehmung, *Uutisia USA:sta, Vakuutussanomia, *Valtiovarainministeriön Kansantalousosaston Suhdannesarjat, *Varokeino, Weltwirtschaftliches Archiv, *Venezuela Up-to-date, Verotus, Vierteljahrshefte zur Wirtschaftsforschung, *Viljelijä, Voprosy Ekonomiki, *Yhdyslanka, *Yhteishyvä, Yksityisyrittäjä, Die Zeit, Zeitschrift für das gesamte Handelsrecht und Konkursrecht, Zeitschrift für handelswissenschaftliche Forschung.

Liiketaloustieteellinen Tutkimuslaitos.

Tutkimuslaitoksessa on valmistunut vuoden 1951 rautakauppatutkimus sekä sekatavara-alan ja tekstiilialan yksityisten vähittäiskauppa-liikkeiden kannattavuutta v. 1951 koskeva tutkimus. Edelleen on suoritettu kannattavuustutkimuksia huonekalu- ja kemikalikaupan aloilta.

Julkaisujen sarjassa on ilmestynyt:

N:o 14. *Eino Luotonen*: Standardikustannuslaskenta neuleteollisuuden sovellettuna. Helsinki 1953.

Tutkielmien sarjassa on ilmestynyt:

N:o 23. *Hugo Raninen—Mika Kaskimies*: Sekatavara-alan yksityisten vähittäiskauppa-liikkeiden kannattavuus v. 1951. Helsinki 1952.

N:o 24. *Hugo Raninen—Mika Kaskimies*: Tekstiilialan yksityisten vähittäiskauppa-liikkeiden kannattavuus v. 1951. Helsinki 1952.

Hallintoneuvoston puheenjohtajana on edelleen vuorineuvos *John Grundström*, johtokunnan puheenjohtajana kauppaneuvos *Alvar Niklander*.

Tutkimuslautakuntaan kuuluvat Tutkimuslaitoksen johtajan lisäksi professorit *Kyösti Järvinen*, *Kalle Kauppi* ja *Martti Saario*. Kansleri *O. W. Louhivuoren* pyydettyä eroa tutkimuslautakunnan jäsenyydestä valitsi Kauppakorkeakoulun opettajaneuvosto kokouksessaan 5. 12. 52 hänen sijalleen professori *Mikko Tammisen*.

Tutkimuslaitoksen johtajana on professori *Huugo Raninen* ja johtajan apulaisena kauppat.lis. *Mika Kaskimies*. Tutkimusassistentteina ovat toimineet 1. 1. 53 lähtien kauppat.maisterit *Leo Ahlstedt* ja *Eila Rinne*.

Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen Kannatusyhdistyksen johtokunnan puheenjohtajana on kauppaneuvos *Einari Haaki*. Asiamiehenä toimii ekonomi *Urpo Lappalainen*.

III. Luennot ja harjoitukset kertomuskautena 1952-1953.

A. KAUPPATIETEIDEN KANDIDAATIN TUTKINTOA VARTEN OPISKELEVILLE PIDETYT ERIKOISLUENNOT.

Kauppa- ja liikkeenhoito-oppi.

Professori *Huugo Raninen* on luennoinut kevätlukukaudella 1953 2 tuntia viikossa liikkeen johtokysymyksistä.

Kauppaoikeus.

Professori *Kalle Kauppi* on luennoinut sekä syys- että kevätlukukaudella 2 tuntia viikossa osakeyhtiöoikeutta.

B. EKONOMIN TUTKINTOA VARTEN OPISKELEVILLE PIDETYT LUENNOT JA HARJOITUKSET.

Kansantaloustiede.

Professori *O. W. Louhivuori* on ollut rehtorin toimen hoitamisen takia vapautettu luento- ja tutkintovelvollisuudesta.

Tultuaan 10 p:nä lokakuuta 1953 nimitetyksi Kauppakorkeakoulun kansleriksi professori Louhivuori pyysi professorinvirasta eron, mikä hänelle myönnettiin 15 p:nä marraskuuta 1953.

Professori *Mikko Tamminen* on luennoinut I kurssille syyslukukaudella 3 v.t. ja kevätlukukaudella 3 v.t. johdatusta kansantaloustieteen käsitellen pääasiallisesti seuraavia kysymyksiä: tarpeet, hyödykkeet ja tuotanto; niukkuus ja taloudenpito; kansantaloustieteen tehtävät ja metodi; väestökysymys; vallitsevan talousjärjestelmän luonteenomaiset piirteet; vaihdanta ja erikoistuminen; kulutus, säästäminen ja pääomanmuodostus; kansantulokäsitteet ja kansantulon laskeminen.

II peruskurssille professori *Tamminen* on luennoinut syyslukukaudella 2 v.t. yleistä kansantaloustiedettä käsitellen hinta- ja tulonjakoppia sekä johdatusta kansantulon ja työllisyyden määräytymisen teoriaan.

I erikoiskurssille professori *Tamminen* on luennoinut kevätlukukaudella 2 v.t. kansainvälisistä taloudellisista suhteista ja kansainvälisen kaupan teorian peruskysymyksistä. Luentosarjan perusteella on pidetty keräuskuulustelu.

Professori *Tammisen* johtamissa seminaariharjoituksissa on pidetty seuraavat esitelmät:

Alakari, Antti, Graham'in kansainvälisten hintojen teoria; *Kiviniemi, Erkki*, Selostus Abba P. Lerner'in ym. teoksesta »Planning and Paying for Full Employment»; *Kuortti, Pertti*, Korkoteoria; *Lamminen, Alpo*, Suomen suhdannevaihtelujen erikoispiirteet; *Luiikko, Olli*, Yhdysvaltojen asema maailmantaloudessa; *Mäkelä, Ritva*, Kansainvälinen suhdannekehitys toisen maailmansodan jälkeen; *Niskanen, P.*, Merkantilistien käsitys ulkomaankaupasta; *Näreneva, K.*, Selostus Peter Cortney'n teoksesta »The Economic Munich»; *Pentinsaari, Aimo*, Muutokset Suomen ulkomaankaupassa sotien jälkeen; *Raulo, Jarmo*, Suunnitelmatalous; *Tiainen, Jussi*, Inflaatio; *Tuohimetsä, Maria*, Kotitalous kansantalouden osana — Laura Harmajan kanta.

Syyslukukaudella on kauppat.lis. *F. L. Vaivio* luennoinut II erikoiskurssilla 2 v.t. talouselämän kokonaiskulusta sekä työllisyyden ja kansantulon määräytymisen teoriasta käsitellen pääkohdittain seuraavaa: makroekonomista analyysiä yleensä, kansanvarallisuutta, kansantulolaskelmia, taloudellista kiertokulkua, kansantaloudellista kirjanpitoa ja kansanbudjettia, kokonaiskysynnän riittävyden ehtoja ja kokonais-taloudellista tasapainoa, säästämisen ja sijoitustoiminnan käsitteitä sekä näihin vaikuttavia tekijöitä, sijoitustoiminnassa ja kulutusalttiudessa tapahtuvien muutoksien vaikutuksia (kerroinvaikutuksia), kiih-tyvyyksperiaatetta sekä suhdanneanalyysin pääkohtia.

Kauppat.lis. *F. L. Vaivion* johtamissa seminaariharjoituksissa on pidetty seuraavat esitelmät:

II erikoiskurssi:

Eskelinen, Jaakko, Kansantaloudellinen kirjanpito; *Heinonen, Keijo*, Markan arvon kehitys Suomessa vuosina 1945—1951; *Ikkala, Olli*, Verotuksen taloudelliset vaikutukset; *Jäntti, Pekka*, Mitä liikepankkien taseet kertovat; *Kari, Juho*, Amerikan Federal Reserve järjestelmä; *Komsi, Mauri*, Rahapolitiikan päämäärät ja keinot; *Koski, Eero*, Suomen luottolaitosten välinen kilpailu; *Kuronen, Artturi*, Suomen luottojärjestelmän rakenne; *Larikko, Risto*, Finanssipolitiikka talouspolitiikan välineenä; *Lehtonen, Reijo*, Liikepankkien luotonannon rajat; *Pulliainen, Kyösti*, Keskuspankin mahdollisuudet vaikuttaa rahan määrään; *Teerisuo, Jukka*, Monopolisoi-uminen vapaan talousjärjestelmän uhkana; *Tiainen, Maire*, Taloudellinen liberalismi.

I erikoiskurssi:

Herlin, Pekka, Suomen valtionverojärjestelmän kehitys; *Kallio, Yrjö*, Veron siir-tyminen; *Saari, Ilmari*, Suomen valtion liikeyritykset; *Seppä, Heikki*, Kansaneläke-laitos ja sen toiminta; *Tuompo, L.*, Onko verojärjestelmämme oikeudenmukainen.

Grönlund, Lasse, Korkokannan tehokkuus; *Hirvonen, Ahti*, Suomen kansantulolaskel-mat; *Kerttula, Antti*, Suhdannepolitiikan yleinen kehitys 1900-luvulla; *Kettunen, Aaro*, Suomen suhdannevaihtelut; *Sahrakorpi, Asko*, Täystyöllisyys ja palkkapolitiikka; *Simola, Risto*, Kansantulon laskentametodit.

Kauppa- ja liikkeenhoito-oppi.

Professori *Huugo Raninen* on luennoinut II erikoiskurssilla syys- ja I erikoiskurssilla kevätlukukaudella 2 v.t. valittuja osia liikeorganisaatioista ja kauppatavoista. Dosentti *R. Heino* on luennoinut I vuosikurs-silla syyslukukaudella liikeorganisaatioista ja lehtori *Arvo Puukari* kevätlukukaudella liikkeen hoidosta. Luennoilla ovat vierailleet mm. agentit, ekon. *J. Nenonen* ja kauppat.kand. *Walter Wiklund*, toim.joht. *Janne Hakulinen*, kauppat.maist. *Esko Lappalainen*, prof. *John V. Lund*, varat. ekon. *Mikko Mannio* ja maat.metsät.tri *Toivo Rautavaara*. Ylioppilaskunnan »Käytännön Kerho» on luentoihin liittyen järjestänyt opintomatkoja.

Professori *Ranisen*, kauppat.lis. *Mika Kaskimiehen* ja *Arvo Puukarin* johtamissa seminaariharjoituksissa on syvennetty niitä tietoja, joita osanottajat saavat kurssia seuratessaan, mutta osittain on käsitelty yleiseen kurssiin välittömästi kuulumattomia, mutta siihen liittyviä aiheita.

Osanottajat ovat kirjoittaneet ja pitäneet esitelmän seuraavista aiheista:

Asumaa, M., Tukkuliikkeen tavarakortisto; *Aarnio, R.*, Vähittäiskaupan aluetutkimus; *Ahovuori, K.*, Myyntikampanjan suunnittelu erään teollisuustuotteen ulko-maan markkinoita silmälläpitäen; *Airaksinen, N.*, VR:n vastuu- ja korvausvelvollisuus; *Alikoski, E.*, Suomen öljykaupan rakenne; *Anttila, K.*, Kauppatavaran tehokas esitely myyntityön rationalisoimiseksi vähittäiskaupassa; *Bister, R.*, Vähittäiskaupan aluetutkimus; *Blomqvist, P.*, Vähittäiskaupan aluetutkimus; *Enarvi, E.*, Väritarvikkeiden jakelutiet; *Erkko, O.*, Basing point-järjestelmä Pohjois-Amerikan Yhdysval-loissa; *Haatainen, S.*, Vähittäiskauppioiden keskustukkuliikkeet; *Hakala, A.*, Koti-maisen viljan kauppa; *Harju, L.*, Vähittäiskaupan aluetutkimus; *Heikkinen, J.*, Kioskikaupan rakenne Suomessa; *Heikola, Liisa*, Vähittäiskaupan aluetutkimus; *Heinilä, E.*, Juurikasvien ja vihannesten jakelutiet; *Heinonen, K.*, Osto-organisaatio erään villateollisuuslaitoksen osalta; *Helme, A.*, Tuko, yksityisten tukkukauppojen keskusliike; *Hirvonen, H.*, Satama-aika meriliikenteen taloudellisuustekijänä; *Holm, A.*, Budjetointi ja sen käyttö kauppalikkeisiin sovellettuna; *Härkönen, V.*, Monimyy-mäläyrityksen varasto-organisaatio rationalisoinnin kannalta; *Isosaari, K.*, Tukku-kaupan asiakaspiirin tutkimus; *Jalaskoski, S.*, Vähittäiskaupan aluetutkimus; *Joki-nen, E.*, VR:n tariffipolitiikan pääpiirteet; *Jokipii, S.*, Miesten jalkineiden markki-noinnista; *Joro, P.*, Lentoliikenteen organisaatio; *Jylhä, O.*, Näkökohtia vientipak-kauksesta; *Jäntti, P.*, Näkökohtia rautakaupan tavaralajitelman kehitykseen vai-kuttavista tekijöistä; *Kallio, P.*, Vähittäiskaupan aluetutkimus; *Kangaspunta, V.*, Vähittäiskaupan aluetutkimus; *Karimaa, H.*, Suomen kello- ja jalometallitukku-kauppa.

pan rakenne; *Kaski, E.*, Vähittäiskaupan aluetutkimus; *Kivelä, E.*, BK:n henkilöorganisaatio ja kontrolli; *Kivelä, K.*, Voin kotimaisesta markkinoinnista vv. 1944—1952; *Kivelä, Sinikka*, Myyntipiirien muodostaminen lähinnä autokauppaan sovellettuna; *Kivenheimo, J.*, Kokemusryhmätoiminta; *Kivenheimo, Sinikka*, Vähittäiskaupan aluetutkimus; *Kivi, Leena*, Kankaiden tuontitukkukauppa ja sen rakenne-tekijät; *Kiviniemi, E.*, Kirjakauppa-alan organisaatio ja kauppatavat Suomessa; *Kiviniemi, S.*, Näkökohtia tekstiilivähittäiskaupan erikoistumisesta ja tavaralajittel-
masta; *Kohonen, K.*, Liikennelaskennat, niiden toimeenpano ja merkitys; *Koistinen, Ritva*, Huonekalukaupan rakenne Suomessa; *Koponen, K.*, Saneeraustoimenpiteet kauppaliikkeissä; *Korhonen, V.*, Mittahävikki ja sen torjuminen monimymäläliik-
keessä; *Korvenoja, K.*, Vähittäiskaupan aluetutkimus; *Koskimies, K.*, Atlas-nylonsuk-
kia koskeva markkinatutkimus; *Koskivirta, P.*, Metalliteollisuuden koneiden kaupan
rakenne Suomessa; *Krohn, A.*, Kuluttajainneuvoston perustamisen mahdollisuuk-
sista Suomessa; *Kyllästinen, H.*, Makeisalan jakelutiet Suomessa; *Kyrömiel, P.*,
Kankaiden jakelutiet; *Laakso, P.*, Rautateidemme pitkän ajan ohjelma; *Laaksonen, P.*,
Vähittäiskaupan aluetutkimus; *Laaksonen, P.*, Suunnitelmallisuuden periaatteen
toteuttaminen teollisuuslaitoksessa; *Laherma, T.*, Valitusten ja palautusten ongelma
kulutustavaroiden kaupassa; *Lahtinen, M.*, Yhteiskuljetukset; *Laine, J.*, Keskus-
pankkien ja liikepankkien suhde USA:ssa ja Suomessa; *Lammi, A.*, Heräteostoista;
Lamminen, A., Laivojen luokituksista; *Lappi-Seppälä, H.*, Puutavaran rautatiekul-
jetukset; *Laukkanen, Kirsti*, Pukimoalan jakelutiet; *Laumola, E.*, Väriteorioiden
huomioonotto; *Lausala, T.*, Pesuainetehtaan tuotteiden myynti suurkuluttajille;
Lehmuskallio, R., Ns. seisonta-aika ja sen korvaaminen; *Lehtimäki, J.*, Maaseudun
vähittäiskaupan asiakaspiiri; *Lehtonen, K.*, Liikepankkien ulkomaisten liikesuhteiden
järjestely; *Leppioksa, Leena-L.*, Vahingonvaaran jakaminen kaupan eri portaissa;
Liuha, Eeva, Vähittäiskaupan aluetutkimus; *Luhkala, E.*, Erään lakkitehtaan orga-
nisaatio; *Löthman, M.*, Erikoisliikkeiden paikallinen keskittyminen Helsingissä;
Marttila, J., Agenttitoiminta puutavarakaupoissa Iso-Britanniaan; *Meriluoto, P.*,
Tekstiilialan vähittäiskauppaliikkeiden sijainnista Helsingissä; *Metsämäki, A.*, Saha-
tavaran vientiorganisaatio Suomessa; *Miekköja, E.*, Laivanvarustusliikkeen orga-
nisaatiokysymyksistä; *Mäkinen, V.*, Vähittäiskaupan aluetutkimus; *Näres, P.*,
Helsingin satamien organisatorinen kehitys itsenäisyyden vuosina; *Oikkonen, J.*,
Kaupan eri toimialojen liikkeiden keski-ikä siihen vaikuttavine tekijöineen tarkas-
teltuna; *Paakkanen, J.*, Lomakesuunnittelun periaatteita; *Palo, A.*, Puutaloteolli-
suuden menekin sijoittamisen suunnittelu; *Pellas, Anna-Liisa*, Pakkaus myyntityön
eri vaiheissa; *Permanto, E.*, Super Market; *Piironen, P.*, Maanteittemme ns. pitkän
ajan ohjelma; *Pohjanen, P.*, Autojen ja autonosien jakelutiet; *Poranen, Kyllikki*,
Tukkukaupan asiakaspiiritutkimus; *Poussa, K.*, Vähittäiskaupan aluetutkimus;
Puro, P., Näkökohtia valikoivasta myynnistä; *Pusa, A.*, Vähittäiskaupan aluetutki-
mus; *Pälli, M.*, Vähittäiskaupan kilpailupolitiikka; *Pöntinen, A.*, Ainespinotavaran
vientimittaus laivaussatamassa; *Rasilainen, O.*, Vähittäiskaupan aluetutkimus;
Rauhala, V., Tukkukaupan kilpailupolitiikka; *Raulo, J.*, Pankkien korko; *Rautemaa, H.*,
Vähittäiskaupan aluetutkimus; *Repo, K.*, Radioalan jakelutiet Suomessa; *Rikala, H.*,
Turkkien jakelutiet Suomessa; *Ritari, J.*, Erään myyntitoiminnallisen keskus-
tukkuliikkeen myyntiorganisaatio; *Routamo, R.*, Suursanomalehden levikistä ja sen
hoitamisesta; *Rytövuori, M.*, Teollisuuden sisäiset kuljetukset; *Räihä, P.*, Jakelu-
tietutkimus lasi- ja porsiinitavaroiden alalta; *Saarinen, T.*, Pankkiyhdistyksen toi-
minnasta; *Sairanen, U.*, Markkinamuodon vaikutus kaupan jakelukoneistoon; *Sal-
minen, H.*, Näyteikkunamainonnasta; *Saraste, Anna-Maija*, Suomen Teollisuus-

Kauppa — Suomen ensimmäinen tavaratalo; *Sarin, E.*, Suomen turkishuutokaupoista;
Savola, H., Lentoyhtiön myynti; *Seitola, Irja*, Vähittäiskaupan aluetutkimus; *Siurua, P.*,
Vähittäiskaupan aluetutkimus; *Suvanto, L.*, Kenkääalan aluetutkimus; *Syrjö, P.*,
Polkupyörä- ja urheilutarvikealan jakelutiet Suomessa; *Särkisilta, M.*, Vähittäis-
kaupan kantatukkuliikkeen valintaan vaikuttavista syistä; *Söderström, L.*, Etiketit
mainostajina; *Talsi, J.*, Suomen kirkon keskusrahasto; *Tenkanen, J.*, Näkökohtia
integroitumisesta tukkukaupan alalla; *Toppari, U.*, Säästöpankkien Keskus-Osake-
Pankin rakenne ja tehtävät; *Tuominen, T.*, Näkökohtia ns. kuljetuspakkausta valit-
taessa; *Uotila, P.*, Rautakauppaliikkeen varasto-organisaatio; *Uotinen, O.*, Nyky-
aikaisesta myynnin suunnittelusta; *Vainio, R.*, Erään valmisvaatetehtaan myynti-
organisaatio ja siihen liittyvä toiminta; *Vartio, Riitta*, Näkökohtia Suomen säästö-
pankkien luotonantopolitiikasta; *Vihavainen, U.*, Asiakaspolitiikka ja sen suhde
tavarapolitiikkaan; *Vorma, E.*, Kauppalaivaston perusrakenteen tutkiminen; *Väi-
sänen, R.*, Layout mainonnassa; *Älli, K.*, Vähittäiskaupan sisäiset sijoitusprobleemit.

Myynti- ja mainosoppi.

Lehtori *Arvo Puukari* on luennoinut II erikoiskurssilla 2 v. t. syys-
lukukaudella myynnin ja mainonnan tekniikkaa ja uudella I erikois-
kurssilla 2 v.t. kevätlukukaudella myynnin ja mainonnan perusteita.

Vierailevina luennoitsijoina ovat esiintyneet mm. kahdeksan ame-
rikkalaista myyntipäällikköä ja prof. John V. Lund Yhdysvaltain
lähetystöstä Helsingissä.

Taloushistoria.

Dosentti *Aulis J. Alanen* ei ole luennoinut tämän lukuvuoden kulu-
essa, koska taloushistoriaa luetaan opetussuunnitelman muutoksen jäl-
keen vasta toisella vuosikurssilla. Eräät kauppatieteiden kandidaatti-
tutkintoa suorittavat ovat saaneet yksityistä ohjausta.

Finanssioppi.

Kauppat.lis. *F. L. Vaivio* on II peruskurssilla luennoinut syysluku-
kauden aikana 2 v.t. finanssioppia käsitellen pääkohdittain seuraavaa:
finanssiopin asemaa tieteenä ja sen tutkimusalaa, julkisen talouden
asemaa kansantaloudessa sekä sen vaikutusta talouselämän kokonais-
kulkuun, tulo- ja menoarvion rakennetta sekä sen käsittelyä, vero-
opillisia käsitteitä ja veroja, finanssipolitiikan osuutta yleisessä talous-
politiikassa.

Liikelaskentaoppi.

Professori *Martti Saario* on syyslukukauden aikana luennoinut II
peruskurssilla 2 v.t. taseopin, liikeverotuksen ja kirjaustekniikan perus-
töitä sekä II erikoiskurssilla 2 v.t. liikekirjanpitoa, hallinnollista kirjan-

pitoa, liikevaihtoverotusta ja kirjanpidon organisaatiota ynnä kevätlukukauden aikana I erikoiskurssilla 2 v.t. kaupallista kirjanpitoa ja liikevaihtoverotusta.

Tri *Unto Virtanen* on opettanut kirjanpitoa I vuosikurssilla 5 v. t. ja II peruskurssilla 2 v. t. ja ollut virasta vapaana kevätlukukauden 1953.

Kauppat. maisterit *Aimo Autio* ja *Einar Lehto* ovat opettaneet kevätlukukaudella kirjanpitoa I vuosikurssilla 5 v. t. kumpikin. Opetus on tapahtunut suorittamalla Nurmilahti-Saarion »Kirjanpidon harjoitussarjoja»-nimisessä oppikirjassa esitettyjä harjoitustehtäviä.

Vt. professori, kauppat.tri *Henrik Virkkunen* on syyslukukaudella luennoinut II peruskurssilla kustannuslaskennan perusteita 2 v. t. ja II erikoiskurssilla teollisuuskirjanpitoa sekä standardikustannuslaskennan ja budjetoinnin perusteita.

Kevätlukukaudella tri *Virkkunen* on I erikoiskurssilla luennoinut kustannuslaskentaa 2 v. t. pitkää ja 2 v. t. lyhyttä kurssia varten.

Seminaariharjoituksissa, joita on johtanut tri *Virkkunen* ja avustanut kauppat. lis. *Jaakko Honko*, on pidetty seuraavat esitelmät:

Airaksinen, Niilo: Koron huomioon ottaminen kustannuksina; *Heikkinen, Pentti*: Selostus kirjasta Rosshardt: »Leistungsmässige Kostenrechnung»; *Kosunen, Sulo*: Keskeytysvakuutus laskentatoimen kannalta; *Laaksonen, Juhani*: Palkkakirjanpidosta ja palkkalaskennan muodoista; *Lehtonen, Reijo*: Liikennelaitoksen korjauspajan kustannuslaskenta sille asetettävien tehtävien kannalta; *Moisio, Lahja*: Tukku liikkeen lyhytkautinen tuloslaskenta; *Palo, Arvo*: Sivu- ja rinnakkaistuotteiden kustannuslaskenta; *Puttonen, Matti*: Kustannukset laskentatoimen tehtävien kannalta; *Valtanen, Pauli*: Kirjan hinnoitteluperusteista.

Berg, Juhani: Työntekijän ansionlaskennasta ja palkanlaskennan yleisestä kulusta tekstiilitehtaassa; *Erkko, Lauri*: Kannattavimman tuotevalikoiman määrääminen; *Forsius, Raimo*: Maatalouden laskentatoimesta; *Malinen, Onni*: Keskikokoisen puuteollisuusliikkeen valmistuskustannuslaskennasta; *Niskanen, Yrjö*: Toiminta-asteen käsite ja sen mittaaminen; *Pouttu, Paavo*: Autokuljetusten taloudellisuuden määräämisestä; *Pukonen, Reijo*: Lentoyhtiön kustannuksista ja kustannuslaskennasta; *Rastas, Veikko*: VR:n tariffirakenne kustannusten differoitumisen kannalta; *Seuna, Eila*: Kenkätehtaan kustannuslaskenta; *Söderström, Lasse*: Kirjapainon kustannuslaskenta tuotekalkyyliä silmälläpitäen; *Tirkkonen, Eero*: Muutamista harvinaisista poistotavoista; *Valasma, Sulo*: Erään monimymäläliikkeen kannattavuus; *Vitälä, Y.*: Saksalaisten ja ruotsalaisten normaalitilipuitteiden vertailua.

Seminaariharjoituksissa, joita on johtanut professori *Saario* ja avustanut kauppat. lis. *Jaakko Honko*, on pidetty seuraavat esitelmät:

Syyslukukaudella:

Aunola, Alpo: Kustannusten oikea-aikaisuudesta verotuksessa; *Heikola, Liisa*: Kassan tarkkailusta; *Kuronen, Artturi*: Selostus E. Schmalenbach'in kirjasta »Kapital, Kredit und Zins»; *Liuha, Eeva*: S.M.K:n tilisuunnitelmasta ja kirjaustekniikasta; *Rinne, Mauno*: Osakkeiden verotusarvon, määrääminen; *Saari, Toivo*: Selostus Kling-Wadstein'in kirjasta: »Industriföretagets Ekonomi.»

Kevätlukukaudella:

Auer, Matti: Kirjanpidon rutiinitöiden järjestämisestä eräässä teollisuuslaitoksessa; *Ikonen, Maila*: Osuuskaupan säästökassan hoitoon liittyvä kirjanpito; *Jokiranta, Veijo*: Yhteisöetu ja tilintarkastus; *Karimaa, Heikki*: Inventoinnin teknillinen suorittaminen; *Koskela, Aaro*: Pääomanvähennys; *Koskinen, Arto*: Käyttöomaisuuden ja sen hankinnan kontrollista; *Lehtovuori, Jouko*: Kurssierot tulo- ja omaisuusverotuksessa; *Marjola, Paavo*: Koron vaikutuksesta poistomenetelmiin; *Pietilä, Jorma*: Ylimääräiset ja erikoispoistot käyttöomaisuudesta; *Ranta-Aho, Jorma*: Oy Esso Ab:n sisäinen tarkkailu; *Rautonen, Martti*: Reikäkorttikoneet kirjanpidon apuvälineinä; *Saari, Reijo*: Vahingonkorvaus tulo- ja omaisuusverotuksessa; *Sillanpää, Pekka*: Laivanvarustamon laskentatoimesta; *Stromer, Issu*: Liikevaihto eli vuosivaihto; *Vartiainen, Kalevi*: Kustannusten vähennyskelpoisuuden vanhentuminen verotuksessa.

Kauppaoikeus.

Professori *Kalle Kauppi* on luennoinut syyslukukaudella II erikoiskurssilla 3 tuntia viikossa erinäisistä kauppaoikeudellisista kysymyksistä ja kevätlukukaudella I erikoiskurssilla käsitellen ensin erinäisiä osakeyhtiöoikeudellisia kysymyksiä ja sen jälkeen sellaisia osia rikos-, prosessi- sekä perhe- ja perintöoikeudesta, joita on pidettävä liike-elämässä tarpeellisina tuntea.

Sitäpaitsi professori *Kauppi* on johtanut seminaariharjoituksia syyslukukaudella II erikoiskurssilla 2 t. joka toinen viikko ja kevätlukukaudella I erikoiskurssilla 2 t. joka toinen viikko. Niissä on käsitelty, ensinmainituilla harjoituksilla irtaimiston kauppaa koskevia kysymyksiä ja viimeksimainituilla kiinteistön kauppaa sekä kiinteistön ja irtaimen omaisuuden kiinnitystä koskevia kysymyksiä. Opiskelijat ovat pitäneet seuraavat esitelmät:

II erikoiskurssi

Aunola, Alpo, Tavarassa olevan virheen seuraamukset; *Brade, J.*, Ostajan vahingon suuruuden määrääminen ostajan viivästyksen johdosta; *Georgsson, L.*, Tavarasta; *Haka, Iikka*, Kiinteistön määrääalan kauppa; *Iisala, Martti*, Irtaimiston kaupan kohde; *Jaatinen, Matti*, Kaupanvastuu kiinteistön kaupassa; *Kaski, Erkki*, Velaksimyyjän oikeusasema; *Komsi, Mauri*, Hankinnan viivästyksen johdosta tehtävä reklamaatio; *Kuortti, Pertti*, Kaupanvastuu irtaimen kaupassa; *Luhtala, Erkki*, Myyjän pysäyttämisoikeus; *Paavola, Matti*, Kiinteistön kaupan muoto; *Rinne, Mauno*, Panttina olevien arvopaperien myynti; *Ruokonen, Mikko*, Sopimussakkomääräykseen perustuva vahin-

gonkorvausvelvollisuus hankintasopimussuhteissa; *Salminen, Helge*, Tavaraa koskevan vaaranvastuun siirtyminen hankinnassa; *Santanen, Seppo*, Kaupan purkaminen myyjän viivästyksen tähden; *Teerisuo, J.*, Mallinsuoja; *Teerisuo, J.*, Kiinteistön myynti pakkohuutokaupalla; *Tenkanen, Jouko*, Ostajan suoja irtaimiston myyjän velkojia vastaan ulosmittauksessa ja konkurssissa; *Tynkkynen, P.*, Huutokauppa, sen eroavaisuudet muusta kaupasta; *Viitala, Y.*, Irtaimiston kaupan päättäminen poissaolevien kesken; *Vihavainen, U. K.*, Irtaimiston kaupan rajoilla olevia oikeustoimia.

I erikoiskurssi

Aranko, Jorma, Talojärjestelmä Suomen oikeuden mukaan; *Drisin, Dave*, Kautunkikiinteistöt; *Elovainio, K.*, Kiinteistön luovutuksen muoto; *Eskola, Leena*, Subjekteista, jotka voivat omistaa, luovuttaa ja omakseen hankkia kiinteistöjä; *Favorin, Kaarle*, Maanjaot ja maalaiskiinteistöjen rekisteröiminen; *Haapamäki, Maire*, Kiinteistökaupan lainhuudatus; *Häyrinen, I. A.*, Kiinnitysmenettely kiinteistön kiinnityksessä; *Jääskeläinen, Erkki*, Saksan kiinteistökirjajärjestelmä; *Herttola, Eero*, Kiinteistön määrälän kauppa; *Hietala, Esa*, Kiinnitys kiinteistön panttioikeuden aikaansaajana. *Kaurismäki, Jorma*, Kiinteistökiinnityksellä aikaansaattavan panttioikeuden sisällys; *Kirsi, Seppo*, Irtaimistokiinnityksen vahvistamismenettely; *Kivenheimo, J. P.*, Irtaimistokiinnityksellä aikaansaadun panttioikeuden sisällys.

Professori *Väinö Vihma* on luennoinut syyslukukaudella ensimmäisellä vuosikurssilla 3 v. t. kauppaoikeuden peruskysymyksistä sekä toisella vuosikurssilla 2 v. t. peruskurssia (pääasiassa vekseli- ja shekko-oikeutta) ja pitänyt vastamainitulla vuosikurssilla joka toinen viikko 2 tuntia kertauskuulusteluja. — Kevätlukukaudella on prof. Vihma luennoinut ensimmäisellä vuosikurssilla edelleen 3 v. t. kauppaoikeuden peruskysymyksistä sekä toisella vuosikurssilla 1 v. t. vakuutusopimusoikeutta. Lisäksi on hän toisella vuosikurssilla johtanut yhden ryhmän seminaariharjoituksia 2 t. viikossa.

Mainituissa seminaariharjoituksissa on pidetty seuraavat esitelmät:

Metsämäki, Arvi, Vakuutusopimuksen tekeminen; *Muttilainen, Toivo*, Vakuutuskirja; *Paatero, Arvo*, Vakuutusmaksu; *Pietilä, Jorma*, Vaaran lisääntyminen vakuutusaikana; *Primettä, Tauno*, Vakuutustapahtuma; *Raassina, Esko*, Vakuutusarvo; *Ranta-aho, Jorma*, Korvauksen vaatiminen ja suorittaminen vakuutusopimuksen perusteella; *Rastas, Veikko*, Vakuutusasiamiehen oikeudellinen asema; *Ritola, Matti*, Vakuutuksenantajan takautumisoikeus; *Paula, Pentti*, Monivakuutuksesta; *Salonen, Eino*, Vakuutusopimusten suojeluohjeista; *Sillanpää, Pekka*, Merivakuutusopimus ja sen erikoisasema muihin vahinkovakuutuksiin verrattuna; *Stromer, Issu*, Palon käsite vakuutusopimuslain mukaan; *Westerlund, Aarne*, Vastuuvakuutusopimus ja sen erikoisasema muihin vahinkovakuutuksiin verrattuna; *Virtanen, Raimo*, Edunsaajasta henkivakuutusopimuksissa; *Lakkakorpi, Niilo*, N. s. yksityisestä tapaturmavakuutusopimuksesta.

Professori *A. R. Heikonen* on pitänyt kauppaoikeuden seminaariharjoituksia joka toinen viikko kaksi tuntia, ja on niissä käsitelty osakeyhtiöoikeutta koskevia keskeisimpiä kysymyksiä.

Seminaarin osanottajat ovat pitäneet esitelmiä seuraavista aiheista:

Lindvall, Kaj Oskar, Osakeluettelo; *Kontinen, Seppo Sakari*, Osakekirja ja sen merkitys osakeyhtiössä; *Kovero, Ora Untamo*, Yksityisen osakkeenomistajan oikeus-suoja osakeyhtiössä; *Lindstedt, Georg Olav*, Osakeyhtiön hallituksen asema yhtiössä; *Marnila, Aarne Birger*, Osingonjako osakeyhtiössä; *Marjola, Paavo Juhani*, Osakeyhtiön yhtiökokouksen päätöksen syntyminen; *Listoheimo, Mikko*, Osakepääoman korotus; *Kurikka, Jouko*, Osakeyhtiön toimitusjohtaja; *Korhonen, Raimo Henrik*, Kommandiittiyhtiön muuttaminen osakeyhtiöksi; *Lamminen, Alpo Kalervo*, Osakeyhtiön hallintoneuvosto.

Talousmatematiikka.

Professori *Ensio Kivikoski* on luennoinut II erikoiskurssilla finanssi- ja vakuutusmatematiikka 4 v. t. ja integraalilaskentaa 2 v. t. syyslukukaudella ja I erikoiskurssilla finanssimatematiikkaa 3 v. t. ja differentiaalilaskentaa 3 v. t. kevätlukukaudella. Luentoihin on liittynyt lasku- harjoituksia.

Fil. tri *Sakari Mattila* on luennoinut I vuosikurssilla kauppamatematiikkaa 3 v. t. syys- ja kevätlukukaudella, II peruskurssin yleisellä linjalla tilastotiedettä 3 v. t. syyslukukaudella ja I erikoiskurssilla tilastotiedettä 3 v. t. kevätlukukaudella. Luentoihin on liittynyt lasku- harjoituksia ja kertauskokeita.

Talusraantiede.

Professori *Kaarlo Hildén* on syyslukukaudella luennoinut esikurs- silla talusraantieteen luonnonraantieteellisistä perusteista 2 v. t., kolmannella vuosikurssilla yleistä talous-, asutus- ja liikenneraantie- dettä erityisesti silmällä pitäen Australian oloja 2 v. t. — Kevätluku- kaudella fil. tri *Joh. Kaikko* on luennoinut esikursilla taluselämän antropogeografisista perusteista 2 v. t. ja toisella vuosikurssilla Suomen talusraantiedettä 2 v. t.

Prof. *Hildén*'in johtamissa talusraantieteen seminaariharjoituk- sissa (kaksi ryhmää) on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

Ehari, Veijo, Joensuu, Pohjois-Karjalan liikennekeskus, ja sen talusraalue; *Eroasti, Jorma*, Rovaniemi, Lapin liikennekeskus, ja sen talusraalue; *Eskelinen, Jaakko*, Öljyn tuonti Suomeen; *Haapamäki, Maire*, Rotterdam satamakaupunkina; *Harju, Jaakko*, Hamina satamakaupunkina; *Holopainen, Jaakko*, Iisvesi teollisuuskeskuk- sena; *Ivonen, Ilmo*, Kokkolan talusraalue; *Jägerroos, Eila*, Ison-Britannian maa- talous; *Kangaspunta, Veikko*, Baijerin olutteollisuus; *Kivelä, Erkki*, Helsingin osuus maamme poltto- ja voiteluainekaupassa; *Kuuru, Martti*, Montecatini — Ita- lian suurin teollisuusyhtymä; *Laakso, Pentti*, Tupakan maailmantuotanto sekä

kotimainen tuonti ja teollisuus; *Lahtinen, Matti*, Tampere linja-autoliikenteen keskuspaikkana; *Lampi, Juhani*, Englannin kivihillen tuotanto ja vienti; *Lilius, K.*, Sisäl; *Metsälä, Pentti*, Kaskinen satamakaupunkina; *Mäkelä, Ritva*, Suomen graniitti vientiteollisuuden raaka-aineena; *Mäkinen, Veli*, Haverin kaivos; *Nuutinen, Osmo*, Kahvi ja sen tuonti Suomeen; *Näykki, Lauri*, Kookospalmu; *Paakkanen, Jouko O.*, Tytyrin kalkkikaivos; *Pajari, Kari*, Suomen paperiteollisuuden laajentamisyhtymykset; *Pentinsaari, Aimo*, Kemijoen ja sen vesistöalueen taloudellinen käyttö; *Puro, Pentti*, Kemi puunjalostusteollisuuden kaupunkina; *Pusa, Aulis*, Mikkelin ja sen talousalueen liikenneolot; *Puttonen, Matti*, Suomen puutavaran vientisatamat, *Pälli, Martti*, Raahan meriliikenne ennen ja nyt; *Pöntinen, Arvo E.*, Kaivospuiden vienti Englantiin ensimmäisen maailmansodan jälkeen; *Repo, Kosti*, Lohja teollisuuskeskuksena; *Salminen, O.*, Koillis-Suomen rautatiesuunnitelmat silmällä pitäen Pohjois-Suomen teollistamista; *Salonen, Heikki*, Suomen kupari; *Seppä, Heikki*, Otanmäki; *Sommar, Raija*, Katsaus Irlannin talouselämään; *Suortti, Timo*, Citrus-hedelmät maailmantaloudessa; *Syrjö, Pertti*, Suomen meijeritalous ja sen maantieteellinen levinneisyys; *Särkisilta, Martti*, Kumi maailmantaloudessa; *Tiainen, J.*, Puuvillan tuonti Suomeen; *Tirkkonen, Ahti*, Teollisuus ja liikenneolot Varkauden kauppalassa; *Toppari, Unto*, Suomen autoliikenne; *Tuominen, Tapio*, Manteiden välinen lentoliikenne; *Tähtinen, Yrjö O.*, Yhtyneet Paperitehtaat Osakeyhtiö: Jämsänkosken tehtaat; *Uotinen, Ohto*, Mausteet Suomen tuontikaupassa; *Vikström, T.*, Lahden huonekaluteollisuus; *Väisänen, Risto*, Pohjois-Suomen koskivoimavarat; *Äli, Kaarlo*, Maamme tiiliteollisuus.

Kauppakemia ja tavaraoppi.

Kauppakemiaa ja tavaraoppia on professori *Pekka Heinänen* luennoinut I vuosikurssilla syys- ja kevätlukukaudella 3 v.t., II vuosikurssilla syyslukukaudella 2 v.t. (II peruskurssi), kevätlukukaudella 3 v.t. (I erikoiskurssi) ja III vuosikurssilla syyslukukaudella 3 v.t. (II erikoiskurssi).

Kemian ja tavaraopin harjoitustöissä on I vuosikurssilla työskennelty kevätlukukaudella 10 ryhmässä 1 v.t. (= 2 tuntia joka toinen viikko). Työt ovat käsittäneet alustavia harjoituksia, 2 kvalitatiivista ja 2 kvantitatiivista kemiallista analyysiä sekä 6 tavaraopillista harjoitustehtävää.

Tavaraopin harjoitustöissä on II peruskurssilla työskennelty syyslukukaudella 5 ryhmässä 2 v.t., I erikoiskurssilla kevätlukukaudella 2 ryhmässä 3 v.t. ja II erikoiskurssilla syyslukukaudella 2 ryhmässä 3 v.t. Kurssista riippuen on suoritettu erilaisia kemiallisia, fysikaalisia ja tavaraopillisia määrityksiä, jotka ovat koskeneet kauppatavaroiden alkuperän selvittämistä, laadun arvostelua, säilyttämistä yms. Tutkimuskohteina ovat olleet mm. tärkeimmät elintarvikkeet, puulajit, tekstiiliteollisuuden raaka-aineet ja tuotteet, paperiteollisuuden tuotteet, bensiini ja voiteluöljyt. Lisäksi on suoritettu tavarantuntemuskoe sekä pitkän kurssin arvosanaa varten lyhyt erikoistyö, joka on

lähemmin perehdyttänyt opiskelijan jonkin häntä kiinnostavan kauppatavaran, raaka-aineen tai puolivalmisteen ominaisuuksiin, laatuun, tutkimus- ja arvostelumenetelmiin tms. Erikoistyöstä on laadittu lyhyt kirjallinen selostus. Harjoitustöitä ovat ohjanneet prof. *Heinänen*, laboraattori *E. Åberg*, fil.maisteri *Jukka Jutila* ja laboratoriomestari *Yrjö Kainulainen*.

Ekonomian ja kandidaatin tutkintoon liittyviä erikoistöitä ja kokeita on suoritettu osittain eräissä tutkimus- sekä tehdas- ja kauppalaboratorioissa, jotka ovat antaneet oppilaille tilaisuuden käyttää hyväkseen niiden erikoiskojeita ja tutkimusvälineitä.

Prof. Heinänen johtamissa tavaraopin seminaariharjoituksissa on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

Blomqvist, Paavo, Otanmäen malmi; *Drisin, Dave*, Karamellien ja rakeiden valmistus ja myynti; *Ehari, Veijo*, Kumilattiapäällysteet; *Hakala, Aarne*, Mulperisilikki; *Hakkarainen, Jorma*, Huokoinen kuitulevy, sen valmistus ja ominaisuudet; *Heinilä, Erkki*, Vaneerin valmistus; *Honkanen, Sakari*, Oulun tyyppitehdas; *Kiiski, Hilka*, Uusimmista tekstiilikuiduista; *Kiviniemi, Erkki*, Polttoturpeen koneellisesta valmistuksesta; *Koivisto, Lasse*, Kloori teollisuustuotteena; *Koivumäki, Seppo*, Kuvakset, niiden ominaisuudet ja valmistus; *Koskimies, Kai*, Kotimaisten nyllonsukkien valmistus; *Kähkönen, Martti*, Beryllium ja wolframi; *Laakso, Kirsti*, Kankaiden sidoksisista; *Laaksonen, Jaakko*, Värivalokuvaus; *Lehtola, Olli*, Portlandsementistä; *Liukko, Ilmari*, Vehnänjyvistä jauhoksi; *Löyttyniemi, Heikki*, Nahkajalkineet; *Meriluoto, Pentti*, Kirjoituspaperit ja niiden valmistus; *Merisalo, Paavo*, Myrkköjen kaupasta, hallussapidosta ja säilytyksestä; *Paalero, Arvo*, Oluen laatuun vaikuttavista tekijöistä; *Pauonon, Erkki*, Tärkeimmät tuoreet tuontihedelmämme; *Ritari, Jouko*, Vinyylimuoveista; *Saarnio, Jussi*, Poltetun muuritiilen valmistuksesta ja arvostuksesta; *Salminen, Ohto*, Puun hiilto; *Salomaa, Tuure*, Voin valmistuksesta, arvostuksesta, varastoisesta, ja eräistä voikauppaan liittyvistä kysymyksistä; *Torkkeli, Martti*, Maidosta ja maitojalosteista; *Vainio, Jorma*, Tulitikuista; *Vainio, Jussi*, Syväjääditys säilöntämenetelmänä ja sen käyttö pakasteiden valmistuksessa.

Kotimaiset kielet.

Lehtori *Jarl Louhija* on esittänyt suomenkieltä ja suomenkielistä kauppakirjeenvaihtoa joulukuksi päättyvällä peruskurssilla 1 v. t. Oppikirjoina on käytetty Usva-Kovala: »Kauppakirjeenvaihto» sekä muoto-, lause- ja tyylioppia ja oikeakielisyysseikkoja käsittelevää J. Louhijan monistettua luentosarjaa. Harjoituskirjana: J. Louhijan »Suomen kielen koetehtäviä 1944—50». I vuosikurssilla 2 v.t. ovat lehtori Louhija ja ekonomi *Lauri V. Jalovaara* pitäneet suomalaisen kauppakirjeenvaihdon kurssin käyttäen e.m. teosten lisäksi oppikirjoina J. Louhijan—L. Jalovaaran teosta »Miten hyvä kauppakirje syntyy»

sekä viimeksi mainitun monistetta »Rationalisoitu konekirjoitustyö.» I erikoiskurssilla on kertauskokeiden muodossa kuulusteltu osia E. A. Saarimaan teoksesta »Kielenopas» ja L. Kettusen teoksesta »Hyvää vapaata suomea». Lisäksi on tutustuttu J. Louhijan monisteeseen, joka käsittelee tyylioppia. II erikoiskurssilla on oppikirjoina käytetty lisäksi seuraavia teoksia: E. Hakila: Jokamiehen asiakirjaopas, K. Nieminen: Juhani Ahon sanataide. Kaikkiin kursseihin on liittynyt kirjallisia harjoituksia ja välikokeita.

Lehtori Louhija on esittänyt ruotsinkieltä ja ruotsinkielistä kauppakirjeenvaihtoa peruskursseilla 2 v.t. Oppikirjoina: Jarl Louhijan »Svenska handelsbrev» ja »Kotimaisen kauppakirjeenvaihdon ruotsinkielien harjoitustehtäviä» sekä Y. M. Biesen »Ruotsin kielioppi». I erikoiskurssilla, 3 v.t., on edellisten lisäksi luettu P. G. Norberg: »Mina bankaffärer», G. Widegren: »Herrar och hundar stänger aldrig dörren» (romaani). II erikoiskurssilla, 2 v.t., on luettu loppuun Pippingin teos »Finlands näringsliv», 2 kauppatieteellistä ruotsinkielistä teosta ja romaani »Chefen fru Ingeborg» (Hj. Bergman). Kaikkiin kursseihin on liittynyt kirjallisia harjoituksia ja välikokeita, molempiin erikoiskursseihin lisäksi keskusteluharjoituksia.

Vieraat kielet.

Filtri Irma Rantavaara on esittänyt englanninkieltä ja englanninkielistä kauppakirjeenvaihtoa syyslukukaudella 1952 II erikoiskurssin yleisen linjan neljälle ryhmälle 2 v.t. ryhmää kohti, II erikoiskurssin kirjeenvaihtolinjan kahdelle ryhmälle 2 v.t. ryhmää kohti, II peruskurssin kirjeenvaihtolinjan kahdelle ryhmälle kaksi v.t. ryhmää kohti, yhteensä 16 v.t. — Kevätlukukaudella 1953 erikoiskurssin pitemmän kirjeenvaihtolinjan kahdelle ryhmälle 3 v.t. ryhmää kohti, yleisen linjan yhdelle ryhmälle 3 v.t., yleisen linjan lyhyen kurssin yhdelle ryhmälle 2 v.t., peruskurssin yhdelle pitkän kurssin ryhmälle 3 v.t., yhteensä 14 v.t.

Lehtori Erkki Penttilä on esittänyt englanninkieltä ja englanninkielistä kauppakirjeenvaihtoa syyslukukaudella 1952 II erikoiskurssin yleisen linjan yhdelle ryhmälle 3 v.t.; kahdelle kirjeenvaihtolinjan pitkän kurssin ryhmälle 3 v.t. ryhmää kohti, II peruskurssin kirjeenvaihtolinjan kahdelle ryhmälle, 2 v.t. ryhmää kohti, yhteensä 13 v.t. Kevätlukukaudella 1953 I erikoiskurssin yleisen linjan kahdelle ryhmälle 3 v.t. ryhmää kohti ja kirjeenvaihtolinjan kahdelle ryhmälle 3 v.t. ryhmää kohti, yhteensä 12 v.t.

Filtri Erik Erämetsä on esittänyt englanninkieltä ja englanninkielistä kauppakirjeenvaihtoa syyslukukaudella 1952 II erikoiskurssin

kahdelle lyhyen kurssin ryhmälle 2 v.t. ja peruskurssin alkeisryhmälle 3 v.t. ryhmää kohti eli yhteensä 7 v.t.

Kevätlukukaudella 1953 II erikoiskurssin yhdelle lyhyen kurssin ryhmälle 2 v.t., I vuosikurssin kahdelle pitemmälle ehtineitten 2 v.t. ja kolmelle lyhemmän linjan ryhmälle 3 v.t. ryhmää kohti eli yhteensä 15 v.t.

Rouva Helen Goldthwait-Väänänen, B.A., on esittänyt englanninkieltä ja englanninkielistä kauppakirjeenvaihtoa syyslukukaudella 1952 II erikoiskurssilla (lyhyt kurssi) 3 v.t., I peruskurssilla 3 v.t., I peruskurssilla keskusteluharjoitusta ja puheluharjoitusta magnetofonin avulla 4 v.t., yhteensä 10 v.t.; kevätlukukaudella englanninkieltä I peruskurssilla 6 v.t., ja keskusteluharjoitusta ja puheluharjoitusta magnetofonin avulla 2 v.t., yhteensä 8 v.t.

Mr. Roland Carter, B.A., on esittänyt englanninkieltä syyslukukaudella 1952 II erikoiskurssin yleisen linjan kolmelle ryhmälle 2 v.t. ryhmää kohti, kirjeenvaihtolinjan neljälle ryhmälle 2 v.t. ryhmää kohti; II peruskurssin kirjeenvaihtolinjan kahdelle ryhmälle 2 v.t. ryhmää kohti; I peruskurssin yleisen linjan yhdelle ryhmälle 3 v.t. ryhmää kohti, yhteensä 21 v.t. — Kevätlukukaudella 1953 erikoiskurssin pitemmän kirjeenvaihtolinjan neljälle ryhmälle 2 v.t. ryhmää kohti, yleisen linjan kolmelle ryhmälle 2 v.t. ryhmää kohti sekä I peruskurssin yleisen linjan yhdelle ryhmälle 3 v.t. ryhmää kohti, yhteensä 20 v.t.

Fil.maisteri Jukka Peitso on opettanut espanjankieltä ja espanjankielistä kauppakirjeenvaihtoa seuraavasti: Syyslukukaudella 1952 II peruskurssilla 2 ryhmälle yhteensä 6 v.t., jolloin on kerrattu espanjankielen kielioppi pääpiirteittäin, luettu John M. Pittaro'n oppikirjasta »Siempre Amigos» kappaleet 1—22, sekä kuunneltu linguaphone-levyt 7—20. Kevätlukukaudella 1953 I erikoiskurssin lyhyellä linjalla 3 v.t. ja pitkällä 4 v.t., jolloin on luettu edellämainittu Pittaro'n kirja loppuun sekä kauppakirjeenvaihdon oppikirjasta G.R. Macdonald: »Manual of Spanish Commercial Correspondence» luvut I—V. Pitkällä linjalla on luettu yksi tunti viikossa espanjalaista sanomalehteä A.B.C. Syyslukukaudella 1952 II erikoiskurssin lyhyellä linjalla 3 v.t., jolloin on luettu loppuun edellämainittu Macdonald'in kauppakirjeenvaihdon oppikirja; ja pitkällä linjalla 4 v.t., jolloin on käyty perusteellisesti läpi k.o. kauppakirjeenvaihdon oppikirja. Lisäksi on jokainen pitkän linjan oppilas pitänyt lyhyen espanjankielisen esitelmän. — Opettanut kevätlukukaudella 1953 2 v.t. portugalinkieltä (alkeiskurssi), jolloin on läpi käyty opettajan laatima kielioppi- ja tekstimoniste sekä kuunneltu linguaphone-levyt 1—5.

Fil. yliopp. *Erkki Vierikko* on opettanut 1 v.k.:lla espanjankielen alkeita kahdelle ryhmälle 4 v.t., yht. 8 v.t. Oppikirjoina on käytetty Berlitzin metodin mukaista »Libro Español»-teosta sekä Eero K. Neuvosen Lyhyttä espanjan kielioppia. Edellisestä on luettu sivut 9—22, 49—108, 245, 268, 271 ja 283—291. Lukukappaleisiin liittyvät harjoitukset on käyty läpi suurimmaksi osaksi. Kieliopista on luettu olennaisin, kuitenkin niin, että verbioppi on saanut suurimman huomion osakseen. Tekstiluvun lomassa on kevätlukukaudella kuunneltu kymmenen ensimmäistä Linguaphone-kurssin oppituntia sekä opittu jokapäiväisiä lauseparsia. Kirjallisia harjoituksia on syyslukukaudella ollut neljä ja kevätlukukaudella viisi.

Filtri *Reino Hakamies* on esittänyt ranskankieltä ja ranskankielistä kauppakirjeenvaihtoa 3 v.t. peruskurssin pitkällä kielilinjalta ja 3 v.t. peruskurssin lyhyellä kielilinjalta. Edellisellä luettu kielellisesti analysoiden »Florilège de textes commerciaux» sekä Sohlbergin ranskan kielioppia, jälkimmäisellä opittu ranskankielen alkeet Lahden »Parlez-vous français» oppikirjana käyttäen. Toista vuotta opiskelevien alkeiskurssilla luettu alkeiskirja pääpiirteissään loppuun sekä sanomalehteä *Le Figaro*, kielioppi kokonaan. Saman vuosikurssin pitkällä kielilinjalta luettu Nurmelmän »Manuel de français commercial» sekä osittain romaani *La Peste*, v.t. lyh. 3, pitk. 5. Kolmatta vuotta opiskelevien lyhyellä kurssilla luettu Nurmelmän Manuel, pitkällä kurssilla luentoja ja harjoitusten muodossa ranskan fonetiikkaa, sivistys- ja kirjallisuushistoriaa, käännösharjoituksia ranskaan, v.t. lyh. 5, pitk. 4. Kaikissa ryhmissä keskusteluharjoituksia. Ne oppilaat, jotka ovat suorittaneet ekonomin-tutkimuksen arvosanalla 5 tai 6 pistettä, ovat lisäksi kirjoittaneet ranskan-kielisen pienen tutkielman.

Lehtori *B. E. Hildén* on esittänyt saksankieltä ja saksankielistä kauppakirjeenvaihtoa:

Syyslukukaudella 1952

I vuosikurssin neljälle ryhmälle kullekin 2 v.t. = 8

II peruskurssin viidelle yl.linjan ryhmälle kullekin 2 v.t. = 10

Erikoiskurssin yleisen linjan kahdelle ryhmälle kullekin 3 v.t. = 6 eli yhteensä 24 v.t.

Kevätlukukaudella 1953

I vuosikurssin seitsemälle ryhmälle kullekin 2 v.t. = 14

II vuosikurssin yleisen linjan kolmelle ryhmälle kullekin 3 v.t. = 9 eli yhteensä 23 v.t.

II vuosikurssilla luettu 1 tunti viikossa sanomalehteä *Deutsche Zeitung und Wirtschaftszeitung*.

Käytetyt oppikirjat: Katara-Schirmer: »Lehrbuch des deutschen Handelsbriefwechsels», Katara: »Aus dem Handel und Wandel alter und neuer Zeit», Carl-August von Willebrand: »Der kleine Merkur», Jakobsson-Öhmann: »Saksan kielioppi» sekä lehtori H. Teräksen julkaisema »Saksan kauppakirjeenvaihdon harjoitustehtäviä».

Lehtori *Hannu Teräs* on edellämainittuja oppikirjoja käyttäen esittänyt saksankieltä ja saksankielistä kirjeenvaihtoa:

Syyslukukaudella 1952

I vuosikurssin 4 ryhmälle 2 v. t. kullekin = 8

I peruskurssin 3 kirjeenvaihtajaryhmälle 2 v.t. kullekin = 6

I erikoiskurssin 3 kirjeenvaihtajaryhmälle 3 v.t. kullekin = 9

I erikoiskurssin 2 yl.linjan ryhmälle 1 v.t. kummallekin = 2 eli yhteensä 25 v.t.

Kevätlukukaudella 1953

I vuosikurssin 2 lyh.kurssin ryhmälle 3 v.t. kummallekin = 6

I erikoiskurssin 3 kirjeenvaihtajaryhmälle 4 v.t. kullekin = 12

I erikoiskurssin 3 yleisen linjan ryhmälle 2 v.t. kullekin = 6 eli yhteensä 24 v.t.

I erikoiskurssilla luettu yksi tunti viikossa sanomalehteä *Deutsche Zeitung und Wirtschaftszeitung*.

Lehtori *C.-A. v. Willebrand* on johtanut saksankielen keskustelu- ja käännösharjoituksia syyslukukaudella 1952:

I vuosikurssin 8 ryhmälle 1 v.t. kullekin = 8 v.t.

II vuosikurssin 3 kirjeenv.-ryhmälle 1 v.t. kullekin = 3

III vuosikurssin 3 kirjeenv.-ryhmälle 2 v.t. kullekin = 6

III vuosikurssin 2 yl. linjan ryhmälle 2 v.t. kullekin = 4

III vuosikurssin 2 lyh. kurssin ryhmälle 1 v.t. kullekin = 2 eli yhteensä 23 v.t.

Kevätlukukaudella 1953

I vuosikurssin 7 ryhmälle 1 v.t. kullekin = 7

II vuosikurssin 3 kirjeenv.-ryhmälle 1 v.t. kullekin = 3

II vuosikurssin 3 yl. linjan ryhmälle 2 v.t. kullekin = 6 eli yhteensä 16 v.t.

Eversti evp. *A. E. Lyytinen* on antanut venäjänkielen opetusta.

I vuosikurssilla on luettu H. J. Viherjuuren oppikirjasta »Käytännöllinen nykyvenäjän oppikirja» 15 oppierää.

II vuosikurssilla läpikäyty kielioppi yllämainitun oppikirjan perusteella ja harjoitettu kauppakirjeenvaihtoa G. S. Pedersen—G. N. Kulikovskin oppikirjan mukaan; pitkällä oppijaksolla on lisäksi luettu

Kopetski & Uralovin kirjaa »Russkaja kommertsjeskaja korrespondentsija».

III vuosikurssilla harjoitettu kirjeenvaihtoa edellisessä kohdassa mainitun oppikirjan ja eräiltä helsinkiläisiltä liikkeiltä saatujen kirjeitten perusteella.

Kone- ja pikakirjoitus.

Rouva *Ruth Hangasjärvi* on ohjannut konekirjoitusharjoituksia 10-sormijärjestelmän mukaan I vuosikurssilla 2 v.t. kutakin ryhmää kohti.

Fil. maist. *Outeri Kallioniemi* on opettanut pikakirjoitusta syysluku-kaudella 2 v.t. II peruskurssilla ja II erikoiskurssilla sekä kevätluku-kaudella 2 v.t. I erikoiskurssilla.

C. KAUPPAKORKEAKOULUN OPETTAJAIN TOIMINTA KORKEAKOULUN ULKOPUOLELLA.

Toiminnastaan korkeakoulun ulkopuolella, luottamustehtävistään, saamistaan huomion- ja kunnianosoituksista ja kirjallisesta tuotannostaan ovat opettajat antaneet vuosikertomusta varten seuraavat tiedot:

ALANEN, AULIS J.:

Helsingin yliopiston dosenttina luennoinut syyslukukaudella 1952 Suomen 1700-luvun kauppahistoriaa.

Julkaisuut:

Pari suppeahkoa tutkimusta ja joitakin artikkeleita.

ERÄMETSÄ, ERIK:

Ylioppilaiden Kulttuuritoimikunnan puheenjohtaja 15. 12. 52 asti. Helsingin Yliopiston Studia generalia-toimikunnan sihteeri.

Julkaisuut:

Laaksolan kulttuurikoti 1919—1950. 30 siv. (Satakunta XV.) 1952. — Kansallinen kielitottumus ja kielenopetus. (Via 1951—52). — Kaksi teatteriutuutta. (Valvoja N:o 5). 1952.

Jan Lannering, Studies in the Prose Style of Joseph Addison (Neuphilologische Mitteilungen, LIII, 7—8). 1952.

HAKAMIES, REINO:

Edelleen Romanistisches Jahrbuchin toimituskunnan jäsen, samoin Suomi—Ranska Yhdistyksen hallituksen ja työvaliokunnan jäsen. — Valittu Cercle franco-finlandais'n varapuheenjohtajaksi. — Pitänyt Suomen Yleisradiossa seuraavat esitykset: syks. 1952 »Sanat kertovat», kev. 1953 »Napoleonin kruunajaisista», »Kummitusjuttuja kahden vuosituhannen takaa», »Päivän kirja: V. A. Koskenniemi, Vaeltava viisau». —

Julkaisuut:

Bibliographie de la philologie romane en Finlande depuis 1938. (Romanistisches Jahrbuch IV, ss. 144—159.) 1952.

Aperçu sur les études latines en Finlande. (Atene e Roma 4—5., ss. 147—150.) 1952.

Les mots latins en -leus. (Neuphilologische Mitteilungen 3—4.) 1953.

Sodanjälkeistä Raikkaa. (Valvoja 5.) 1952.

V. A. Koskenniemi: Vaeltava viisau, arv. Valvoja 2 (1953).

Tekstimoniste: Florilège de textes commerciaux.

HEIKONEN, ARVO RAFAEL:

Helsingin yliopiston kauppaoikeuden professori. — Turun kauppakorkeakoulun kauppaoikeuden vt. professori. — Turun yliopiston kanslerin sihteeri. — Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen hallituksen jäsen.

Esitelmänyt Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen Lahden osastossa aiheesta »Eräitä aviopuolisoiden välistä ns. omistusoikeustestamenttia koskevia näkökohtia.»

Julkaisuut:

Avoimen yhtiön maksettavaksi pannun veron perimisestä yhtiön osakkailta. 14 s. (Defensor legis.) Hämeenlinna 1953.

Eräitä aviopuolisoiden välistä ns. omistusoikeustestamenttia koskevia näkökohtia. 18 s. (Lakimies.) Vammala 1953.

HEINÄNEN, PEKKA:

Helsingin yliopiston dosentti. — Toiminut Lääketehdas Orion Oy:n laboranttikoulun johtajana.

Suomalaisen Kemistien Seuran hallituksen jäsen. — Valtion kielitutkintolautakunnan apujäsen. — Pohjoismaisen Farmakopeaneuvoston apujäsen. — Kauppakorkeakoulun uutisrakennuksen rakennustoimikunnan jäsen.

Esitelmänyt Turun Kemistikerhon kokouksessa 7. 11.—52 aiheesta »Tupakan nikotiinipitoisuudesta».

Opintomatka Italiaan, Itävaltaan, Sveitsiin ja Saksaan kesäkuussa 1952.

Julkaisuut:

Rasvojen ja vahojen identifioimiseen käytetyistä kemiallisista tunnusluvuista. (Farmaseuttinen Aikakauslehti 61). Hki 1952.

Tupakan ominaisuuksista. (Suomen Kemistilehti A 25). Hki 1952.

HILDÉN, KAARLO:

Helsingin yliopiston dosentti, josta toimesta ollut vapaa koko lukuvuoden.

Pitänyt Suomen talousmaantiedettä käsittelevän luentosarjan SOK:n liikkeenharjoittajien kesäkurseilla Jollaksessa 3. 6. 52 ja samoin tavaramiesten kesäkurseilla 15. 7. 52; esitellyt Kauppakorkeakoulun uutta opetusohjelmaa Ekonomipäivillä Vaasassa 11. 10. 52; pitänyt avauspuheen Myynti- ja mainospäivillä Helsingissä 28. 10. 52; esitelmänyt Ilmavoimien esikunnassa Suomen Marsalkasta tutkimusmatkailijana 30. 10. 52; Uppsalan Maantieteellisessä yhdistyksessä aiheesta »Några synpunkter på Cubas produktionsgeografi» 10. 11. 52; pitänyt muistopuheen Sven Hedinistä Suomalaisessa Tiedekatemiassa 12. 12. 52; luennoinut Myyntimiesten luentopäivillä Tampereella »Sokerista maailmantaloudessa» 16. 12. 52; Suomi-yhtiön vakuutustarkastajien kurseilla »Maapallon voimantähteistä konekulttuurin aikakaudella» 8. 1. 53 ja samasta aiheesta Savonlinnan kauppakamariosaston vuosikokouksessa 21. 2. 53; pitänyt Suomen Tiedeseuran vuosikokouksessa puheenjohtajakauden alkajaisesityksen aiheesta »Kääpiökansat antropologisena ongelmana» 29. 4. 53.

Kirjastotutkimuksia Tukholmassa ja Uppsalassa marrask. 1952. Opinto- ja tutkimusmatka Pohjois-Ranskaan ja Normandian saarille toukok.-kesäk. 1953.

Akatemia-lautakunnan jäsen 1952-53. Suomen Tiedeseuran varapuheenjohtaja 1952-53, puheenjohtaja 29. 4. 53 alkaen. Kutsuttu Suomalaisen Tiedeakatemian varsinaiseksi jäseneksi 9. 4. 53. — Suomen Marsalkan ratsastajapatsasvaltuuskunnan Uudenmaan piirin sekä patsastoimikunnan varapuheenjohtaja.

Antanut tammik. 1953 asiantuntijalausannon Turun kauppakorkeakoululle fil.tri Auvo A. Sänthin pätevydestä talousmaantieteen dosentin toimeen.

Julkaisut:

Latinalainen Amerikka. (Uusi Suomi n:o 177.) Hki 1952.

Anthropological Characters. 5 s. (Suomi, a general handbook on the Geography of Finland.) Hki 1952.

Yleinen talousmaantiede. Toinen, täydennetty painos. 268 s. (Tiedekirjasto n:o 15.) Hki 1953.

Sven Hedin †. 2 s. (Terra, Suom.Maantiet.seuran aikakausk. 65:1.) Hki 1953.

Sven Anders Hedin. Muistopuhe. 9 s. (Suomal. Tiedeakatemia. Esitelmät ja pöytäkirjat 1952.) Hki 1953.

HONKO, JAAKKO:

Toiminut vuosittilintarkastajana samoin kuin v:n 1952 aikana liiketaloudellisen avustajana ja johtokunnan jäsenenä useissa yrityksissä. Tampereen Tuomiokirkkoseurakunnan tilikomitean jäsen saman vuoden loppuun.

Esitelmöinyt Helsingin Ekonomit r.y:n liiketknillisen kerhon vuosikokouksessa 30. 1. 53 aiheesta »Investointikalkyyli.»

Julkaisut:

Huutokaupat villan kansainvälisen kaupan organisaatiossa. 13 s. (Liiketaloudellinen Aikakauskirja I.) Hki 1953.

Arvostelu teoksista: Jonas Gawell: Om goodwill (överbärde) i bussföretag. 2 s. (Liiketaloudellinen Aikakauskirja I.) Hki 1953, ja G. Westin Silverstolpe: Företagsekonomi för alla. 3 s. (Liiketaloudellinen Aikakauskirja II.) Hki 1953.

JALOVAARA, L. V.:

Enso-Gutzeit Osakeyhtiön keskustoimiston päällikkö. Toiminut Oy Rastor Ab:n kurssien luennoitsijana.

Julkaisut:

Kirjeenvaihtotyön rationalisoinnista (Tehostaja N:o 2.) Hki 1952.

JUTILA, JUKKA:

Laatinut ohjeet tavaraopin peruskurssin ja erikoiskurssin laboratoriotöitä varten (monisteet).

Julkaisut:

Hydrolysis and Alcoholysis of Sulphonic Esters, yhdessä Eero Tommilan kanssa. (Acta Chem. Scand. 6) Hki 1952.

KASKIMIES, MIKA:

Liiketaloudellisen Aikakauskirjan toimituskunnan jäsen ja toimitussihteeri.

Esitelmöinyt Kuopion Seudun Tekstiilikauppiat r.y:n vuosikokouksessa 1. 2. 53 ja Kauppatieteiden Kandidaattiyhdistys r.y:n kokouksessa 8. 5. 53. Alustuksia useissa järjestökokouksissa.

Julkaisut:

Sekatavara-alan yksityisten vähittäiskauppaliikkeiden kannattavuus v. 1951 (yhdessä Huugo Ranisen kanssa). 40 s. Hki 1952.

Tekstiilialan yksityisten vähittäiskauppaliikkeiden kannattavuus v. 1951 (yhdessä Huugo Ranisen kanssa). 28 s. Hki 1952.

Rautakauppatutkimuksen tuloksia vuodelta 1951. (Suomen Rauta- ja Koneliikkeiden Yhdistyksen vuosikirja 1952). 10 s. Hki 1952.

Varastonkiertoluku ja sen käyttö ulkoisessa liikevertailussa. (Liiketaloudellinen Aikakauskirja III/1952.) 27 s. Hki 1952.

Arvostelu teoksesta: Artle: Svenskt distributionsväsende. (Liiketaloudellinen Aikakauskirja IV/1952.) 4 s. Hki 1952.

Arvostelu teoksesta: Korpisaari: Suomen tukkukaupan rakenne ja kehitys. (Kansantaloudellinen Aikakauskirja IV/1952.) 3 s. Hki 1953.

Lyhyitä kirjoituksia ja kirjallisuusarvosteluja alan aikakauslehdissä.

KAUPPI, KALLE:

Osallistunut huhtik. 6-11 päivinä 1953 Amsterdamissa pidettyyn yliopistonprofessorien kansainvälisen järjestön (International Association of University Professors and Lecturers (I.A.U.P.L.) konferenssiin.

Edustanut Kauppakorkeakoulua Antwerpenin kauppakorkeakoulun (Institut Supérieur de Commerce de l'Etat à Anvers) 100-vuotisjuhlassa 11-13 päivinä huhtik. 1953.

KIVIKOSKI, ENSIO:

Dosenttina Helsingin yliopistossa ollen kuitenkin vapautettuna opetustyöstä koko lukuvuoden 1952-1953.

LOUHIJA, JARL:

Suomen Kirjailijaliiton ja Suomen Näytelmäkirjailijaliiton sihteeri. — Uinnin Olympiatoimikunnan sihteeri ja Olympiakisojen uintikilpailujen pääsihteeri.

Osallistunut Pohjoismaisen Teatterivaltuuskunnan syyskuussa 1952 Helsingissä ja helmikuussa 1953 Oslossa pidettyihin kongresseihin.

Saanut Suomen Olympialaisen 2. luokan ansioristin.

Tehnyt toukokuussa 1953 opintomatkan Saksaan ja Sveitsiin tutkiakseen sikäläisissä kauppakorkeakouluissa kauppakirjeenvaihdon opetusta.

LOUHIVUORI, O. W.:

Suomalaisen Liikesivistysrahaston hallituksen jäsen, K.O.P:n hallintoneuvoston jäsen, Suomen Vakuutusoy:n johtokunnan ja Veronmaksajain Keskusliiton puheenjohtaja. Korkeakoulukomitean jäsen.

Tieteellinen esitelmä: »Den världsekonomska utvecklingen» Suomen Työnantajain Yleisen Ryhmän vuosikokouksessa. — Puheita.

Osallistunut pohjoismaiseen tilastokongressiin Kööpenhaminassa ja pohjoismaiseen kansantaloudelliseen kongressiin Oslossa sekä edustanut Kauppakorkeakoulua Götöporin kauppakorkeakoulun uuden toimitalon vihkiäisissä.

Julkaisut:

Teorin och tekniken i affärlivet. (II Nordiska Civilekonomkongressen. Ss. 167-181.) Lahti 1952.

Rehtorin puhe Kauppakorkeakoulun avajaisissa 10. 9. 1951. Kauppakorkeakoulu 1951-1952, ss. 70-80. Hki 1952.

Sanomalehtikirjoituksia ja haastatteluja.

LYYTINEN, ARVO:

Venäjänkielen opettajana armeijan kouluissa. — Toiminut Olympiakisojen aikana Otaniemen kisakylän komendanttina, josta Tasavallan Presidentti myöntänyt Suomen Olympialaisen I luokan ansioristin.

MATTILA, SAKARI:

Matematiikan ja tilastotieteen opettaja Helsingin yliopiston maatalous-metsätiet. tiedekunnassa. Matematiikan opetuksen assistentti Teknillisessä Korkeakoulussa.

Julkaisut:

On Biorthogonal Expansions of the Conjugate Random Functions. (Ann. Acad. Sci. Fennicæ; Ser. A, 143.) Hki 1952.

NORKO-TURJA, SIRKKA-LIISA:

Aikana 26. 8. 1951—12. 7. 1952 ollut ASLA-stipendiaattina Yhdysvalloissa. Syyslukukaudella 1951 osallistunut Michiganin Valtion Yliopiston (Ann Arbor, Mich.) English Language Institute'in toimeenpanemiin kursseihin ulkomaisille englanninkielien opettajille (2 kk.). Kevätlukukauden ajan (tammik. 28—kesäk. 3, 1952) opiskellut Oklahoman Valtion Yliopistossa (Norman, Okla.) Amerikan kirjallisuutta, eurooppalaista draamaa ja kauppakirjeenvaihtoa. Tutustunut Amerikan koululaitokseen ja yliopistoihin eri puolilla maata.

Helsingin Yliopistossa antanut Konsistorin määräyksestä opetusta englantilaista filologiaa pääaineenaan opiskeleville (8 v. t.), maaliskuun 1 p:stä 1953 lähtien opettanut Helsingin Yliopistossa kauppakirjeenvaihtoa maatal.-metsät. tiedekunnan puukaupallisen linjan opiskelijoille (3 v.t.). Opettanut englanninkieltä Teknillisessä Korkeakoulussa 1952—53 (syysl. 8 v.t., kevätl. 2 v.t.). Huhtikuun 20 p:stä toukok. loppuun 1953 hoitanut fil.maist. Helvi Hakulinen-Sipilän sijaisena Yleisradion englanninkielien opetuksen (suomenkiel.).

Esitelmää: Helsingin Akateemisissa Naisissa 26. 1. 1953 («ASLA-stipendiaattina Yhdysvalloissa»), United States Information Service'issa 28. 1. 1953 («Matkavaikutelmia Yhdysvalloista»), Kasvatustieteellisessä Yhdistyksessä 30. 1. 1953 («Havaintoja ja vaikutelmia Yhdysvaltain yliopistoista»), The Ladies' Club of the Finnish American Society 13. 3. 1953 («About American Life and American Homes»), y.m.

PEITSO, JUKKA:

Toiminut Oy Pohjoismaiden Yhdyspankin ulkomaanosastolla. Toiminut Olympialaisten aikana kesällä 1952 brasilialaisten radioselostajien tulkkina. Suomalais-Amerikkalaisen Yhdistyksen keskushallituksen jäsen. Suomalais-Amerikkalaisen Stipenditoimikunnan jäsen.

Laatinut portugalinkielien alkeiskurssilla käytetyn kielioppi- ja tekstimonisteen.

PENTTILÄ, ERKKI:

Saanut Liikesivistysrahastolta apurahan.

Arvostelu Mustanoja-Vuorisen kirjasta «Englantia aikuisille» Helsingin Sanomissa.

PUUKARI, ARVO:

Toiminut liiketaloustieteen ylimäär. opettajana Helsingin yliopiston maat.-metsätieteellisessä tiedekunnassa.

Suomen Mainos- ja Myyntiyhdistyksen I varapuheenjohtaja. VII Pohjoismaiden Mainoskongressin päätoimikunnan puheenjohtaja. Esitelmä mainitussa kongressissa aiheesta «Den finska reklamen i konsumentens tjänst».

Järjestänyt lukuvuoden kuluessa myyjäin koulutusta useissa liikeyrityksissä. Toiminut alustajana Rastorin järjestämällä myynninjohton neuvottelupäivillä, 8.—10. 4.

Useita esitelmää sekä sanoma- ja aikakauslehtikirjoituksia myynnin ja mainonnan kysymyksistä.

RANINEN, HUUGO:

Tampereen huippakunnan talousneuvoston ja Institut International d'étude et de Documentation en matière de Concurrence ensimmäisen osaston puheenjohtaja. Kauppakorkeakoulun Ylioppilaskunnan inspektori ja Taloudellisen Neuvottelukunnan jäsen. Kauppamatieteellinen Yhdistys r.y:n ja Kaatuneiden Vanhemmat r.y:n puheenjohtaja. — Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen johtaja ja sen tutkimuslautakunnan puheenjohtaja sekä laitoksen johtokunnan ja hallintoneuvoston jäsen. Keskuksikaupakamarin Liikekilpailun valvontakunnan sihteeriasiamies ja saman kamarin Väilylautakunnan sihteerin ja jäsen. Liiketaloudellisen Aikakauskirjan päätoimittaja ja toimituskunnan jäsen. «Liiketaito- ja maailma»-julkaisun toimituskunnan jäsen. Helsingin evank.luterilaisten seurakuntain, Kirkon Keskusrahaston sekä eräiden yhdistysten ja osakeyhtiöiden tilintarkastaja.

Esitelmöinyt Vähittäiskaupan Keskusliitto r.y:n järjestämällä kolmansilla kauppiaspäivillä 12. 10. 52 maamme vähittäiskaupan kustannuksista ja kannattavuudesta, Tampereen huippakunnan seurakuntien luottamusmiesten päivillä 27. 10. 52 seurakuntien taloudellista tehtävistä, Suomen Kelloseppäliiton kokouksessa 20. 5. 53 hinnoitteluperiaatteista sekä pitänyt esitelmäsarjan Suomen Osuuskauppojen Keskuskunta r.l:n järjestämällä liikkeenjohtajien kurssilla kesäk. 1952 liikkeen organisointikysymyksistä ja saman järjestön järjestämällä hallinnollisilla kurssilla elok. 1952 talouselämämme rakennemuutoksista. Osallistunut Brysselissä kesäkuussa 1952 pidettyyn liikekilpailua koskevaan kongressiin ja esittänyt alustuksen inventointi- ja kaudenjalkeismyyneistä Suomen kannalta.

Julkaisut:

Lyhyt kauppaoppi ja -oikeus. Oppikirja alempia kauppaoppilaitoksia varten. 285 siv. Hki 1952.

Sekatavara-alan yksityisten vähittäiskauppaliikkeiden kannattavuus v. 1951 (yhdessä Mika Kaskimiehen kanssa). 40 siv. Hki 1952.

Tekstiilialan yksityisten vähittäiskauppaliikkeiden kannattavuus v. 1951 (yhdessä Mika Kaskimiehen kanssa). 28 siv. Hki 1952.

Maamme vähittäiskaupan kustannukset ja kannattavuus. (Vähittäiskaupan Keskusliiton vuosikirja 1952.) 13 siv.

Näkökohtia Kauppakorkeakoulun uudesta järjestyssääntöjen edellyttämästä opetussuunnitelmasta. (KY:n Sanomat joulukuu 1952).

Eräitä käytännöllisiä näkökohtia uuden osamaksukauppaa koskevan lakiehdotuksen johdosta. (Ekonomi n:o 3) Hki 1952.

Arvioinnit Max Kjaer Hausenin teoksista «Afsætningøkonomi I—II». Köpenhamina 1950 ja 1952; «Cigaretforbruget 1920—1950. En analys av den efterspørgsel som har bestemt udviklingen og et forslag på en prognose for den nærmeste fremtid». Köpenhamina 1952; «Detailhandelens vinduesreklame, En analytisk forslag at bestemme de absolutte og relative omkostninger til vinduesreklamen i Danmark». Köpenhamina 1952; Örnulf Tigerstedtin teoksesta «Kauppahuone Hackman, Erään Viipurin kauppiassuvun vaiheet 1790—1879», II osa. Hki 1952. (Kaikki Liiketaloudellisessa Aikakauskirjassa 1952—1953.) Lisäksi kirja-arvosteluja aikakauskirjassa «Liiketaito ja -maailma» sekä päivälehdissä.

RANTAVAARA, IRMA:

Suomen Akateemisten Naisten Liiton puheenjohtaja 1951-53, II varapuh.joht. 1953—. — Minna Canthin kirj.-tait. Seuran varapuh.joht. 1953—. Finnish-British Society'n johtok. jäsen 1951 —.

Pitänyt esitelmän Virginia Woolfista Jyväskylän Akat. Naisten paikallisyhdistyksen 20-vuotisjuhlassa 22. 2. 53.

Julkaisut:

Kersti Bergroth. Kirjailijan Valittujen Teosten johdantoosese. ss. 7-26. Hki 1952. Virginia Woolf and Bloomsbury. 173 siv. (Suomalaisen Tiedeakatemia Toimittuksia, Sarja B, nide 82, 1.) Hki 1953.

SAARIO, MARTTI:

Tilintarkastajana useissa yhteisöissä. Keskuskauppakamarin tilintarkastajalautakunnan, Liiketaloustieteellisen tutkimuslaitoksen tutkimuslautakunnan ja johtokunnan sekä VR:n kustannuslaskenta- ja tilisuunnitelmakomitean jäsen. Kauppatieteellisen Yhdistyksen r.y. varapuheenjohtaja.

Käsittelyt Oy Rastor Ab:n järjestämällä tilinpäätäjain päivillä 11. 12. 1952 vaihtomaisuuden arvostusta sekä esitelmänyt K.H.T.-yhdistyksen tilintarkastajain päivillä 4. 1. 1953 aiheesta »Mitä muutoksia kirjanpitolainsäädäntöön?» Antanut Korkeimman hallinto-oikeuden pyynnöstä asiantuntijalausunnon eräissä verövalitusasioissa.

Julkaisut:

Kostnadernas prioritetsordning och resultatredovisningen. (Affärssekonomi 18, ss. 1193-1204.) 1952.

Betriebswirtschaftslehre und Handelshochschulen in Finnland. (Zeitschrift für handelswissenschaftliche Forschung V/2.) 1953.

Kirja-arvosteluja Liiketaloudellisessa aikakauskirjassa.

TAMMINEN, MIKKO:

Hoitanut kevätlukukaudella 1953 osan Teknillisen korkeakoulun kansantaloustieteen professorin virkaan kuuluvasta opetusvelvollisuudesta.

Valtioneuvoston asettaman Suomen talouden ja hallinnon TA (Yhdistyneiden Kansakuntien teknillisen avun) toimikunnan jäsen. — Suomen Pankin rakennuskustannusindeksi-neuvottelukunnan jäsen. — Kansantaloudellisen Aikakauskirjan ja Liiketaloudellisen Aikakauskirjan toimituskunnan jäsen. — Liiketaloustieteellisen tutkimuslaitoksen tutkimuslautakunnan jäsen. — Veronmaksajien Keskusliiton Helsingin paikallisosaston johtokunnan jäsen. — Suomen Kansanpuolueen puoluevaltuuston jäsen.

Julkaisut:

Kansainvälinen valuuttarahasto ja valuuttakurssien muutokset. (Kansantaloudellinen Aikakauskirja 1953: I, s. 151-171.) Hki 1953.

Kirja-arvosteluja: J. B. Condliffe, Kansakuntien kaupankäynti (suoment. Arvo Puukari), (Liiketaloudellinen Aikakauskirja 1952: II, ss. 100-106.) ja Matti Leppo, Lyhyt kansantaloustieteen oppikirja (Kansantaloudellinen Aikakauskirja 1952: II, ss. 202-213.)

TERÄS, HANNU:

Opintomatka Saksaan ja Itävaltaan kesä-heinäkuussa 1952.

Julkaisut:

Uusittu laitos teoksesta »Lehrbuch des deutschen Handelsbriefwechsels» (yhdessä prof. Pekka Kataran kanssa). 187 s. Hki 1953.

VAIVIO, FEDI:**Julkaisut:**

Arvostelu teoksesta: Matti Leppo, Lyhyt kansantaloustieteen oppikirja. 1 s. (Liiketaloudellinen Aikakauskirja II.) Hki 1952.

Arvostelu teoksesta: Alvin H. Hansen, Business Cycles and National Income. 4 s. (Kansantaloudellinen Aikakauskirja III.) Hki 1952.

Kokemuseräisistä kustannusfunktioista ja niihin liittyvistä kysymyksistä. 17 s. ja 18 s. (Liiketaloudellinen Aikakauskirja III ja IV.) Hki 1952.

VIERIKKO, ERKKI:

Toiminut espanjankielen alkeiskurssin ja keskusteluryhmän opettajana Jyväskylän kesäyliopistossa v. 1952.

VIHMA, VÄINÖ:

Helsingin yliopiston dosentti, opetusaineena siviili- ja kauppaoikeus.

Esitelmänyt Försäkringsjuridiska Föreningen'in kutsumana 22. 4. 1953 Tukholmassa aiheesta: »Om uppsätligen eller genom vållande framkallade försäkringsfall med särskild hänsyn till brandförsäkring.»

Keskuskauppakamarin välityslautakunnan jäsen (edelleen). — Uudenmaanläänin II tarkastuslautakunnan puheenjohtaja v. 1952 loppuun asti. — Vakuutuslakimiesten yhdistyksen hallituksen jäsen v. 1953 alusta alkaen. — Helsingin rovastikunnan maallikkoedustaja Tampereen hiippakunnan ensimmäisessä hiippakuntakokouksessa 15-16. 4. 1953. — Helsingin ev.-lut. seurakuntien kirkkovaltuuston jäsen (edelleen). — Mainittujen seurakuntien tilintarkastaja v. 1953. — Suomen kirkon seurakuntatyön keskusliiton hallituksen varajäsen ja sen työvaliokunnan jäsen (edelleen). — Kristillisen kulttuurin liiton hallituksen jäsen v. 1953.

Tutkimusmatka Sveitsiin, Ranskaan ja Saksaan 1952.

Julkaisut:

Skadestånd och försäkring. 2 s. (Förhandlingarna å det nittonde nordiska juristmötet i Stockholm den 23-25 augusti 1951.) Stockholm 1952.

Eräitä ajankohtaisia kauppaoikeudellisia kysymyksiä. 14 s. (Lakimies 50.) Vammala 1952.

VIRKKUNEN, HENRIK:

Tilintarkastajana useissa yhteisöissä.

Toiminut Teknillisen Korkeakoulun teollisuuskirjanpidon erikoisopettajana.

Ekonomiliitto r.y:n toinen varapuheenjohtaja. Helsingin Ekonomit r.y:n johtokunnan jäsen ja Liiketeknillisen Kerhon puheenjohtaja.

Esitelmänyt Företagsekonomiska Föreningen'issä Tukholmassa aiheena »Långa eller korta serier?», Työntutkijain Kilta r.y:n neuvottelupäivillä investointilaskelmista sekä Oy Rastor Ab:n ja Suomen Tukkukauppiain Liiton kursseilla.

Osallistunut syyskuussa Salzburg Seminar in American Studies'in taloustieteen seminaariin.

Julkaisut:

Något om de fasta kostnadernas behandling. (II Nordiska Civilekonomkongressen.) Lahti 1952.

Kasvatvat kiinteät kustannukset ja liikkeenjohto. (Liiketaloudellinen Aikakauskirja 52: 1.) Hki 1952.

Esikuntaelimet ja komiteat ylikuormitetun johtajan apuna. (Liiketaloudellinen Aikakauskirja 52: 3.) Hki 1952.

Arvostelu Vagn Madsenin Teoksesta »Bidrag til Belysning af Rationaliseringsproblemerne i Industrivirksomheder». (Ekonomiska Samfundets Tidskrift 53: 1.) Hfors 1953.

Arvostelu Ragnar Liljeblad'in Teoksesta »Kostnadsberäkning och kostnadsredovisning inom mekanisk verkstadsindustri.» (Liiketaloudellinen Aikakauskirja. 53: 1.) Hki 1953.

v. WILLEBRAND, CARL-AUGUST:

Helsingin yliopiston saksankielen apulaislehtori.

Julkaisuut:

Der kleine Merkur. Deutsche Übungstexte für den kaufmännischen Unterricht. Hki 1952.

VIRTANEN, UNTO:

Liikelaskentaopin dosentti Turun Kauppakorkeakoulussa. Hoitanut liiketaloustieteen professorin virkaa samassa korkeakoulussa.

Höylätavaran Vientilajittelutoimikunnan sihteeri.

Pitänyt esitelmän Turun Kauppakorkeakoulun avajaisissa aiheesta »Liikelaskentaoppi Kauppakorkeakoulun oppiaineena ja sen niveltymisen käytännöllisen liikelämän palvelukseen».

Tehnyt opintomatkan pohjoismaisiin kauppakorkeakouluihin tutustuaan niissä liiketaloustieteen ja kirjanpidon opetukseen.

Opintomatka USA:han.

Julkaisuut:

Arvostuskysymys kustannuslaskennassa (Liiketaloudellinen Aikakauskirja II.) Hki 1953.

IV. Tilastollisia tietoja oppilaista.

Korkeakoulun oppilaat voivat olla:

1. varsinaisia oppilaita, jotka opiskelevat suorittaakseen ekonomin tutkinnon;
2. ekonomia tutkinnon tai muiden korkeakoulujen loppututkinnon suorittaneita, jotka harjoittavat opintoja *kauppatieteiden kandidaatin tutkintoa* varten;
3. ylimääräisiä tai kuuntelijaoppilaita, jotka harjoittavat opintoja erinäisissä aineissa.

Varsinaisiksi oppilaita haki 1952 597 henkilöä, joista voitiin ottaa vastaan 292.

Opiskelijain kokonaisluku.

Kertomuskautena on korkeakoulussa ollut yhteensä 1090 opiskelijaa, joista

kauppat.kand. tutkintoa lukevia	236
varsinaisia oppilaita	854

1. Varsinaisten oppilaiden luku lukuvuoden lopussa.

	I v. kurssi		II v. kurssi		III v. kurssi		Yhteensä	
	Kokonais- luku	%	Kokonais- luku	%	Kokonais- luku	%	Kokonais- luku	%
Miehiä	193	66,8	197	67,9	161	58,6	551	64,5
Naisia	96	33,2	93	32,1	114	41,4	303	35,5
Yhteensä	289	100	290	100	275	100	854	100

II. Varsinaisten oppilaiden kotipaikka.

	I v. kurssi		II v. kurssi		III v. kurssi		Yhteensä	
	Kokonais- luku	%	Kokonais- luku	%	Kokonais- luku	%	Kokonais- luku	%
Helsingistä	101	34,9	107	36,9	105	38,2	313	36,7
Muualta U. l:stä	16	5,6	20	6,9	11	4,0	47	5,5
Turun ja Porin	23	7,9	21	7,2	26	9,5	70	8,2
Hämeen	51	17,6	45	15,5	43	15,6	139	16,3
Kymen	19	6,6	15	5,2	13	4,7	47	5,5
Mikkelin	9	3,1	14	4,8	19	6,9	42	4,9
Kuopion	21	7,3	17	5,9	11	4,0	49	5,7
Vaasan	30	10,4	39	13,4	21	7,6	90	10,6
Oulun	12	4,2	7	2,4	15	5,5	34	3,9
Lapin	7	2,4	5	1,8	11	4,0	23	2,7
Yhteensä	289	100	290	100	275	100	854	100

III. Varsinaisten oppilaiden vanhempien ammatti.

	I v. kurssi		II v. kurssi		III v. kurssi		Yhteensä	
	Kokonais- luku	%	Kokonais- luku	%	Kokonais- luku	%	Kokonais- luku	%
1. Kauppiaita ja tehtaail- joita	28	9,7	36	12,4	33	12,0	97	11,4
2. Muita liikkeenharjoit- tajia ja palveluskuntaa	30	10,4	41	14,1	42	15,3	113	13,3
3. Virkamiehiä ja vapai- den ammattien harjoit- tajia	134	46,3	126	43,4	139	50,5	399	46,7
4. Maanvilj. ja tilallisia ..	28	9,7	19	6,6	20	7,3	67	7,8
5. Ruumiillisen työn teki- jöitä	69	23,9	68	23,5	41	14,9	178	20,8
Yhteensä	289	100	290	100	275	100	854	100

Vastaavat prosenttiluvut olivat lukuvuonna 1951—52 ryhmässä 1) 16,5 % ryhmässä 2) 18,4 %, ryhmässä 3) 42,2 %, ryhmässä 4) 5,7 % ja ryhmässä 5) 17,2 %.

V. Oppiarvot ja tutkinnot.

Annetut oppiarvot.

Kauppatieteiden maisterin arvon ovat ilman juhlallista promootiota saaneet:

Airamo, Martti Mauno, Luotonen, Eino A. A., Röppänen, Pekka, ja Salla, Ruth Kaarina.

Kauppatieteiden kandidaatin tutkinto.

Kauppatieteiden kandidaatin tutkinnon ovat kuluneen lukuvuoden aikana suorittaneet:

Ekonomi Pekka Röppänen 19. 9. 52, ekonomi Eino A. A. Luotonen 24. 10. 52, ekonomi Eila Elsa Kaarina Jägerroos 24. 10. 52, ekonomi Ruth Kaarina Salla 24. 10. 52, fil.maisteri Niilo E. Leppäkorpi 19. 12. 52, ekonomi Lasse Aarno Pelkonen 6. 2. 53, ekonomi Martti Vilho Elovaara 13. 2. 53, ekonomi Kai Armas Ossian Palmgren 13. 2. 53, ekonomi Risto Antero Lampén 20. 2. 53, ekonomi Martti Mauno Airamo 15. 5. 53, ekonomi Martti-Juha Suni 22. 5. 53 ja ekonomi Kaarina Ragnhild Lamu 29. 5. 53, kaikki arvonimityksellä clarissimus.

Pro gradu kokeen

ovat lukuvuonna 1952—1953 suorittaneet seuraavat kauppatieteiden kandidaatin tutkintoa varten opiskelevat ja ovat he tutkimuksissaan käsitelleet allamainittuja aiheita:

Kauppa- ja liikkeenhoito-opissa:

Airamo, Martti, Kontrolliperiaatteesta; Alveskoski, Heikki, Suomen teollisuuspe-
runan kaupasta ja sen organisaatiosta; Jägerroos, Eila, Suora myynti ja sen esiintymi-
nen Suomessa; Pelkonen, Lasse, Johtajaominaisuudet liikkeenjohdon kannalta; Fin-
ianen, Mauno, Kauppa-agentti vientikaupan palveluksessa; Salla, Kaarina, Kysyntä-
tuotteiden jakelutiet Suomessa; Suni, Martti, Vähittäiskaupain sijaintiin vaikuttavista
tekijöistä erityisesti Helsingin pientekstilivähittäisliikkeitä silmällä pitäen; Tuominen,
Risto, Vertailevia näkökohtia fob- ja cif-lausekkeista.

Talousmaantieteessä:

Palmgren, Kai, Tutkimuksia Mäntän paperitehtaan talousmaantieteellisestä sijain-
nista.

Kauppakemiassa ja tavaraopissa:

Hildén, Aarne, Moottoribensiini lähinnä sen valmistusta ja laatutarkastusta silmällä pitäen; *Meriluoto, Esko*, Silla ja säteri, tärkeimmät tekokuidut.

Ekonomian tutkinnon ovat 3-vuotisen kurssin perusteella lukuvuonna 1952—1953 suorittaneet:

Aaltonen, J. P., Aarnio, S. E., Ahovuori, K. O., Airaksinen, N. J., Alho, V. O., Anttila, A. J., Anttila, K., Aunola, A. A., Bister, R. E., Brade, J. A., Buddas, H. E. J., Eklund, Anja Brita, Erving, O. O., Eskelinen, J. K., Forsius, R. E., Haarti, E. J., Haka, I. K., Hakala, A. E., Hakala, Ritva Anneli, Hakala, Vilma Heleena, Hakuri, Maija-Liisa, Haltiala, K. J. J., Hankala, P. O. I., Harju, Oma Sisko Irmeli, Hartonen, Ada Iris, Heikkilä, Sirkka Tuulikki, Heikkinen, J. K., Heikkinen, P. V., Heikola, Liisa Orvokki, Heimovaara, M. K., Heine, O. O., Heinilä, E. O., Heinonen, Aune Mirjam, Helenius, A. K., Helme, E., Hiekka, Liisa Maija, Himanen, A. I., Hintsanen, V. V. P., Hoffrén, Outi Sinikka, Holmberg, Mertsi Irene, Holmström, Eila Anneli, Honkanen, A. S., Honkaniemi, Sirkka Marjatta, Hulkko, Kirsti Tellervo, Husa, J. H., Huuhtanen, A. A., Häkkänen, Hilka Laila, Ignatius, P. J., Immonen, S. J., Inkinen, T., Isosaari, K. A., Jaatinen, V. R. M., Jokinen, Ulla Inkeri, Joro, P. E., Jäntti, P., Järvenpää, V. K., Järventaus, Maila Kyllikki, Järvinen, Marja-Terttu Kyllikki, Jääskeläinen, Pirkko Outi Sinikka, Kaarlas, A. O., Kahila, K. J., Kainulainen, Maila Marjatta, Kakkonen, K. E., Kallio, P. J., Kalliola, Sirkka Johanna, Kangaspunta, V. K., Kansanen, Eeva Kaarina, Karmo, K. A. A., Kaski, E. J., Kaukiainen, Karin Matilda, Kauppi, J., Kauppinen, L. J., Kauppinen, V. K. E., Kettunen, Helvi Elina, Kilpeläinen, Hilka Birgitta, Kinnunen, Anna Loviisa, Kjørn, M. O., Kivekäs, A. T., Kivekäs, Helvi Annikki, Kivelä, E., Kivenheimo, Sirkku Sinikka, Kivioja, H. J., Koivukoski, E. E., Kolbe, B., Komsa, M. I., Korhonen, V. A. O., Korpela, J. S., Koski, E. U., Kousa, A. E., Kovakoski, T. E. A., Kunnamo, E. S., Kuronen, J. A., Köresaar, A. L., Laakso, P. I., Laaksonen, E. J., Laaksonen, P. J., Laanti, M. O., Lager, V. A., Lahermaa, T. O., Lahtinen, M. O., Laijoki, Lea Regina, Laine, Leila Onerva, Laitasalo, L. J., Lammi, A. A., Lamminmäki, A. N. A., Lampi, A. J., Lappi-Seppälä, H. J., Laristo, Ritva Raili, Latola, P. S., Latva-Kiskola, V. J., Laukkanen, Kirsti Helena, Laulajainen, Seija Sisko, Lautala, Ritva Sinikka, Lautjärvi, J. A., Lehmuskallio, R. O., Lehtonen, Raija Irmeli, Lehtonen, R. M., Lepomäki, Anja Anneli Mariitta, Liiri, Anna, Lindelöf, Baby Mariza, Linnakunnas, Seija Tuulikki, Lipponen, Eira Inkeri, Liuha, Eeva Eila Anneli, Liukkonen, Leena Marja, Luhtala, E. I., Luikko, O. E., Lystinen, Kirsti Irmeli, Löyttyniemi, H. A., Mahkonen, P. S., Makkonen, Raili Synnöve, Malmberg, Raija, Marttila, J. O., Mattinen, Helmi Pirkko Marjatta, Metsänheimo, Mirja Liisa, Mustonen, Anna-Liisa, Myllykangas, Kerttu Tellervo, Myllymäki, K. A., Mäkilaurila, Leena Marjatta, Mäkinen, Raili Sisko, Nasib, L., Nevalainen, Sinikka Kaarina, Nikkilä, Mirjami Kaarina, Nordman, O. A., Nuora, Ritva Tuulikki, Nurmela, Outi Sinikka, Näykki, L. J., Ojanen, R. H., Oksanen, T. A., Olenius, Elvi Hellevi, Olin, O. H., Oranurmi, Armi Johanna, Orava, J. Orpana, V. H. I., Paavola, M. J., Pakarinen, Vieno Lydia, Pasanen, P., Pekkanen, Aili Annikki, Pelkonen, E. O., Permanto, E. V., Piippo, Ulla Maria, Piironen, P. K., Poussa, K. V., Pulkkila, Liisa Marjatta, Pulliainen, K. J., Puolanne, Paula Anna-Liisa, Puoliväli, Irma Helena, Puro, P. J. P., Pusa, A. E., Puttonen, M. A., Pyrrö, Hilka Anna-Liisa, Rajala, J. J. P., Ramstedt, Anja Margareta, Rantamäki, M. A. A., Rasilainen, Annikki Marjatta,

Rauhala, V. E., Raulo, J. V., Rautemaa, H. E., Rautiainen, Taina Sylvi Heilimä, Rikala, H. M., Riissanen, S. J., Ritari, Sinikka Silja, Ritokangas, S. K., Ritvala, T. K., Ruokonen, I. M., Rytövuori, M. J., Räisänen, P. A., Saarinen, T. T., Salonen, H. T., Santala, J. S., Santala, Sirkka Irene, Seitola, Irja Marjatta, Selenius, Anja Mirjam, Seppänen, S. U., Simelius, Asta Inkeri, Sinisalo, Onerva Annikki, Siurua, P. J., Snellman-Junna, Sole Rakel Helena, Soinne, P. S., Solin, Tyyni Ilta, Sorri, Maija-Liisa, Sunell, Riitta Anneli, Suortti, T. Y., Säpyskä, Sinikka Mirjami, Särkisilta, M. S., Talsi, J., Tapola, Maija Tuulikki, Teerisuo, J. Y., Tenkanen, J. P. J., Tiainen, Mair, Talvikki, Tirkkonen, A. K., Tossavainen, Mirja Helena, Tuohimetsä, Maria Mielikkie Tuomina, P. E., Tuompo, O. E., Tähtinen, Y. O., Ukkonen, Helga Ilona, Uotila, Pirjo Kyllikki, Uotinen, V. O. I., Vainikka, E. T., Vainikka, Hilpi Tuulikki, Valasmo, L., Valtanen, P. A., Vasko, Eini Elisabet, Wegelius, M. E., Verho, E. O., Vesänen, A. R. J., Vihavainen, U. K., Vikström, T. E., Viljakainen, V. E., Viljanen, Aune Oili Lemmikki, Wilkki, J. A. Y., Winberg, E. A., Vitikka, Maija Riitta, Vormaa, E. J., Vähä-Kirvelä, Mirjam Ingeborg, Väisänen, Leena Mirja Maija-Liisa, Ylönen, R. K.

VI. Stipendit.

Valtion ylioppilasstipendit.

Korkeakoulussa opiskelevien lahjakkaiden, ahkerien ja vähäväraisten ylioppilaiden opintojen tukemiseksi korkeakoulu sai keväällä 1953 53 kokostipendiä määrältään 56.000 mk, 54 puolistipendiä määrältään 36.000 mk, 53 opiskeluvälinestipendiä määrältään 11.000 mk ja 20 vieraspaikkakuntalaisen lisää määrältään 14.000 mk eli yhteensä 5.775.000 mk.

Stipendilain 8 §:n edellyttämän stipendilautakunnan puheenjohtajaksi opettajaneuvosto määräsi professori *Huugo Ranisen*, varapuheenjohtajaksi professori *Pekka Heinäsen* ja kolmanneksi jäseneksi vt. professori *Henrik Virkkusen*. Kauppakorkeakoulun Ylioppilaskunta valitsi edustajikseen stipendilautakuntaan kauppat.ylioppilaat *Ilmari Saaren* ja *Matti Tapolan*.

Stipendilautakunta julisti maaliskuun 15 päivänä stipendit haettaviksi, jolloin määrääjän kuluessa niitä haki 92 II vuosikurssin ja 66 I vuosikurssin oppilasta sekä 4 kauppat.kand. tutkintoa opiskelevaa.

Kokouksessaan toukokuun 18 päivänä lautakunta päätti jakaa lukuvuoden 1953—1954 stipendit seuraavasti:

a) kokostipendin ja vieraspaikkakuntalaisen lisän saivat:

II vuosikurssin oppilaat Martti Kalervo Asumaa, Esa Kustaa Armas Hietala, Ahti Ilmari Hirvonen, Harri Uolevi Immonen, Kerttu Kaarina Kauppila, Aaro Päiviö Kettunen, Arto Aulis Koskinen, Jouko Tuomas Lehtovuori, Onni Malinen, Matti Veli Sarakontu ja Anja Armida Vänskä;

b) kokostipendin saivat:

kauppat. kand. tutkintoa lukevat Olli Nuotio ja Heikki Rautemaa, II vuosikurssin oppilaat Seppo Ensio Haatainen, Jorma Mikael Hakkarainen, Aarre Richard Holm, Paavo Kullervo Kerttula, Kaarlo Pentti Kohonen, Veikko Armas Korhonen, Veli Korpi, Brita Armi Esteri Kosonen, Ritva Kaisa Kyllönen, Erkki Veikko Johannes Laitinen, Georg Olav Harding Lindstedt, Seija Leena Mielikäinen, Pirjo Inkeri Miettinen, Mauri Kalervo Niittyjoki, Paavo Ilmari Niskanen, Sisko Sinikka Näyhö, Erkki Antti Paunonen, Mirja Anelma Poso, Reijo Kalevi Pukonen, Auvo Kalervo Ruoppa, Pekka Johannes Sillanpää, Onni Antti Olavi Tetri, Hilikka Anneli Vartiainen ja Maila Helinä Ylinen, I vuosikurssin oppilaat Arvo Aulis Allonen, Raimo Onni Johannes Hartman, Valto Pertti Hietala, Veikko Sakari Jääskeläinen, Aune Onerva Koivistoi-

nen, Erkki Juhani Kopra, Pentti Tapio Kupiainen, Eino Aarre Lindroos, Pirkko Irmeli Pajunen, Eila Hellevi Pöyhönen, Matti Raudaskoski, Paavo Ilmari Repo, Raija Helena Simonen, Veijo Matti Sääski, Erkki Antero Tölli ja Kauno Akseli Viinikka;

c) puolistipendin, vieraspaikkakuntalaisen lisän ja opiskeluvälinestipendin sai:

II vuosikurssin oppilas Harri Klaus Väinämö Melarti;

d) puolistipendin ja vieraspaikkakuntalaisen lisän saivat:

II vuosikurssin oppilaat Pentti Uolevi Mykkänen, Paavo Jaakko Pouttu, Aune Margareta Reunanen, Martti Kullervo Torkkeli ja Erik Alvar Wiik, I vuosikurssin oppilaat Ossi Osvald Havusela, Sirkka Margit Lillian Heikkilä ja Tuula Sisko Salminen;

e) puolistipendin ja opiskeluvälinestipendin saivat:

II vuosikurssin oppilaat Pertti Juhani Berg, Pirjo Sisko Jaatinen, Roine Veikko Antero Rastas, Eeva-Liisa Suomensaari, Paula Ulla Inkeri Tervala, ja Aune Kyllikki Virta, I vuosikurssin oppilaat Kyösti Tapani Heiskanen ja Mikko Erik Kiander;

f) puolistipendin saivat:

II vuosikurssin oppilaat Anja Margareta Ajo, Aarno Elias Alikoski, Maire Haapamäki, Anja Kaarina Elisabeth Hyvärinen, Osmo Sakari Inki, Seppo Sameli Jokipii, Kaj Olof Jonsson, Raimo Järvi, Erkki Antero Kautiala, Ritva Anna-Liisa Koistinen, Helga Anneli Koivisto, Lasse Kalevi Koivisto, Eeva Kaarina Kurkela, Sinikka Irmeli Laaksonen, Ari Veikko Uolevi Laine, Yrjö Herman Niskanen, Pertti Juhani Paakkanen, Arvo Johannes Paatero, Ossi Erkki Pietikäinen, Jorma Jaakko Antero Pietilä, Terttu Kaarina Rantanen, Kirsti Kyllikki Rita, Hannu Veikko Savola, Risto Lauri Uolevi Simola, Riitta-Liisa Vartio, Ossi Oskari Vuori ja Reijo Iisakki Vähätiihto, I vuosikurssin oppilaat Else Annikki Hyryläinen, Erkki Paavali Kallionpää, Ritva Sinikka Kouhi, Lassi Olavi Lappalainen, Rauha Mustonen, Irene Nykänen, Jorma Ojapelto, Risto Herman Kustaa Raunio, Ensi Pertti Jalmari Salonen ja Anja Helinä Sunkomaa;

g) opiskeluvälinestipendin saivat:

II vuosikurssin oppilaat Lauri Olavi Erkko, Kaarlo Otto Albert Favorin, Eila Inkeri Hahtela, Eero Unto Kalervo Herttola, Salme Sinikka Kaarmio, Eila Sinikka Karvonen, Raimo Henrik Korhonen, Kirsti Kaarina Laakso, Kostti Veikko Manninen, Jorma Mauri Matikainen, Erkki Einar Nyman, Lasse Volter Salonen, Eero Henrik Sarin, Virva Marita Tarmio, Hilikka Maria Tikkanen ja Raimo Ensio Virtanen, I vuosikurssin oppilaat Leila Aino Inkeri Aalto, Seppo Samuli Ahvo, Eero Veikko Artto, Sonja Maire Anneli Asikainen, Veikko Kalervo Hirvi, Kaarlo Matti Kalervo Huopaniemi, Yrjö Juhani Jousmäki, Leena Mirjami Jousila, Kalevi Karolus Kainulainen, Yrjö Ensi Kokko, Seppo Pellervo Kouhi, Veikko Kovero, Aulis Kalervo Liljeqvist, Karl Ensio Linnolahti, Irja Maija-Liisa Matilainen, Pirkko Eeva Elina Mäkelä, Riitta Heleena Nieminen, Raili Mailis Hellevi Pastell, Pasi Poju Pietikäinen, Saara Marjatta Pullinen, Pentti Kalevi Rantanen, Tapio Ruhanen, Seppo Juhani Salminen, Olli Edvin Sarin, Vilho Veikko Suojalehto, Olavi Tenhunen, Pentti Samuli Tiilikainen ja Arvo Uolevi Tuononen.

Korkeakoulun omat stipendit.

Ottaen huomioon stipendirahastojen määräykset stipendien tarkoituksesta on seuraaville korkeakoulun opettajille jaettu stipendejä:

Kauppakorkeakoulun Hallituksen käytettäviksi myöntämistä varoista Helen Goldt-wait-Väänänen, B. A. 30.000: —, prof. Pekka Heinänen 20.000: —, prof. Kaarlo Hildén 50.000: —, fil.maist. Jukka Peitso 50.000: — ja opettaja Erkki Vierikko 50.000: —;

Kauppaneuvos Osk. Huttusen rahastosta lehtori Jarl Louhija 10.000: —.

Kansallis-Osake-Pankin 40-vuotismuistorahastosta fil.tri Sakari Mattila 25.000: — ja lehtori C.-A. v. Willebrand 47.000: —;

Kauppakorkeakoulun Opettajien stipendirahastosta lehtori Reino Hakamies 5.000: — sekä

Oy. Mars Ab:n stipendirahastosta prof. Väinö Vihma 48.000: —.

Kauppakorkeakoulun entiset ja nykyiset oppilaat ovat tänä keväänä saaneet stipendejä seuraavasti:

Prof. W. Bonsdorffin rahastosta ekonomi Aarne T. Hildén 40.000: — ja ekonomi K. Palmgren 28.000: —;

Helsingin Yleisen Ravintoyhdistyksen rahastosta ylioppilas V. A. Korhonen 14.000: —;

Aleksanteri Konkosen lahjoitusrahastosta ylioppilas I. A. Häyrinen 9.000: —;

K. H. Lehtisen rahastosta ekonomi M. Jaatinen 16.000: —;

Juho Lallukan muistorahastosta ylioppilas L. O. Erkki 6.000: —;

Alfred Kordelinin stipendirahastosta ekonomi Riitta Sunell 19.000: —;

Ivar Lindforsin stipendirahastosta ylioppilaat Helena Forsberg 20.000: — ja A. A. Helne 18.000: — sekä ekonomit M. Jaatinen 16.000: —, Sirkku Kivenheimo 20.000: —, P. S. Latola 18.000: —, J. O. Marttila 50.000: — ja V. O. I. Uotinen 20.000: —;

P. A. Luostarisen stipendirahastosta ekonomit Irmeli Harju 15.000: — ja Hilpi Vainikka 15.000: —;

Gustav Pauligin stipendirahastosta ekonomit E. J. Kaski 12.000: — ja M. S. Särkisilta 20.000: —;

Pohjolan stipendirahastosta ylioppilas S. I. Santanen 4.000: —;

Kauppaneuvos Juhani Santaholman rahastosta ekonomi A. A. Aunola 5.000: —;

Oy. G. W. Sohlberg Ab:n stipendirahastosta ekonomi M. Jaatinen 13.000: —;

Suomen Yhdyspankin Riemujuhlarahastosta kauppat.maisteri S. V. Jokinen 38.000: — ja ekonomi P. A. Valtanen;

Talous-Osakekaupan stipendirahastosta ekonomi M. Jaatinen 15.000: —;

Eevi ja Eemil Tannisen Säätiön stipendirahastosta ekonomit S. Autio 50.000: — ja L. E. K. Ikonen 50.000: —;

Knut Wallinin stipendirahastosta ylioppilas A. L. Palo 3.000: — ja

Kilpiä Oy:n rahastosta ekonomit E. E. Koskivaara 30.000: —, E. J. Manninen 30.000: — ja S. J. Peltonen 30.000: —.

Kanslerin käytettävissä olevista kruunuvaroista kauppat.lis. Jaakko Honko RKr. 400: —, ekonomit Aulikki Köresaar RKr. 500: — ja Arvid Köresaar RKr. 500: —.

Palkintoina laudaturtutkielmista ovat saaneet:

Prof. W. Bonsdorffin rahastosta kauppat. maist. Martti Airamo 10.000: — ja lainopin kand. Erkki Ojala 15.000: —.

Palkintoina seminaarikirjoituksista ovat saaneet:

Oy Weilin & Göös Ab:n stipendirahastosta ylioppilaat Jorma Ervasti, Jorma Hakkarainen, Ilmo Iivonen, Jorma Kaurismäki, Hilka Kiiski, J. P. Kivenheimo, Seppo Koivumäki, Kai Koskimies, Arvi Metsämäki, Jorma Pietilä, Mauno Rinne, Matti Ritola, Seppo Santanen, Pekka Sillanpää, Unto Toppari, Martti Torkkeli, Kalevi Vartiainen ja Reijo Pukonen kukin 4.000: — sekä ekonomit Jaakko Eskeinen, Liisa Heikola, Sakari Honkanen, Mauri Komsu, Jaakko Laaksonen, Juhani Laaksonen, Heikki Löyttyniemi, Mikko Ruokonen ja Timo Suortti kukin 4.000: —;

Korkeakoulun myöntämistä varoista ylioppilaat Keijo Heinonen, A. Holm, Leena Kivi, Ritva Koistinen, V. Korhonen, K. Korhonen, A. Lamminen, Aimo Pentinsaari, Lahja Suvanto ja L. Tuompo kukin 4.000: — sekä ekonomit Veikko Kangaspunta, Erkki Kivelä, H. Lappi-Seppälä, J. Marttila, Jarmo Raulo, H. Rautemaa, M. Rytövuori ja M. Särkisilta kukin 4.000: —.

Helsingissä kesäkuun 1 p:nä 1953

Kaarlo Hildén.

**Rehtori prof. O. W. Louhivuoren
puhe Kauppakorkeakoulun lukuvuoden avajaisissa
11. 9. 1952.**

Muistosanoja kansleri Antti Tulenheimosta.

Keskiviikkona syyskuun 3 päivänä sammui Kauppakorkeakoulun ylimmän hallitusmiehen kansleri Antti Tulenheimon elämä. Kun Helsingin yliopiston kansleri Antti Tulenheimo pyydettiin keväällä 1950 perustettuun Kauppakorkeakoulun kanslerin toimeen, ei korkeakoulumme ollut hänelle vieras. Hän oli jo vuodesta 1941 ollut Helsingin kaupungin valitsemana korkeakoulumme hallituksen jäsenenä ja erittäin suurella antaumuksella ottanut osaa sen toimintaan. Mutta se ei ollut yksistään tämä seikka, joka kohdisti vaalin häneen. Yliopiston lainopillisen tiedekunnan jäsenenä, yliopiston pitkäaikaisena rehtorina ja kanslerina hänellä oli suurempi kokemus akateemisen hallinnon alalla kuin kenelläkään muulla maassamme. Lisäksi tuli ainutlaatuisen rikas elämäntyö ja elämäkokemus, minkä hän oli saavuttanut vastuunalaisissa tehtävissä mitä erilaisimmilla valtio-, yhteiskunta- ja talouselämän aloilla. Edelleen tunnettiin hänen tunnollisuutensa, tinkimätön oikeudenmukaisuutensa ja humaninen, kaikkea ymmärtävä elämäkatsomuksensa. Hänellä jos kenelläkään oli kyky ja taito luoda Kauppakorkeakoulun korkeimman viran hoitamiseksi oikeat traditiot, samalla kun hänen kaikissa piireissä nauttimansa arvovalta tulisi myös Kauppakorkeakoulun hyväksi. Niinä vähän yli kahtena vuonna, mitkä kansleri Tulenheimon oli suotu hoitaa kanslerin tointa korkeakoulussamme, hän runsain mitoin täytti häneen asetetut toiveet. Tänä aikana ovat useimmat kanslerin toimivaltaan kuuluvat asiaryhmät joutuneet ratkaistaviksi. Täten on luotu muodot, joita vastaisuudessa voidaan noudattaa. Kansleri Tulenheimo ei kuitenkaan tyytynyt vain muodollisen ratkaisuvallan käyttämiseen. Tärkeimmissä asioissa hän otti osaa myös asiain valmisteluun, esim. aikaisempia järjestyssääntöjä ja myöhemmin perussääntöjä laadittaessa. Vielä sairastuoteellaan, sen jälkeen kuin hänen

oli jätettävä muut tehtävänsä, hän tiiviisti seurasi Kauppakorkeakoulun toimintaa ja joutui hän tänä kesänä käsittelemään mm. kaksi erittäin paljotöistä ja laajakantoista asiaa, niiden joukossa korkeakoulun uudet järjestyssäännöt, jotka hän vahvisti viime elokuun 1 päivänä.

Kauppakorkeakoululla on syytä syvään kiittolisuuteen ensimmäiselle kanslerilleen. Mutta me emme kiitä kansleri Tulenheimoa vain siitä, mitä hän teki välittömästi korkeakoulullemme. Me kunnioitamme hänessä suuren isänmaallisen työn suorittajaa ja jaloa ihmistä. Pulvis et umbra sumus — vain tomua ja varjo me olemme. Mutta sellainen elämä ja elämäntyö kuin kansleri Tulenheimon kantaa hedelmää kaukaisiin aikoihin.

Nouskaamme ja omistakaamme kiitolliset ajatuksemme hänen muistolleen.

Uusi opetusohjelma.

Toivotan Kauppakorkeakoulun opettajat ja oppilaat tervetulleiksi uuden lukuvuoden työhön. Samalla kiitän teitä, arvoisat vieraamme, jotka olette saapuneet läsnäolollanne lukuvuotemme avausta kunnioittamaan. Vakinaisessa opettajakunnassa on tapahtunut tärkeä lisäys sen kautta, että kauppaoikeuden toinen professorinvirka on saatu täyteen ja kansleri on nimittänyt siihen apulaisprofessorin lakitohtori Väinö Vihman. Oppilaiden lisääntyminen ja muutokset opetusohjelmassa ovat tehneet myös uusien ylimääräisten opettajain ottamisen eräisiin aineisiin tarpeelliseksi, ja piakkoin voitaneen täyttää eräitä avoinna olevia vakinaisen opettajan virkoja. Toivon, että uudet opettajamme tulevat viihtymään korkeakoulussamme ja osaltaan myötävaikuttamaan sen hyvän ja solidaarisen hengen säilymiseen opettajakunnassa, mikä sille tähän saakka on ollut tunnusomaista. Korkeakoulumme opetuksessa heidän mukanaolonsa merkitsee lisätehostusta.

Nyt alkava lukuvuosi on eräänlaisena käännekohtana korkeakoulumme sisäisessä kehityksessä. Uusi toimitalomme on tuonut mukanaan, paitsi että voidaan ottaa entistä enemmän oppilaita, myös että opetus voidaan järjestää entistä tarkoituksenmukaisemmaksi. Tämä tavoite on ollut uutta taloamme suunniteltaessa ja rakennettaessa yhtä tärkeä kuin äsken mainittu. Kauan kaivattu muutos opetusohjelmaan onkin vihdoin saatu toteutetuksi ja kanslerin vahvistamissa järjestyssäännöissä saanut yleisen ilmaisunsa, samalla kun opettajaneuvosto on sen mukaisesti laatinut yksityiskohtaisemman opetusohjelman. Kun, niinkuin lukuvuoden 1951—52 vuosikertomuksessa mainitaan, myös valtiiovallan kanssa on päästy yksimielisyyteen siitä riippuvista

kysymyksistä, voidaan tänä syksynä lähteä taipaleelle monessa suhteessa uusin muodoin. Osittain on tehtyihin muutoksiin ollut syynä myös se, että tähän asti voimassa olleet järjestysäännöt ovat eräissä yksityiskohdissaan olleet epätarkoituksenmukaiset. Sitä osoittane mm. se, että viime keväänä sai päästötodistuksen vain 35 % niistä oppilaista, joiden olisi ollut se saatava, jos olisivat määrääjässä luvuitaan selviytyneet.

Opetuksen teho jossakin oppilaitoksessa riippuu pääasiallisesti niistä opettajavoimista, mitä laitoksella on käytettävänä. Tällöin on tärkeätä, että opettajakunta on opillisesti ja kasvattajana korkealla tasolla, mutta merkityksetöntä ei suinkaan ole myöskään se, että opettajavoimia on riittävästi suhteessa oppilaiden lukuun. Vain siten käy persoonallisempi ote oppilaisiin mahdolliseksi. Tähän asti on korkeakoulussamme ollut opettajavoimia liian vähän. Eilissä avajaispuheessaan Helsingin yliopiston rehtori valittaa, että yliopistossa on vain yksi professori 75 ylioppilasta kohti. Kauppakorkeakoulussa on yksi professori 125 opiskelijaa kohti. Uusien suunnitelmien mukaan opettajavoimia tullaan lisäämään.

Niitä on kuitenkin yleensä vaikea saada nykyisissä oloissa. Sen vuoksi on uusissa suunnitelmissa pantu erikoista painoa sille, ettei käytetä ylikvalifioitua opettajistoa, vaan vaatimukset opettajien kompetenssiin nähden asetetaan sen mukaan kuin annettava opetus vaatii. Samalla kun professorin, apulaisprofessorin, lehtorin, yksityisdosentin, varsinaisten ja ylimääräisten opettajain virat säilytetään ja professorien ja lehtorien virkoja lisätään, on uuteen opetusohjelmaan otettu vakinaisen dosentin ja assistentin virkoja. Yksityisdosentin toimi sivutoimena säilytetään samassa muodossa kuin se on pohjoismaisissa yliopistoissa yleensä. Mutta vakinainen dosentti, jolta vaaditaan dosentin pätevyys, kuuluu varsinaiseen opetusta antavaan ja tutkintoja suorittavaan opettajakuntaan, jonka tehtävät ja opetusvelvollisuus ovat samat kuin professorin. Kun yksityisdosentille dosentintoini on vain jonkinmoinen arvovaltaporras ylöspäin, mutta taloudellisesti, ellei hänellä ole stipendi- tai muita tuloja, vallan riittämätön toimentuloon, vakinaisen dosentin palkkaus on järjestettävä niin, että hänellä on virastaan toimeentulo samalla kun hän voi tieteellistä työtä suorittaa ja taloudellisesti turvattuna valmistua professorinvirkaan aineessaan. Yhtenä tavoitteena uudenluontoisen viran järjestämisellä onkin saada Kauppakorkeakoulussa edustettuihin aineisiin päteviä professorinviran hakijoita, joista meillä niinkuin pohjoismaisissa kauppakorkeakouluissa yleensä on ollut suuri puute.

Assistenttiopettajien hoidettavaksi voidaan siirtää osa alkeisope-

tuksesta. Kun opetustoimen hoitaminen assistentille merkitsee valmistumista ylempiin opettajanvirkoihin, mutta samalla myös hyvin huomattavaa lisäansiota muita virkoja ja toimia haettaessa, on toiveita siitä, että vähitellen saadaan päteviä assistentteja kandidaatin-tutkinnon suorittaneista, ehkä lahjakkaista ekonomeistakin.

Siirrymme sitten itse opetukseen.

Opetus.

Meidän Kauppakorkeakoulumme tehtävä on kahtalainen, toisaalta vapaalla tieteellisellä tutkimus- ja opetustyöllä edistää aineellista ja henkistä viljelyä ja toisaalta kehittää maan nuorisoa kykeneväksi talouselämän palvelukseen. Monet näyttävät olevan siinä uskossa, että nämä tehtävät muodostuvat käytännössä toistensa vastakohtiksi, joten korkeakoulun sen vuoksi on muka valittava, kumpaa linjaa se kulkee. Kuitenkin kaikki yliopistot ja korkeakoulut, olipa niiden pyrkimys kuinka tieteellinen tahansa, joutuvat valmistamaan suurimman osan oppilaistaan käytännön palvelukseen, papeiksi, tuomareiksi, koulunopettajiksi tai muiksi virkamiehiksi. Vain harvat korkeakoulujen kasvatteista jäävät elämäntehtävänä tiedettä viljelemään. Mutta yliopistot ja korkeakoulut eroavat muista oppilaitoksista siinä, että samalla kun ne ovat tutkimuksen tyyssijoja, ne antavat oppilailleen käytäntöäkin varten tieteen aseet, tieteelliset aseet, kun taas muut oppilaitokset, lukuunottamatta alkeiskouluja, joiden tarkoituksena on vain yleisen sivistyspohjan luominen, pyrkivät kuten kauppakoulut, teollisuuskoulut ja -opistot, antamaan lähinnä välittömästi käytäntöön kohdistuvaa opetusta.

Jos me käsitämme tieteen systemaattiseksi pyrkimykseksi uuteen totuuteen, niin näemme korkeakoulujen tehtävän siis siinä, että niissä opetus on järjestettävä silmällä pitäen sitä, ettei niistä päässyt oppilas, niinkuin alemmissa ammattiin valmistavissa opistoissa, vain sokeasti seuraa annettuja neuvoja, vaan on henkilö, joka saamansa opetuksen nojassa kykenee itse luomaan uutta, jota ei hän ole muilta oppinut tai jota muut eivät ehkä ole ennen tehneetkään. Toisin sanoen tieteelliset aseet merkitsevät itsenäisen persoonallisuuden henkisiä välineitä, joilla hän kykenee omin voimin selviytymään ammatissaan missä tilanteessa tahansa, odottamattomissakin ja hänelle ja ehkä kaikille muillekin etukäteen tuntemattomissa. Varsinaisen tiedemiehen tehtävänä on luoda uutta koko maailman tietämykselle. Tieteellisin asein varustettu käytännön mies ei pyri tähän, hän käyttää asevarastoaan yleensä käytännöllisiä tuloksia saavuttaakseen ja omaksi hyödykseen, mutta sen kautta myös yhteiskunnan hyödyksi.

Jospa ehkä vähän itsekukin, niin ennen muuta itsenäinen liikemies, mutta myös muu vastuunalaisella paikalla liike-elämässä toimiva, kaipaa tieteen ja ajatuksen aseita, koska hän alati joutuu uusien problemien eteen, jotka vaativat myös teoreettista ratkaisua, eivät vain omaan välittömään ja suppeaan kokemukseen perustuvaa. Nykyoloissa jokaiselta vastuunalaiselta liikemieheltä vaaditaan, niin paradoksaaliselta kuin se ensi näkemältä tuntuukin, että hän on teoreetikko.

Erotukseksi kauppaopistojen ja kauppakoulujen tehtävästä kauppa-korkeakoulun tehtävänä on siis kasvattaa korkeamman asteen teoreetikkoja talouselämälle, joskaan kauppakoulut ja -opistot eivät nekään voi välttää kaikkia teorian opettamista, jopa opettavat sitä paljonkin. Näinä päivinä sanomalehdissä olleen uutisen mukaan erään kauppaopiston johtaja on valittanut, että kauppaoppilaitosten opetusohjelma on tähän saakka ollut liian teoreettinen. Hän lienee siinä oikeassa, että alempien kauppaoppilaitosten samoin kuin muiden varsinaisten ammattikoulujen päätehtävä on takoa oppilaiden muistiin yksityiskohtaista taitoa, niin paljon kuin sitä nyt koulussa voidaan antaa, siis antaa *valmiita aseita*, kun korkeakoulujen tehtävänä on kasvattaa oppilait *itse luomaan tarvitsemansa aseet* ja aseet niille, jotka heidän johdollaan ehkäpä alemmasta oppilaitoksesta päässeinä joutuvat työskentelemään.

Tässä ja juuri tässä suhteessa vallitsee maamme liikemieskunnan suuressa osassa ja ei vähimmin nuorissa opiskelijoissa väärinkäsityksiä. Emme me voi Kauppakorkeakoulussa valmistaa ekonomeja, emme kandidaatteja emmekä tohtoreita, jotka jouduttuaan jonkin erikoisliikkeen palvelukseen, olisivat heti joka suhteessa valmiita ammattimiehiä juuri sillä alalla, jolla liike toimii. Vasta erikoiskoulutus ja erikoiskokemus asianomaisessa liikkeessä suorittaa sen viimeistelyn, joka on tarpeen kullakin erikoisalalla. Yleisoppilaitos luo vain pohjan tälle, mutta pohjan, joka pitää eikä riipu sattumasta ja konjunktoureista, jos asianomainen on oppiaikansa oikein käyttänyt. Sen pohjan varassa myös paljoa pikemmin perehtyy erikoisalaansa kuin ilman sitä. Ja tällöin osaa yleisen ja johtopäätösten tekemisen taidon ja jäljellä on vain erikoistuminen. Ilman koulutusta vasta vahingot ja vastoinkäymiset opettaisivat sen, minkä oppilaitos valmiina antaa. Olen jo aikaisemmin julkisissa puheissani tämän saman sanonut. Mutta kun meille kauppa-korkeakoulujen opettajille yhä uudelleen toistetaan, että meiltä pääsevät ekonomit heti alkuun vaativat melkoista palkkaa, vaikka eivät osaa sitä ammattia, mihin joutuvat, olen tahtonut toistaa nämä ajatukset. Niiden mainitsemiseen on ehkä syytä juuri tässä yhteydessä senkin takia, että ne on täytyneet pitää taustana, kun uutta opetusohjelmaa on valmistettu.

Tällöin on ensiksikin lähdetty siitä, että ekonomin tutkinnon oppimäärä on sikäli yhdenmukaistettu, että kirjeenvaihtaja- ja kielilinja on poistettu ja opiskelu tapahtuu yhdellä linjalla. Kirjeenvaihtaja- ja kielilinjalla opiskelevat tahtoivat valita pelkästään käytännöllisiä aineita laiminlyömällä liiaksi yleistaloudelliset opinnot, minkä vuoksi muutamiin heistä voi vaivoin soveltaa niitä arvosteluperusteita, joita ekonomin nimeä kantavaan on sovellettava. Uuden opinto-ohjelman mukaan kaikilta ekonomeilta vaaditaan arvosana keskeisissä taloudellisissa aineissa: kansantaloustieteessä ja finanssiopissa, kauppa- ja liikkeenhoito-opissa, liikelaskentaopissa ja kauppaoikeudessa. Edelleen vaaditaan kaikilta, jotka eivät kolmeen valinnaiseen lisäaineeseen sisällyttä talousmatematiikkaa, tilastotiedettä, kauppakemiaa ja tavaraoppia sekä talousmaantiedettä, lyhyt esikurssi niissä. Varsinaisia tutkintoaineita ekonomin tutkintoon kuuluu 8, joista siis neljä ensin mainittua ja yksi vieras kieli ovat pakollisia ja muut 3 valinnaisia. Tietenkin on sallittua ottaa lisäarvosanoja valinnaisissa aineissa, nim. valtio- ja yhteiskuntaopissa, taloushistoriassa, myynti- ja mainosopissa ja viidessä lisäkielessä yhden pakollisen kielen lisäksi. Edelleen annetaan opetusta suomenkielisessä kauppakirjeenvaihdossa sekä pika- ja konekirjoituksessa.

Vaikka ekonomin tutkintoon siis sisältyy joukko pakollisia aineita, on oppilailla suuri vapaus suunnata pääopiskelunsa niille aloille, joita he uskovat enin tarvitsevänsä tulevassa toiminnassaan. Tätä helpottaa se, että peruskurssi on kokonaan poistettu ja oppilas voi, valitsemalla pitkän kurssin haluamissaan neljässä aineessa, päästä heti kolmeksi vuodeksi opiskelemaan näitä hänelle tärkeitä aineita. Lyhyen kurssin aineet samoin kuin esikurssi liittyvät täten vain täydentävinä hänen pääopiskeluunsa. Voidaan tietenkin sanoa, että pitkä kurssi neljässä aineessa saattaa ehkäistä perinpohjaista syventymistä yhteen aineeseen, mikä monessa suhteessa olisi toivottavaa. On kuitenkin otettava huomioon, että useat aineet Kauppakorkeakoulussa ovat varsin lähellä toisiaan ja täydentävät toisiaan. Niinpä oma kokemukseni on, että kansantaloustiedettä ei voi opettaa olematta jossain määrin perillä liiketaloustieteestä ja kauppaoikeudesta ja seuraamatta jatkuvasti liike-elämän kehitystä ja taloudellista lainsäädäntöä. Samalla muutokset valtion ja yhteiskunnan rakenteen kehityksessä ovat välttämättä huomioonotettavat. Ja ilman tilastoa ei talouselämässä nykyisin selvitä alkuunkaan. Tavarain alkuperä ja tuntemus on kaupan alalla toimiville tärkeitä. Täten meillä ekonomin tutkinto muodostaa ytimeltään yhden kokonaisuuden ja kysymys on vain siitä, mille osalle siitä panee pääpainon. Liikealalla johtavaan asemaan tai hallinnollisille aloille aikova

pane opinnoissaan painoa yleistiedoille, valtio- ja yhteiskuntaopille, kansantaloustieteelle ja kauppaoikeudelle, kauppiaksi antautuva kauppa- ja liikkeenhoito-opille, liikelaskennalle, talousmaantieteelle sekä tavaraopille, konttorialalle aikova nimenomaan liikelaskennalle, finanssiopille ja kauppaoikeudelle, jos hän tällä alalla pyrkii konttoripäällikön asemaan, toiset taas kielille jne. Teolliselle alalle antautuvalle ovat eräissä tapauksissa hyvät tiedot kemiassa kaupallisten tietojen lisäksi tarpeelliset, samoin kuin eräillä kaupan aloilla. Kaikkeen tähän tarjoaa uusi opinto-ohjelmamme entistä paremmat mahdollisuudet, kun pääaineisiin päästään käsiksi jo heti opintokauden alussa ja niihin syventymiseen on aikaa vähintään kolme vuotta. Sillä itse opiskeluaikakaan ei enää ole rajoitettu, ainoastaan se aika, jonka kuluessa tentit on suoritettava ja sekin on nyt kaksi vuotta, kun se aikaisemmin oli vain yksi. Oppilaasta itsestään jää riippumaan, tahtooko hän täten tarjottuja mahdollisuuksia syvällisiin opintoihin käyttää.

Kaiken tietäminen nykyoloissa on mahdottomuus, mutta syventyminen perinpohjaisesti yhteen aineeseen opettaa johdonmukaiseen ajatteluun muullakin alalla, synteisien tekoon kaikessa ja valitsemaan tietopiirin siten, että muu tukee pääasiaa. Kehoittaisin sen vuoksi teitä, uudet oppilaat, tarkoin harkitsemaan, mihin elämässä tähtäätte ja sen mukaisesti syventymään yhteen aineeseen vieläpä enemmän kuin korkeakoulu vaatiikaan ja suorittamaan muut tutkintonne ikäänkuin sitä tukemaan. Se ei merkitse yksipuolistumista, se merkitsee, että te opitte syvällisesti harkitsemaan asioita ja teidän on helpompi esim. muuttaa alaa, jos olette toimialastanne aluksi erehtyneet. Mutta samalla se kasvattaa teissä sitä, mikä sittenkin on kaiken yläpuolella, ihmistä, persoonallisuutta.

Mitä yleistä edellä olen ekonomin tutkinnon suhteen sanonut, koskee myös opintoja kauppatieteiden kandidaatiksi, lisensiaatiksi ja tohtoriksi, joiden suhteen opetusohjelmassa ei ole suurempia muutoksia tapahtunut, lukuunottamatta sitä, että kandidaatin tutkinnon aineiden lukumäärä on korotettu kolmesta neljään, koska, kuten edellä olen sanonut, Kauppakorkeakoulussa useat aineet tukevat toisiaan ja ekonomin tutkinnon pitkä kurssi käy approbaturista kandidaatin tutkinnossa.

Tässä sanottu saattaa ehkä joistakin liikemiehistä, jotka pikku liikkeissä aamusta iltaan ahertavat pelkästään teknillisissä tehtävissä, tuntua pelottavan teoreettiselta. Suurliikkeissä työskentelevistä se tuskin on sitä. Ne tieteet, jotka ovat Kauppakorkeakoulussa edustettuina, ovat jo olemukseltaan, matematiikkaa lukuunottamatta, reaalityhteitä ja käyttäkäsemme vähän suppeampaa sanontaa, kokemustieteitä. Ja matematiikkakin on kauppatieteiden matematiikkaa. Tämä merkitsee sitä,

että teoria näissä tieteissä perustuu kokemukseen. Se merkitsee samalla, että se yleiskokemus, mihin ne perustavat oppinsa, kelpaa yleiseksi ohjeeksi käytännössä. Se merkitsee myös, että näiden tieteiden opetuksessa joudutaan, mikäli opettaja on tehtävänsä tasalla ja hänellä on kyky tehdä tieteestään elämänläheinen, antamaan suoranaisia käytännöllisiä neuvoja, mutta antamaan ne sillä tavoin että näistä neuvoista oppilas pystyy johtamaan menettelytapoja niitäkin tapauksia varten, joita opetuksessa ei ehkä ole tultu maininneeksi, koska tuhatvivahteisessa elämässä tapahtuu niin paljon, ettei koko pitkä elämä riitä jokaista yksityistapausta ennakoimaan. Kun siis ammattikoulu antaa teknillisen kätevyuden, mutta sen oppilaiden edellytetään toimivan johdon alaisina, korkeakoulun on annettava kyky johtaa ja samalla myös joukko yksityiskohtaista kokemusta ja tietoa, mikä tätä varten ja muutoinkin elämäntehtävässä on tarpeellista. Veisi liian pitkälle tässä luetella kaikkea sellaista eri tieteiden alalta. Mainittakoon vain kansantalouspolitiikka ja verotusoppi, lainkäyttö, liikeorganisaatio ja usanssit, liikelaskenta ja siinä kirjanpito, tavarain saantilähteet, tavarantuntemus ja sen analyysit, matematiikka ja tilastojen teko, vakuutusoppi, myynti- ja mainosoppi ym. Lisäksi Kauppakorkeakoulun ohjelmaan kuuluu aineita, joiden perustarkoituksin oppiaineina on välittömästi käytännöllinen, esim. kotimainen kauppakirjeenvaihto, kuusi vierasta kieltä sekä pika- ja konekirjoitus.

Nykyinen kehityssuunta ja vapaus.

Minä olen nyt puhunut, käyttäkseni päivän iskusanana, lähiohjelmasta eli lyhyen tähtäimen ohjelmasta. Te ylioppilaat olette pitkän tähtäimen ohjelman tavallaan valinneet, toiminnan taloudellisella alalla ja nimenomaan liikealalla, mikäli ette jää tiedettä näillä aloilla palvelemaan. Kummassakin tapauksessa tulee teidän toimintanne ja koko elämänne kytkeytymään siihen tulevaisuuteen, mikä kansaamme odottaa ja se taas tulee liittymään siihen maailmanhistorialliseen tapahtumasarjaan, mikä ihmiskunnalla on edessään. Millainen tämä tulevaisuus on oleva, sitä me emme luonnollisesti yksityiskohdissaan tiedä. Mutta on jo monta, jotka ovat näkevinään sen yleiset suuntaviivat ja mikäli kuuluvat, niinkuin minä, vanhempaan polveen, pelkäävät lastensa ja jälkeentuleviensa puolesta.

Olen näissä avajaispuheissani aikaisemminkin koettanut nykyisen kehityksen kulkua valaista. Olen katsellut sitä valtiolliselta, taloudelliselta, teknilliseltä ja viime vuonna kulttuurin kannalta. Niistä, jotka ovat vaivautuneet näitä puheitani kuulemaan tai lukemaan, saattaa tuntua tarpeettomalta palaaminen yhä uudelleen samaan asiaan. Minä

näen kuitenkin siinä ihmiskunnan tärkeimmän probleemin enkä voi sitä nytkään sivuuttaa, semminkin kun osa kuulijoista on uusia. Tämä probleemi tarjoaa sitä paitsi lukemattomia näkökohtia, kun sitä eri puolilta tarkastelee. Koetan sitä tällä kertaa tarkastella mielestäni tärkeimmästä näkökohdasta.

Kun minä 1890 tulin kouluun ja olin valmistavan koulun toisella luokalla, saatiin koulukaupunkiin ensimmäinen polkupyörä, sellainen korkealla etu- ja pienellä takapyörällä varustettu. Lyseon keskiluokilla ollessani saatiin sähkövalo. Vähitellen alettiin nähdä kaduilla autojakin; gramofonia kuultiin vain markkinoilla ja se maksoi 10 penniä laululta. Olin ollut maisterina jo 3 vuotta, kun eräät ulkomaalaiset ensi kerran lensivät täällä ja pääsivätkin vaivoin Kaisaniemen rannalta Eläintarhaan monasti turhaan yritettyään. Radio ja muut sellaiset kuuluvat vasta vanhemman ikäni uutuuksiin.

Yhden miespolven aikana on ihmiskunta saanut elämänmukavuuksia, joista minun lapsuudessani ja nuoruudessani ei ollut aavistustakaan. Samalla on, huolimatta väkiluvun suuresta lisäyksestä, elintaso vallan tavattomasti noussut, ja ennen muuta, kun vielä 60 vuotta sitten vain muutamat voivat nauttia kaikista silloisen ajan tarjoamista elämänmukavuuksista, nykyisen ajan mukavuudet ovat tarjona suurin piirtein katsoen kaikille. Joka ei itse voi niitä hankkia, sille ne tarjoaa valtio ja yhteiskunta. Erotus yhteiskuntaluokkien kulutustasossa on tavattomasti pienentynyt. En suinkaan tahdo väittää, että olot tässä suhteessa olisivat nytkään ideaaliset, mutta ovat ne vallan toiset kuin 60 vuotta sitten.

Mutta tuntevatko ihmiset itsensä onnellisemmiksi kuin 1800-luvun lopulla? Ekonometrikot laskevat matemaattisesti onnellisuuden »funktion». Minä puhun muistamaani ja tuntamaani. Vaikka lapsuudenkodissani, niinkuin niin monessa muussa, jokapäiväinen leipä usein oli ahtaalla, tunsimme me, mihin varallisuusluokkaan kuuluimmekaan, että olimme vapaita ihmisiä ja kukin sai elää sen mukaan kuin itse kykeni ilman että yhteiskunta valvoi ihmisen olemista ja elämistä. Tosinhan oli vapautta rajoittavia lakeja, mutta ne kohdistuivat etupäässä väärintekijöihin. Muut tällaiset lait säätelivät elämänjärjestystä niin laajoissa puitteissa, ettei pakkoa tunnettu. Niinpä paloviinaa sai ostaa vain vähintään 2 litran erissä ja pienempiä eräiä vain lämpimän ja ravitsevan ruoan kanssa, mutta siihenpä henkilölliset kulutusrajoitukset oikeastaan supistuivatkin. Verot olivat vallan mitättömät eivätkä tuntuneet enempää rikkaan kuin köyhänkään taloudessa. Elettiin maassamme niitä aikoja, jotka 1868 ja 1879 elinkeinovapauslait olivat tuoneet mukanaan. Valtiollinen sorto ei ollut vielä alkanut ja vaikka kielikysy-

myksessä jo hieman kahistiin, runebergilainen isänmaallinen henki hallitsi ns. ylä- ja keskiluokkaa molemmissa kieliryhmissä ja lojaalisuus esivallan käskyille ja kristillinen elämänjärjestys olivat koko kansalle itsestään selvä elämänohje.

Näin oli asianlaita Suomessa. Mutta niin oli laita muussa maailmassakin. Teoksessaan »The Road to Serfdom» (Orjuuden tie) Lontoon taloudellisen yliopiston professori F. A. Hayek useasti viittaa näihin aikoihin ja näyttää olevan sitä mieltä, että me ihmiset itse olemme syypäitä siihen, että nyt olemme tästä vapauden ajasta siirtymässä orjuuteen ja että meistä myös sen vuoksi riippuu, pääsemmekö takaisin vapaampiin ja onnellisempiin oloihin. Samaan kannan omaksumaan näyttää taipuvan Röpke, jonka teoksia meilläkin tunnetaan, ja saksalaissyntyinen Josephy ruotsinkielisessä teoksessaan »Rätt och makt i samhällslivet» .Spengler, Mumford ja useat muut ovat huomattavasti pessimistisempiä, joskin viimeksi mainittu esittää jonkinmoista lievästi sosialistista järjestelmää, niinkuin Schumpeter viimeisessä teoksessaan, maailmankriisin voittamiseksi.

Minä puolestani luulisin, että asia on paljon monimutkaisempi, koska nykytilanne ei suinkaan ole ihmistahdon vapaasti aikaansaama, vaan historiallisen kehityksen tulos, johon tahtominen ei ole olennaisesti vaikuttanut. En kuitenkaan voi tässä syventyä tähän laajaan kysymykseen.

Useat kulttuurikriitikot ja heidän joukossaan nimenomaan vanhemmanaikaiset kansantaloustieteen edustajat käsittävät vapaudella sitä, että sosialistisista kokeiluista ja kollektivistisesta ajatustavasta päästään irtaantumaan ja indiviidi nostetaan jälleen arvoonsa. Mutta samalla sosialistit ja kommunistit puhuvat myös vapaudesta ja tavoittelevat sitä juuri kollektivistisen talousjärjestelmän kautta. Svaboda, sehän merkitsee vapautta. Vapaan kilpailun puolustajat yhtyvät kartelleihin ja trusteihin, samalla kun pienemmät kauppiaat ja liikemiehet vaativat valtiota rajoittamaan vapaata kilpailua, mutta samalla elinkeinovapautta siten, että vain määrätyn opin käyneet tai tietyn omaisuuden omistajat saavat sillä tai tällä alalla ryhtyä liikettä harjoittamaan. Vapaus on siten sangen monimerkityksinen sana ja monisärmäinen käsite. Mutta se ei ole sitä vain tässä mielessä.

Voimme jättää sikseen deterministien ja indeterministien, tahdon vapauden kieltäjien ja sen hyväksyjien välisen ristiriidan perustekijät. Saatettaneen kuitenkin yhtyä filosofi Friedrich Paulseniin, kun hän lausuu, että tahdon vapaus on erilainen eri ihmisillä riippuen pääasiassa siitä, missä määrin järjellinen harkintakyky hänessä on kehittynyt, ts. missä määrin hän tahdollaansa osaa ohjata elämäänsä asettamaansa pää-

määrää kohden. Tahdon vapaus on siis ainakin suurelta osalta hankittu ominaisuus ja sitä voidaan sen vuoksi kasvattaa ja kehittää. Tässä kuitenkin yksilöllinen luonne vaikuttaa tulokseen ja kollektiivisesti katsoen eri kansoilla on tahdonvoima suurempi, kun taas toisilla tunne, vaistoelämä on vallitsevampi. Paulsen huomauttaa, että samoin kuin viettien vallitsema ihminen on raaka ja vastenmielinen, on luonnon täydellisessä alistumisessa tahdon valtaan jotakin hirvittävää ja pelottavaa. »Kukaan ei voi olla rakastettava ilman heikkouksia.»

Minä luulen, että meidän on täältä saakka, ihmislunnon perusominaisuuksista, vieläpä sellaisista, joista tieteessä ollaan eri mieltä, etsittävä alkusyy nykyiseen kehitykseen, jopa historiallisiin kehitysvaiheisiin yleensä. Jos kerran meidän tahtoelämämme on kasvatettava ja se merkitsee valtaa viettielämän ja alitajuksen yli, ja kun kerran on mahdotonta, että tahdon ja harkintakyvyn kehitys tapahtuisi tasaisesti ihmiskunnassa, kansakunnassa tai edes sen pienemmissä ryhmissä, koska ulkonaiset ja yksilölliset olosuhteet ovat niin erilaiset, vie väestön lisääntymisen aiheuttama ihmiskohtalojen yhteenkietyminen välttämättömästi ristiriitoihin.

Gottl-Ottlilienfeld on selittänyt koko yhteiskunnan synnyn siten, että ihmislunnon kaksi perusominaisuutta, joista hän käyttää nimityksiä *Lebenseintracht*, sopuun ja yhtenäisyyteen vievä, ja *Lebenszwie-tracht*, erilleen repivä, johtavat välttämättömyydellä valtaan, joka ne sovittaa. Minusta hän on lähtenyt puolitiestä. Meidän siis on mentävä syvemmälle ihmislunnon pohja-aineksiin ja löydettävä sieltä selvitys, tahtoelämän ja viettielämän piiristä.

Kuinka paljon verta onkaan vuotanut, ennenkuin järki ja sen kasvattama tahto on useimmissa sivistyskansoissa kehittynyt siihen, että henkilökohtainen koskemattomuus on tullut taatuksi ja jonkinmoinen oikeusjärjestys saatu aikaan. Muistettakoon vain perhe- ja heimosotien aikaa.

Ja kuinka paljon viatonta verta tuleekaan vuotamaan, ennenkuin kansojen välinen koskemattomuus tulee taatuksi ja kansainvälinen oikeusjärjestys saadaan aikaan, huolimatta rauhanapostoleista ja kansainliitoista.

Mutta me olemme kansallisestikin useissa maissa keskellä kehitystä *taloudelliseen* riippuvaisuuteen ja orjuuteen, ja *taloudellinen oikeusjärjestys* kansallisessa mielessä on vielä haaveilijain varassa. Sillähän on kokeiltu: Neuvostoliitossa, Saksassa ja Italiassa, kussakin oman reseptin mukaisesti. Vapaus on ollut tunnuksena kaikkialla. Tulokset me tunnemme. Kansainvälisesti se on vielä kauempana.

Ja vaikka nämä kokeilut tuomitaan niin, että Hayek uskoo englan-

tilaisten kauhistuvan suunnitelmataloutta jo sillä, että hän mainitsee Hitlerin nimen, talouden suunnittelu yhdestä paikasta tapahtuvaksi on kaikkialla käynnissä, niin meilläkin. Me olemme luisuneet siihen ikäänkuin itsestään. Eikä vaarallisinta olekaan tässä kehityksessä sosialismi ja sen ideat, koska sosialismi esiintyy selvänä puolueena, uskonlahkona. Vaarallisinta vapaudelle on se yleinen kollektiivinen ajattelu, joka kaikkialla on saanut vallan ja mukautuu suunniteltuun johdettuun talouteen. Sitä vastaan myös Hayek oikeastaan peistänsä taittaa, vaikka hän sen kohdistaa lähinnä sosialismia ja sosialisteja kohtaan.

Sillä meidän ei tarvitse epäillä sitä, että järkevät sosialistitkin vapauden nimissä ohjelmiaan laativat. Niinpä Ruotsin työväenliikkeen sodanjälkeisessä ohjelmassa sanotaan: Taloudellinen suunnittelu on vain yksi ihmisen keksimiskyvyn tuottamista *teknillisistä välineistä*. Kuten kaikkea tekniikkaa voidaan sitä käyttää ihmisen ja hänen työnsä tuhoamiseksi yhtä hyvin kuin niiden rakentamiseksi. Sosiaalidemokratia tahtoo koota kansalaiset hallitsemaan tekniikkaa, ei sen hallittaviksi. Taloudellisen suunnitelmallisuuden tulee olla vapautumisen, ei sarron suunnittelua». Vapaus on siis a ja o Ruotsin sosialistienkin suunnitelmataloudessa ja vaatii johtajien tunnustusta, että joukot saataisiin lippujen alle.

Tämähan olisi kaikki kaunista ja järkevää ja siitähän läksivät myös Hitler ja Mussolini. Mutta ihmisten erilaisuuden takia, koska kansan enemmistössä vietit olivat voimakkaammat kuin tahto alistua suunnitelmiin, johtivat henkilökohtaiseen diktatuuriin.

Ja tässä tulemmekin asian varsinaiseen ytimeen. Ns. suunnitelmataloudessa, joka riippuu kussakin maassa lainsäätäjän vallasta, olipa tämä lainsäätävä diktaattori tai demokraattinen eduskunta, ja olipa suurin osa taloudesta sosialisoitu tai ei, taloussubjekti ei koskaan voi itse suunnitella toimintaansa niiden järkkymättömien taloudellisten lakien mukaisesti, jotka kilpailu luo ja jotka hän etukäteen tuntee. Suunnitelmataloudessa taloudelliset lait pannaan mahtikäskyllä viralta. Ja niitä lakeja, jotka pannaan taloudellisten sijaan, muutellaan lainsäätäjän kulloisenkin mielihalun mukaan, jolloin valtion suunnitelma rikkoo yksilön suunnitelmat. Tosin eräät taloudelliset lait ovat niin järkkymättömiä, että ne missä talousmuodossa tahansa pyrkivät pitämään paikkansa, niinkuin esim. amerikkalainen Blodgett on laajasti todistellut. Mutta tämä vain lisää sitä sekaannusta, mikä suunnitelmista aiheutuu. Jonkinmoinen suunnitelmallisuus saattaisi olla mahdollinen, jos päästäisiin siihen, että lainsäätäjän suunnitelmat pysyvät muuttumattomina. Valitettavasti siihen tuskin koskaan päästään, ellei ihmislunnon täysin muutu. Niinpä voimme kaikkeen yleiseen suunnitel-

matalouteen, joka liiaksi koskee yksilön vapaata toimivaltaa taloudessa, soveltaa Saksan sosialidemokratian johtomiehen professori Robert Willbrandt'in sanoja: »aloittaa sosialisoinen näillä ihmisillä, sitä ei sosialidemokratia ole uskaltanut».

Mikäli nykyinen kehityssuunta jatkuu, te tulette opintonne päätettyänne oloihin, joissa saatte kamppailla näiden probleemien kanssa. Te tahtoisitte koetella omien siipienne kantavuutta. Joka taholla on teitä vastassa säännöstely, lukemattomat lainpykälät ja esteet. Valtio määrää hinnat, palkat, teidän työnne tulokset. Teidän aikanne kuluu huomattavalta osalta virastoissa juoksemiseen, neuvotteluihin viranomaisten, työntekijäin ja työnantajain kanssa, aika, jonka te voisitte käyttää positiiviseen, tuottavaan toimintaan. Ja kuluttajan aika kuluu jonottamisessa, niinkuin sodan aikana.

Sillä säännöstely jollakin huomattavammalla alalla vie välttämättä säännöstelyyn toisilla. Se johtuu talouksien yhteenkytkeytymisestä kansantaloudessa ja sen on kokemus osoittanut. Samalla valtio joutuu vastuuseen, ei vain omista, vaan myös yksityisten omistamista liikeyrityksistä. Me tunnemme jo omasta maastamme tukipalkkiojärjestelmän. Valtiojohtoisessa taloudessa se on välttämätön. Saanen jatkaa Willbrandtin sanoilla, jotka tosin koskevat Saksan valtiojohtoisia ja sosialisoituja yrityksiä 1920-luvulla ennen Hitlerin valtakautta, mutta soveltuvat kaikkeen valtiojohtoiseen ja yhteiskunnan vastuulla toimivaan talousmuotoon. Huomautettuaan siitä, että rautatiet ja posti ovat tuottaneet tappiota, joka joutuu, kun ne ovat sosialisoituja yrityksiä, yhteiskunnan maksettaviksi, Willbrandt jatkaa: »Vaara, josta on kysymys, ulottuu kuitenkin syvemmälle. Se saattaa pelkäämään, että yhä laajempi sosialisointi ei merkitse vaihtoehtoa 'sosialisoinen tai valtion vararikko', vaan vaihtoehtoa 'sosialisoinen ja sen vuoksi valtion vararikko'. Jos nyt, niinkuin Saksassa, on välttämätöntä tyytyä rajoituksiin, niin ei se johda äärimmäiseen säästäväisyyteen yksittäistaloudessa ja pieniin vaatimuksiin palkoissa, vaan vie se siihen ainoastaan sitä kiertotietä, että valtio, kaikilta puolilta ahdistettuna, ei lopulta voi muuta kuin kohdistaa rajoitukset virkamiehiinsä ja ensi töikseen alentaa heidän elintasonsa lähelle välttämätöntä tai sen allekin. Se voi sen tehdä vain niin kauan kuin on kysymys traditionaalisesti vaatimattomasta ja esivallan käskyjä nöyrästi tottelevasta virkamieskunnasta. Mutta pian kuin sen sijaan suuret joukot valtion lukuun työskentelevässä liikeyrityksessä jo liikkeessä keskitettynä ja työväenjärjestöjen esikuvan mukaan tahtonsa läpivievänä joukkolakon aseella esittävät vaatimuksiaan, loppuu valtioltakin vastustuskyky. Se maksaa yhteisön kustannuksella lakkoileville tai lakolla uhanneille niiden vaatimat palkat.

Ja se ei voi pysähtyä siihen, että annetaan vain se, mikä on välttämätöntä. Jos vaaditaan enemmän, ei sillä ole mitään asetta tätäkään vastaan. Vain luhistuminen, valtion vararikko voi lopulta osoittaa, että on vaadittu liikaa.»

Näin Willbrandt, oppinut sosialidemokraatti. Mutta mitä on valtion vararikko? Se on meidän kaikkien yhteinen vararikko.

Ja Willbrandt osoittaa myös sen psykologisen syyn, miksi tulokset ovat sellaiset kuin minä hän ne näkee: »Yleensä on kaikessa sosialisoinnissa hyvin vähissä määrin luotettava siihen, että yhteishyvä tai kaikkien yhteinen etu vaikuttaisivat. Kuta pienempi piiri, sitä helpommin yksilö tulee tietoiseksi yhteisestä edusta, koska se tulee hänen hyväksyen suoranaisesti ja tuntuvana; kuta suuremmaksi yhteistalous tulee (osuuskunnaksi, kunnaksi, valtioksi laajentuneena), sitä vähäisempänä tämä yhteisetu tunnetaan, sitä kauempana se on.» Tämä nyt ei ole mitään uutta, mutta on mielenkiintoista kuulla se sosialistisen teoreetikon kirjoittamana, vieläpä 6-osaiseen puolueettomaan teokseen »Handbuch der Politik».

Huolimatta tästä varoituksesta 1920-luvulla Hitler v. 1933 valtaan tultuaan luuli iskusanalla »Gemeinnutz geht vor Eigennutz» saavansa kansanjoukot puolelleen. Diktaattorille hurrattiin, kukistunutta diktaattoria kirottiin ja pilkattiin.

Meidän kansamme onni kuitenkin tältä kannalta on, että olemme pieni kansa. Huomautin jo viime vuonna, että pienten kansojen osana saattaa olla maailman nykyisen kehityksen kulun kääntäminen toiseen suuntaan. Edellä lukemani ote Ruotsin sosialidemokraattisen puolueen ohjelmasta, jossa vapautta rajoittava suunnitelmallisuus esitetään vain »teknilliseksi välineeksi», antaa viittauksen siitä, että ollaan luopumassa esim. sosialismista *uskon asiana*. Monet muut seikat puhuvat sen puolesta, että mielipiteissä eräissä maissa on tapahtumassa jonkinmoinen käänne. Hitlerin ja Mussolinin järjestelmät ovat sortuneet. Sosialismi länsimaissa on jo aivan muuta kuin 40—50 vuotta sitten. Järki alkaa saada vallan viettielämästä. Alitajuinen ei enää hallitse samoin kuin ennen. Ja se merkitsee järjen valtaa, alkavaa tahtoa yksilön vapauteen. Kuitenkin olemme vielä kaukana päämäärästä, ja oikeassa on varmaan Nietzsche lausuessaan: »ainoastaan liian naivit ihmiset voivat uskoa, että ihmisluonne voitaisiin muuttaa puhtaasti loogilliseksi». Jos onkin niin, että laumat ovat johdettavissa, niin jotain logiikasta opettaa, ellei järki, niin vastoinkäyminen ja kärsimys vähitellen niille, jotka ovat ottaneet vastuulleen *johtaa*. Sen tiedämme kokemuksesta eräissä puolueissa, ammattiyhdistyksissä, jopa politiikassa.

Tämä koskee elämää kansallisissa puitteissa. Kohtalokkainta on kuitenkin nykyoloissa se kansojenvälinen poliittinen epäluulo ja kansallinen vallanhimo, joka ei näytä vähentymisen merkkejä. Siinä on pienten kansojen suurin vaara. Sen vuoksi niiden on, ja se kuuluu ennen muuta nuorisolle, oltava alituisesti varuillaan ja hengessään reagoitava ei vain kaikkea ulkonaista sortoa vastaan, vaan myös sitä sisäistä välinpitämättömyyttä ja uneliaisuutta vastaan, mikä on niin lähellä, kun sodan ponnistuksista on päästy. Meidän on muistettava, että veri vetää meidät suomalaiset yhteen, kun saamme olla oma herramme, kun saamme olla vapaa kansakunta. Sisäinen vaara ei ole kansallista olemassaoloamme koskaan uhannut muuta kuin vieraan avustamien, isänmaansa unohtaneiden taholta. Niin oli vapaussodan aikana, niin oli viime sotien jälkeen. Sen vuoksi on surullista lukea Ylioppilaslehdestä viime kesäkuun 27 p:ltä, jona päivänä saatettiin haudan lepoon 1920- ja 1930-luvun ylioppilasmaailman intomielisin isänmaallinen vapautustaistelija Vilho Helanen, seuraavaa: »Isänmaallisuus saattaa joskus olla hyväkin asia, mutta taide ja sivistys ovat arvokkaampia. — — — Isänmaalliset vaikuttimet joutuvat usein väistymään, jos halutaan tosissaan pyrkiä tarjoamaan ja toteuttamaan kulttuuria sen puhtaimmissa muodoissa.» Näin kirjoitteleva nuori mies ei näy tajuavan, että isänmaallisuus on kulttuuria ja että vain siellä, missä isänmaallinen henki on elävä, muukin kulttuuri kukoistaa, koska isänmaallisuus itsensäilytysvietin välittömänä yhteistuloksena on myös yhteistunnon ja yhteistahdon alkeellisin ja puhtain ilmaus ja muut kulttuurin muodot voivat vain sen varassa kehittyä. Sillä ne vaativat sosiaalisen maaperän kasvaakseen. Vaikka tämän kansan elämässä on ollut aikoja, jolloin ylioppilaan, joka tuolla tavoin loukkaa isänmaallisuuden tunnetta, ei olisi ollut terveellistä esiintyä muiden ylioppilaiden keskuudessa, lie nee Ylioppilaslehden kirjoitus tällä kertaa käsitettävä, paitsi kirjoittajansa kehittymättömyydestä johtuneeksi, myös osoitukseksi siitä henkisestä hapuilusta ja määrätiedottomuudesta, mikä Ylioppilaslehden muistakin kirjoituksista päätellen näyttää olevan nykyisen ylioppilaspolven keskuudessa yleinen. Mutta vapaus, minkä nimessä kai lehden toimitus tällaista sallii, ei ole vallattomuutta, niiden arvojen repimistä, mitkä kansakunnalle ovat kalliita.

Vapauden nimessä on tosin paljon väärääkin puolustettu ja sen alle valtapyyteitä peitelty. Vapaiden ehtojen, suuremman elintilan hankkimiseksi viime maailmansotakin sytytettiin. Teidän nuorten, teidän suomalaisten ja kaikkien kansojen nuorison on itsekunkin omakohtaisesti pestävä pois se tahra, minkä vapauden käsitteeseen valtapyyteet ja muu itsekkyyks, myös luokkaitsekkyyks, ovat tartuttaneet. Mitkään

kollektiiviset tavoitteet eivät sitä tee. Vapauden tahto asuu ikuisena jokaisen ihmisen sydämessä. Sieltä se on kehitettävä alitajuista vietti-elämää ohjaavaksi. Käyttääkseni Fichten sanoja: »Vapaus, myös ulkonaisen elämän vaiheissa, on se maaperä, josta kaikki korkeampi sivistys versoo.» Ennen muuta korkeinta sivistystä saavan nuorison velvollisuus on kirkastaa tämä ensin itselleen ja sitten koko kansalle. Sitä tietä vapaudentunto kasvaa oikeaan johtavaksi sosiaaliseksi voimaksi, joka vaikeimmissakin ulkonaisissa olosuhteissa estää kansan tuhoutumasta antamalla sen yksilöille elämäntahdon.

Sellaisena voimana se on elänyt meidän kansassamme läpi vuosisatojen. Siitä puhuvat esihistorialliset heimosotamme. Sen ovat osoittaneet ne lukemattomat puolustussodat ja vapaustaistelut, jotka ovat olleet Suomen kansan kohtalona. Sellaisena se on piillyt vieraan vallan tätä maata hallitessa. Sellaisena se on ollut itsenäistä isänmaata puolustettaessa. Siitä samasta todistavat unohtuneet ja maatuneet hautakummut ja tuhannet ristit nykyisillä kirkkoillaamme.

Nyt elävistä kansoista kai Suomen kansa on kauimmin ja useimmin taistellut vapautensa puolesta, eikä koskaan toisten vapautta tuhotaan, niinkuin niin monet muut kansat ovat tehneet. Se velvoittaa teitä, ylioppilaat.